

ELS FLUXOS MIGRATORIS

Anàlisi demogràfica sobre els processos d'assentament territorial de la població a Barcelona i la Regió Metropolitana de Barcelona

Elaborat per KNOWLEDGE SHARING NETWORK, S.L. Equip tècnic:

Miriam Durán Martínez

Paula Salinas Peña

Coordinat i supervisat per:

Maria Nogué Galindo (Consell Econòmic i Social de Barcelona)

Miguel Ángel Estefanía Hernández (Consell Econòmic i Social de Barcelona)

ÍNDEX

1. Introducció i objectius de l'estudi	1
2. Marc Metodològic.....	3
Bloc d'anàlisi	3
Objectiu específic.....	3
Focalització	3
Principals eines i indicadors.....	3
3. Fluxos migratoris i el seu impacte al creixement demogràfic (2002–2022)	8
3.1 Distribució de la població estrangera a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB	8
3.1.1 La ciutat de Barcelona i la resta de la RMB a l'any 2022	8
3.1.2 Diversitat de la població estrangera als àmbits funcionals i municipis de la RMB a l'any 2022	11
3.2 Evolució de la població estrangera a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB (2002–2022)	17
3.3 Contribució de la migració al creixement i l'estructura demogràfica a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB.	20
3.3.1 Components del creixement demogràfic a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB (2012–2022)	20
3.3.2 Renovació demogràfica i contribució de la migració (2012–2022)	24
4. Els enclavaments ètnics a la ciutat de Barcelona i a la resta de la RMB.	28
4.1 Identificació i evolució dels enclavaments ètnics.	28
4.2 Els enclavaments ètnics a la ciutat de Barcelona	31
4.3 Els enclavaments ètnics a la resta de municipis de la RMB	35
5. Estratificació social i mercat de treball a la ciutat de Barcelona i la RMB.	41
5.1 Estructura generacional i perfil sociodemogràfic de la població migrada .	41
5.1.1 Estructura generacional segons edat, sexe i any d'arribada.	41
5.1.2 El Perfil educatiu de la població estrangera.....	45
5.1.3 La distribució de la renda de la població estrangera.....	47
5.1.4 Perfil de qualificació i distribució de la població estrangera	48
5.2 Estructura generacional i perfil sociodemogràfic als enclavaments ètnics.	51

5.2.1 Comparativa demogràfica entre enclavaments ètnics i comunitats autòctones	54
5.2.2 El perfil educatiu dels residents als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones	56
5.2.3 La distribució de la renda de les famílies que habiten als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones.....	57
5.2.4 Situació laboral de les persones que habiten als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones	64
6. Recapitulacions finals i conclusions.....	75
7. Referències	79
8. Apèndix	80

Els Fluxos Migratoris

Anàlisi demogràfica sobre els processos d'assentament territorial a la ciutat de Barcelona i a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB)

1. Introducció i objectius de l'estudi

La migració constitueix un element clau per entendre l'evolució demogràfica i social de la ciutat de Barcelona i de la seva regió metropolitana. Al llarg del segle XX, l'arribada un creixement intens de la població dels municipis de la primera corona metropolitana. A partir de la dècada dels noranta, el procés es va internacionalitzar amb l'arribada de població de l'Amèrica Llatina, el Magrib, l'Àfrica subsahariana i l'Àsia, generant una diversificació ètnica sense precedents en l'estructura social del territori. Aquests processos han contribuït al creixement de la població, a la renovació de la força de treball i a la transformació dels equilibris territorials dins la ciutat i la seva regió.

Aquesta nova configuració ha generat preguntes fonamentals sobre com s'organitzen els assentaments residencials, quins grups ètnics i socials tendeixen a concentrar-se en determinades zones i com això es vincula amb les condicions d'accés al mercat de treball, el tipus d'ocupació exercida o a la renda.

L'anàlisi dels **assentaments territorials amb majoria de població nascuda a l'estranger** anomenats a la literatura acadèmica com "enclavaments ètnics" esdevé clau per entendre com la migració contribueix no només al creixement, sinó també a les dinàmiques territorials i d'estratificació social. En aquest estudi, s'entén per enclavament ètnic *una secció censal amb una elevada concentració de població nascuda a l'estranger procedent d'un mateix origen geogràfic*¹. La seva formació pot respondre tant a dinàmiques de localització voluntària com a processos de segregació residencial. Les característiques dels municipis receptors —com el mercat de treball, el parc d'habitatge o les xarxes socials prèvies— condicionen fortament aquesta distribució espacial i expliquen les diferències en la configuració dels enclavaments.

¹ Aquest estudi segueix la definició i metodologia per identificar els enclavaments ètnics aplicada per Galeano, Sabater i Domingo (2024) sobre dades de tota Catalunya a l'any 2011.

Aquest estudi respon a l'interès del **Consell Econòmic i Social de Barcelona (CESB)** per aprofundir en les dinàmiques territorials vinculades a la diversitat demogràfica, els patrons d'assentament i renovació de la força de treball dins la ciutat i la seva regió metropolitana. A través d'aquesta aproximació, l'informe contribueix a generar coneixement útil per a la formulació de polítiques públiques orientades a promoure la cohesió social, l'equitat territorial i la renovació de la força de treball.

Amb aquesta perspectiva, l'informe analitza els processos migratoris i la seva incidència a partir dels canvis en la composició demogràfica de la ciutat de Barcelona i dels municipis de la seva regió metropolitana. El treball posa especial atenció en aquelles àrees amb presència significativa de població estrangera, en la configuració d'enclavaments ètnics i en les seves implicacions socials i econòmiques, especialment en relació amb el mercat de treball.

Els **objectius específics** de l'estudi, són els següents:

Analitzar l'impacte dels processos migratoris en la composició de la població a la ciutat de Barcelona i a la seva regió metropolitana entre els anys 2002 i 2022, diferenciant per lloc de naixement i nacionalitat.

Identificar i caracteritzar els enclavaments ètnics presents a la ciutat de Barcelona i als municipis de la RMB a l'any 2022, i descriure'n el procés de formació dels mateixos.

Descriure les característiques sociodemogràfiques de la població estrangera i la població que resideix en enclavaments ètnics, analitzant variables com l'edat, el nivell educatiu, la situació laboral o la renda disponible, i comparant-les amb les comunitats majoritàries per explorar el seu impacte en el mercat de treball.

L'informe s'estructura a partir d'aquests objectius. En primer lloc, s'estudia l'impacte dels processos migratoris en la composició poblacional. En segon lloc, s'identifiquen els enclavaments ètnics i s'analitza la seva distribució i evolució. Finalment, s'examinen les característiques sociodemogràfiques de la població resident en aquests enclavaments —edat, nivell educatiu, renda i situació laboral— i la seva relació amb el mercat de treball.

2. Marc Metodològic

El marc metodològic presenta l'estratègia d'anàlisi, els conceptes clau, l'abast territorial i temporal, i les fonts de dades utilitzades. Els detalls tècnics es recullen a l'Annex metodològic.

ESTRATÈGIA D'ANÀLISI

L'estratègia metodològica combina anàlisi quantitativa, comparativa i cartogràfica a partir de fonts públiques oficials. Els mètodes s'organitzen segons els tres objectius específics de l'estudi:

*Figura 1: Estratègia metodològica i objectius de l'estudi

Bloc d'anàlisi	Objectiu específic	Focalització	Principals eines i indicadors
Bloc 1	1. Analitzar l'impacte dels processos migratoris en la composició de la població (2002–2022)	Creixement poblacional i renovació generacional	Taxa de Renovació Poblacional (PTR) Proporció de Migració en la Renovació (MST) Pes del creixement natural (NIST)
Bloc 2	2. Identificar i caracteritzar els enclavaments ètnics (2022)	Presència, concentració i diversitat de la població migrada	Classificació residencial (tipologies d'enclavament) Present i evolutiu
Bloc 3	3. Descriure les característiques sociodemogràfiques de la població dels enclavaments	Desigualtats en educació, renda i ocupació	Anàlisi d'edat, nivell educatiu, renda, situació laboral i tipus d'ocupació Comparació entre enclavaments i comunitats majoritàries

Nota: Els criteris tècnics de càlcul dels indicadors PTR, MST i NIST es detallen a l'Annex metodològic A.

CONCEPTES CLAU

Migració i creixement demogràfic

El creixement de la població es pot explicar per dos components: el saldo natural (naixements i defuncions) i el saldo migratori (arribades i sortides de persones). A la ciutat de Barcelona i la RMB, el creixement recent s'explica sobretot per la migració. Per analitzar aquesta renovació demogràfica s'utilitzen tres indicadors:

- La **Taxa de Renovació Poblacional (PTR)** mesura el grau de renovació de la població en un període determinat. Inclou totes les entrades (naixements i immigracions) i sortides (defuncions i emigracions). Aquest indicador permet captar la intensitat dels canvis demogràfics.
- La **Proporció de Migració en la Renovació (MST)** indica quin percentatge de la renovació poblacional s'explica per la migració, ja sigui interna (dins de l'Estat) o internacional.
- Finalment, la **Proporció del Creixement Natural en la Renovació (NIST)** complementa l'indicador anterior i mostra quina part de la renovació és deguda als naixements i defuncions. És útil per contrastar el paper dels processos naturals en comparació amb la migració.

Podeu trobar més detalls sobre aquests indicadors a l'annex metodològic.

Enclavament ètnic

Àrees urbanes on una elevada concentració de població comparteix un mateix origen cultural o ètnic. Aquests espais poden resultar tant d'una elecció voluntària per part dels emigrants com de dinàmiques d'exclusió estructural que limiten la seva capacitat de triar la seva ubicació residencial.

Per identificar aquests espais, l'estudi aplica una classificació residencial basada en el percentatge de persones nascudes a l'estranger dins de cada secció censal i en la presència o no d'un grup dominant. Aquesta classificació, inspirada en Galeano, Sabater i Domingo (2014), distingeix **dos** tipus de **comunitats majoritàries** i cinc tipologies d'**enclavaments ètnics**:

*Figura 2: Classificació residencial. Tipologies de comunitats majoritàries i enclavaments ètnics

Tipus d'àrea	Definició	% nascuts a Espanya	Altres característiques
<i>Comunitats majoritàries (≥50% residents població autòctona o nascuda a Espanya)</i>			
Comunitat majoritàriament autòctona homogènia	Àrea on la gran majoria de residents han nascut a Espanya	≥ 80%	Diversitat migratòria molt baixa
Comunitat majoritàriament autòctona no homogènia	Predomini de persones nascudes a Espanya, però amb certa presència de població migrada	50–79%	Diversitat moderada
<i>Enclavaments ètnics (<residents població autòctona o nascuda a Espanya)</i>			
Enclavament plural tipus A	Diversitat elevada amb presència significativa de grups emigrants	30–49%	Un o més grups migrats ≥ 20%, però cap supera el 60%
Enclavament plural tipus B	Alta diversitat però cap grup migrant amb pes rellevant	30–49%	Cap grup migrant supera el 20%
Enclavament mixt	Predomini clar de població migrada, però sense un grup dominant	< 30%	Diversos orígens, cap per sobre del 60%
Enclavament polaritzat	Predomini d'un sol grup migrant	< 30%	Un grup migrant per sobre del 60%
Enclavament exclusiu (gueto)	Concentració molt elevada i aïllada d'un únic grup migrant	< 30%	Grup majoritari ≥ 60% i molt localitzat en una sola zona

Nota: La classificació es basa en el percentatge de residents nascuts a Espanya i la concentració de grups d'origen immigrant en cada secció censal. Els criteris metodològics es poden consultar a l'Annex B.

Per facilitar-ne la lectura i mantenir la comparabilitat amb estudis previs (Galeano, Sabater i Domingo, 2014), s'han agrupat els països d'origen en sis grans regions: Amèrica del Nord i Amèrica Llatina, Europa Occidental, Europa de l'Est, Àfrica, Àsia i Oceania. Tot i això, cal tenir en compte que dins de cada grup s'hi concentren realitats socials i migratòries molt diverses.

Persona autòctona i estrangera

Per coherència amb estudis previs (Galeano et al. 2014), en aquest treball es defineix com a persona autòctona d'una secció censal aquella que ha nascut a Espanya i té nacionalitat espanyola. Per tant, es consideren persones estrangeres totes aquelles nascudes fora d'Espanya, independentment de la seva situació jurídica, ja sigui amb nacionalitat estrangera o amb nacionalitat espanyola.

Estratificació social

Forma en què les persones i grups es distribueixen en estrats socials segons característiques com l'edat, l'educació, la renda o la situació laboral. L'estratificació es considera una estructura observable que organitza les oportunitats i posicions socials dins el territori.

Aquest estudi analitza aquesta estratificació tant per a la població general com per als residents en enclavaments ètnics, mitjançant dades objectives. Les dimensions clau analitzades són:

- Edat i gènere
- Nivell màxim educatiu assolit, com a indicador clau del tipus de capital humà.
- Renda mitjana i percentatge de llars amb ingressos baixos, per caracteritzar l'estructura econòmica.
- Situació laboral i nivell de qualificació, per identificar patrons d'inserció i ocupació.

Aquest enfocament permet observar com l'origen i les trajectòries migratòries condicionen les possibilitats d'inserció econòmica i social al territori metropolità.

ABAST TERRITORIAL I TEMPORAL

Aquest estudi analitza la ciutat de Barcelona i la seva Regió Metropolitana (RMB), un territori format per **164 municipis** amb forts vincles socials, econòmics i laborals. La

RMB inclou municipis de sis comarques: Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, el Garraf i el Maresme. Per facilitar l'anàlisi, s'han agrupat els municipis **en vuit àmbits funcionals**, una classificació consensuada amb el Consell Econòmic i Social de Barcelona (CESB), que permet entendre millor les dinàmiques migratòries i residencials.

Els àmbits són:

- Ciutat de Barcelona
- Baix Llobregat Nord
- Baix Llobregat Sud
- Barcelonès
- Garraf-Penedès
- Maresme
- Vallès Occidental (Est i Oest)
- Vallès Oriental

La relació detallada de municipis es pot consultar a l'Annex metodològic C.

Pel que fa a la **dimensió temporal**, l'estudi se centra en el període 2002–2022, coincidint amb l'etapa de màxima intensitat migratòria internacional i amb l'existència de dades harmonitzades. L'anàlisi distingeix tres subperíodes rellevants: **2012–2015: reactivació migratòria post crisi**, **2016–2019: estabilització econòmica pre pandèmica** i **2020–2022: impacte i recuperació post pandèmia**.

FONTS DE DADES

L'estudi es basa en dades oficials amb un alt nivell de desagregació territorial, principalment procedents del **Padró Continu**, de les estadístiques de migracions i dels registres socioeconòmics i laborals més recents.²

² En concret, s'han utilitzat: (1) el Padró Continu de l'INE, amb informació anual per lloc de naixement, nacionalitat i residència a escala municipal i censal; (2) les Estadístiques de Migracions i Variacions Residencials (EMR i EVR), que permeten analitzar fluxos interns i internacionals i calcular indicadors de renovació poblacional; (3) el Cens d'Educació i Ocupació 2022, amb dades sobre nivell educatiu i situació laboral; (4) l'Atles de Renda de l'AEAT-INE, amb indicadors d'ingressos mitjans i desigualtats.

3. Fluxos migratoris i el seu impacte al creixement demogràfic (2002–2022)

Aquest capítol analitza l'impacte dels fluxos migratoris recents sobre l'evolució demogràfica i la composició de la població a ciutat de Barcelona i la seva regió metropolitana. En un context de baix creixement natural i envelliment de la població autòctona, la **migració** s'ha convertit en el **principal motor de canvi demogràfic**, incidint de manera directa tant en el creixement net com en la renovació generacional. Concretament, més del 90% de la renovació poblacional (PTR) de la ciutat de Barcelona, s'explica per l'arribada de persones migrades als últims anys.

El capítol s'estructura en tres línies: (i) una caracterització de la presència estrangera a la RMB, (ii) es presenta breument les tendències dels últims anys i, finalment, (iii) l'anàlisi de la contribució de la migració al creixement.

3.1 Distribució de la població estrangera a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB

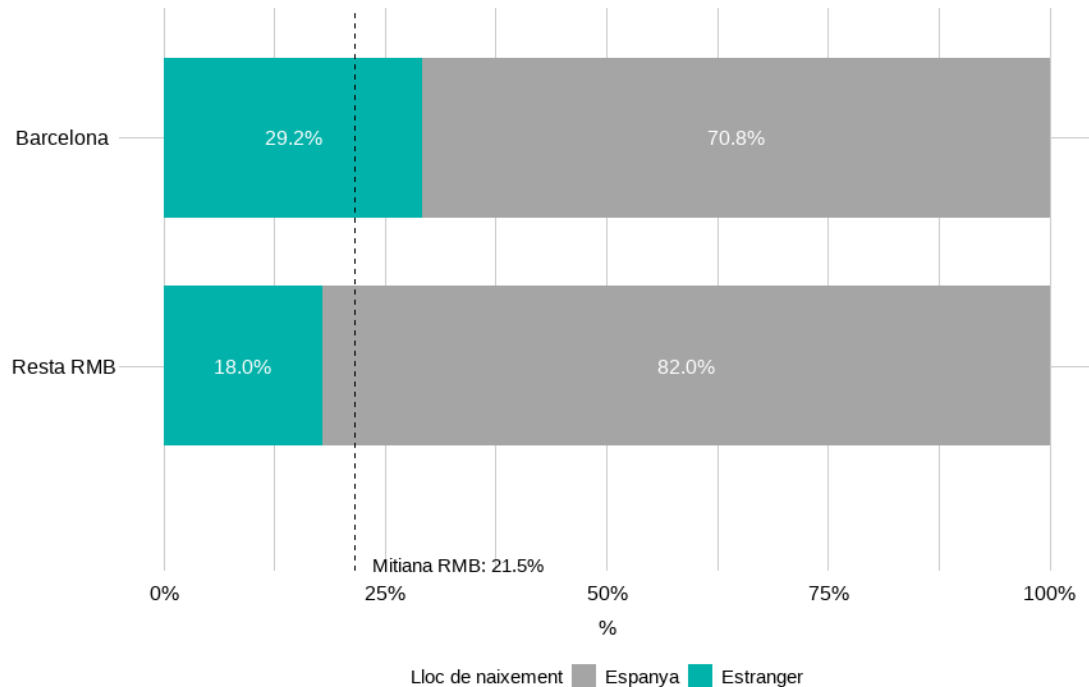
3.1.1 La ciutat de Barcelona i la resta de la RMB a l'any 2022

Aquest primer bloc presenta una visió de conjunt de la diversitat demogràfica a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB), comparant la **ciutat de Barcelona** amb la **resta del territori metropolità amb una perspectiva històrica**. L'anàlisi combina dos indicadors complementaris de l'origen de la població —el lloc de naixement i la nacionalitat— i incorpora la regió de naixement per captar la composició migratòria recent

PER LLOC DE NAIXEMENT

El 2022, la RMB registrava **1.119.144 persones nascudes a l'estranger**, un **21,5% del total poblacional**. D'aquestes, **Barcelona concentrava 477.724 persones** (29,2% de la seva població), mentre que **la resta de municipis de la RMB acollia 641.420 residents** (18,0%). Aquesta distribució mostra una forta concentració migratòria a la capital, amb una presència rellevant també a la perifèria.

*Figura 3: Percentatge de població estrangera per lloc de naixement. Ciutat de Barcelona i resta de la RMB (2022)

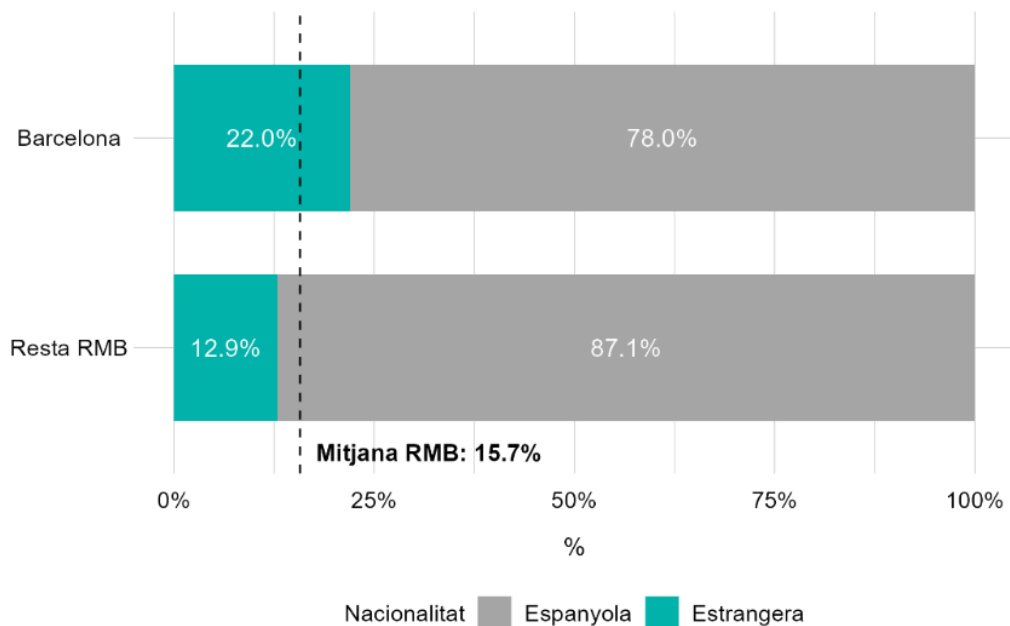

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

PER NACIONALITAT

Quan es considera la **nacionalitat**, la proporció de població estrangera es redueix al **15,7% de la població total de la RMB**. A Barcelona, el 22% dels residents tenia nacionalitat estrangera (359.480 persones), davant del 12,9% a la resta de la RMB (459.780 persones). Aquesta diferència reflecteix processos de nacionalització i la presència de persones nascudes a l'estranger amb nacionalitat espanyola.

*Figura 4: Percentatge de població amb nacionalitat estrangera i espanyola. Ciutat de Barcelona i resta de la RMB (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

PER REGIÓ D'ORIGEN

Quan s'analitza l'origen geogràfic de la població nascuda a l'estranger, s'observa una distribució diferenciada entre la ciutat de Barcelona i la resta de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB).

A la **ciutat de Barcelona**, el col·lectiu majoritari és el d'origen americà, amb 249.178 residents (15,2% de la població total), principalment procedents de **Colòmbia, Hondures, Perú i Veneçuela**. El segueix la població d'origen asiàtic amb 82.100 persones (5,0%), amb presència destacada de comunitats de **Pakistan, Xina i Filipines**. La població originària de països de la Unió Europea (UE27) suma 76.304 residents (4,7%), mentre que les persones nascudes en altres països europeus són 37.785 (1,1%). El col·lectiu d'origen africà representa 31.483 persones (1,9%) a la ciutat.

A la **resta de la RMB**, la composició és diferent. Tot i que la població nascuda a Amèrica continua sent la més nombrosa amb 315.040 persones (8,8%), hi ha una presència més elevada de persones originàries d'**Àfrica**, amb 140.531 residents (3,9%), principalment del **Marroc i Senegal**. També hi ha 75.527 persones d'origen asiàtic (2,1%), 70.920 de la UE27 (2,0%) i 38.825 d'altres països europeus (2,3%).

*Figura 5: Percentatge de població estrangera segons regió d'origen. Ciutat de Barcelona i resta de municipis de la RMB (2022)

Nota: Per a una síntesi detallada dels valors absoluts i relatius per lloc de naixement i nacionalitat, vegeu la Taula D1 de l'Annex.

Aquestes dades posen de manifest contrastos clars entre Barcelona i la seva regió metropolitana. La capital destaca per una elevada concentració de persones nascudes a l'estranger i amb nacionalitat estrangera, especialment d'origen americà i asiàtic. Per contra, la perifèria presenta una distribució més equilibrada amb presència significativa de població africana i europea no comunitària. Aquesta diferenciació constitueix una primera aproximació a les dinàmiques de diversitat metropolitana, que s'analitzen amb més detall a continuació.

3.1.2 Diversitat de la població estrangera als àmbits funcionals i municipis de la RMB a l'any 2022

L'any 2022, residien a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) un total de 1.119.144 persones nascudes a l'estranger (un 21,5% de la població total), de les quals 641.420 residien fora de la ciutat de Barcelona. Aquesta distribució territorial mostra que **dos de cada tres persones** estrangeres resideixen fora de la capital, tot i que amb fortes diferències entre àmbits i municipis.

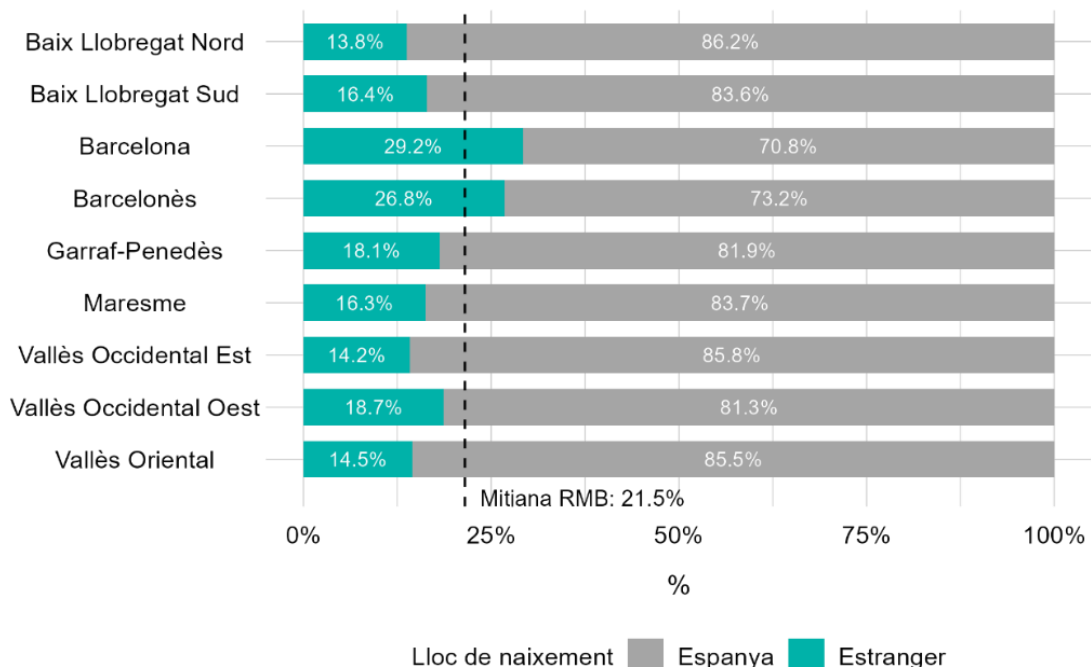
ÀMBITS FUNCIONALS

La Figura 6 mostra el percentatge de nascuts a l'estranger per àmbit funcional de la RMB. Després de la ciutat de Barcelona, destaca l'àmbit funcional del **Barcelonès** amb **172.417 persones nascudes a l'estranger (26,8%)**, que inclou municipis densament poblats com l'Hospitalet de Llobregat, Badalona i Santa Coloma de Gramenet. Altres àmbits amb presència elevada de població estrangera són el Vallès Occidental Oest, amb 74.532 persones (18,7%), i el Garraf-Penedès, amb 48.147 persones (18,1%).

També sobresurten el Maresme i el Baix Llobregat Sud, amb més de 75.000 i 112.000 persones respectivament, i percentatges per sobre del 16%. La resta d'àmbits presenten una representació de la població migrada més modesta amb una representació inferior al 15%.

Aquestes dades evidencien una distribució relativament homogènia de la presència migratòria a les zones perifèriques de la RMB, més enllà de les ciutats llindars a la ciutat de Barcelona.

*Figura 6: Percentatge de població estrangera i nascuda a Espanya per lloc de naixement a la RMB. Àmbits funcionals de la RMB (2022)

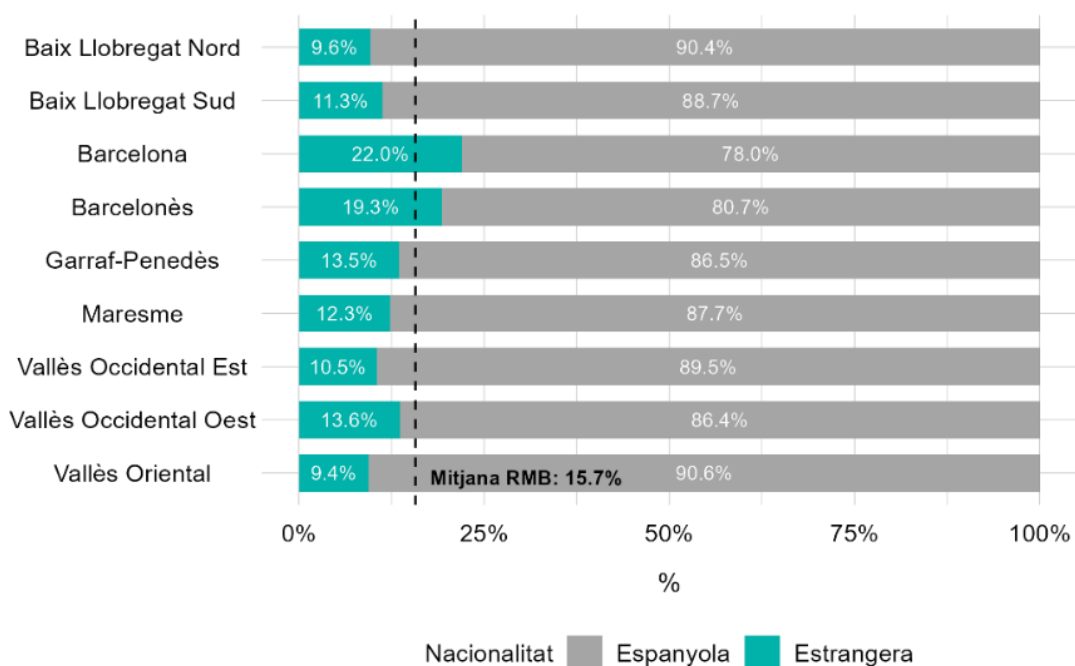

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

En termes de **nacionalitat**, la mitjana de la regió metropolitana es situava en el **15,7%**. Només la ciutat de Barcelona i el àmbit del Barcelonès superen aquesta xifra clarament, amb un 22,0% i un 19,3%, respectivament. Àmbits com el Garraf-Penedès (13,8%) i el Vallès Occidental Oest (13,6%) també presenten valors elevats de població amb nacionalitat estrangera.

Quan comparem amb els percentatges de nascuts a l'estranger, observem que a la majoria d'àmbits el percentatge de població amb nacionalitat estrangera és bastant inferior al que indica el lloc de naixement, fet que reflecteix la presència de processos de nacionalització i major antiguitat migratòria. Aquesta diferència és especialment notable al àmbit del Barcelonès on el percentatge de persones amb nacionalitat estrangera es un 40% més baixa que la xifra de nascuts a l'estranger.

*Figura 7: Percentatge de població amb nacionalitat estrangera i espanyola a la RMB. Àmbits funcionals de la RMB(2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

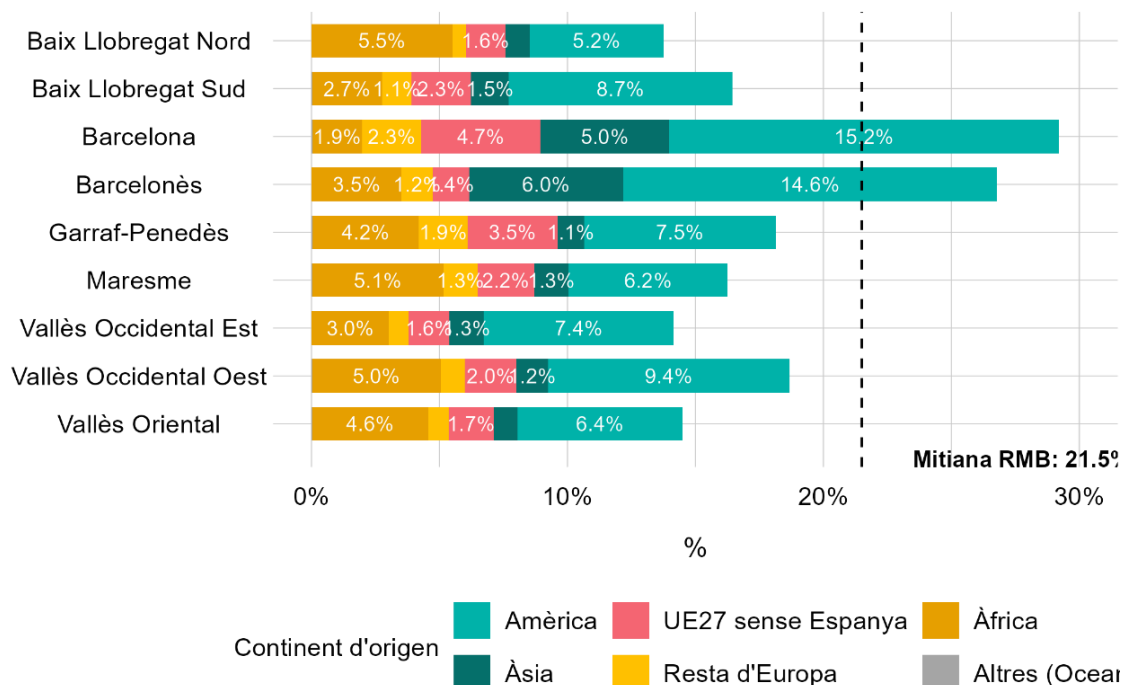
Pel que fa a la distribució de la població estrangera per **regió d'origen**, la Figura 8 mostra com la presència de **població americana** (principalment de Sud-Amèrica i el Carib) destaca especialment a la **ciutat de Barcelona**: el **15, 2% de la població ha nascut en aquesta regió** (davant del total 29,2% de nascuts a l'estranger). La població asiàtica i europea es situa al voltant del 5% de la població total, dades per sobre dels valors mostrats a la resta d'àmbits funcionals (a excepció del Barcelonès, tal com s'analitzarà a continuació).

A la resta de la RMB, la representació de **població de Sud-Amèrica i el Carib** és generalitzada, amb valors que superen el 5% sobre el total de la població. Els percentatges més alts es registren al **Barcelonès** (14,6%; 93.698 persones) i al **Baix Llobregat Sud** (13,8%; 41.547 persones), seguits pel **Maresme** (11,8%; 29.147 persones) i el **Vallès Occidental Oest** (9,4%; 37.640 persones).

La **població africana** presenta una distribució més concentrada, destacant especialment al **Baix Llobregat Nord** (5,5%; 9.217 persones), al **Maresme** (5,1%; 24.279 persones) i al **Vallès Occidental Oest** (5,0%; 20.250 persones). En canvi, la **població asiàtica** es concentra majoritàriament al **Barcelonès** (6,0%; 38.456 persones) i, en menor mesura, al **Baix Llobregat Sud** (4,0%; 18.564 persones).

Pel que fa a la **població europea**, tant la procedent de la **UE-27** com de la **resta d'Europa**, té una presència significativa en àmbits del litoral sud. Al **Garraf-Penedès**, representen conjuntament prop del 5,4% de la població total (amb 8.424 persones de la UE-27 i 4.609 de la resta d'Europa), mentre que al **Maresme**, el conjunt europeu suma un 4,4% (13.815 i 6.392 persones, respectivament).

*Figura 8: Percentatge de població nascuda a l'estranger per regió d'origen sobre el total de la població per àmbits funcionals (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

Els valors absoluts i relatius per àmbit funcional i regió d'origen s'inclouen de forma detallada a la Taula D2 de l'annex, que permet identificar amb més precisió les diferències territorials

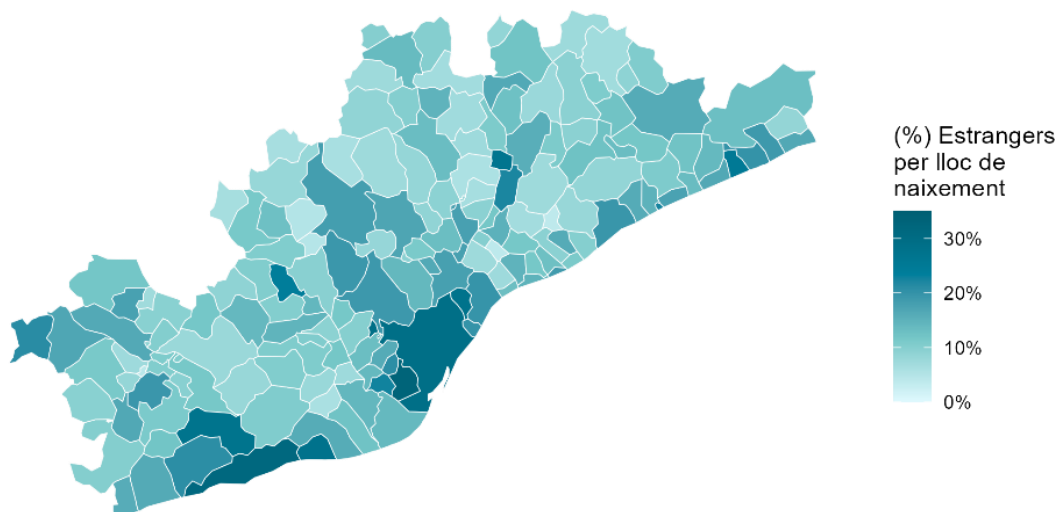
MUNICIPIIS DE LA RMB

L'anàlisi per àmbit ha mostrat contrastos clars en la localització de la població estrangera. La Figura 9a representa el percentatge de població estrangera segons lloc de naixement: **L'Hospitalet (33,1%), Sitges (31,6%) i Barcelona (29,2%)** encapçalen la classificació, seguides de **Castelldefels, Santa Coloma, Olivella i Canovelles**, totes per sobre del **27%**. Aquest patró combina grans nuclis urbans i municipis mitjans o petits, reflectint la interacció entre la mida municipal, l'estructura del parc residencial i les xarxes d'acollida. Els valors més baixos (menys del 7%) es concentren en municipis petits (Collbató, Rellinars o Matadepera, entre d'altres) caracteritzats per un teixit residencial consolidat, baixa densitat i escassa atracció migratòria.

La Figura 9b mostra la distribució segons nacionalitat. Tot i el patró similar, es detecten divergències com el cas de **L'Hospitalet de Llobregat**, amb un 33,1% de població nascuda a l'estranger però només un 21,9% amb nacionalitat no espanyola, en contrast amb municipis com **Sitges (24,7%) i Olivella (23,0%)**, on predomina una **població estrangera no nacionalitzada**.

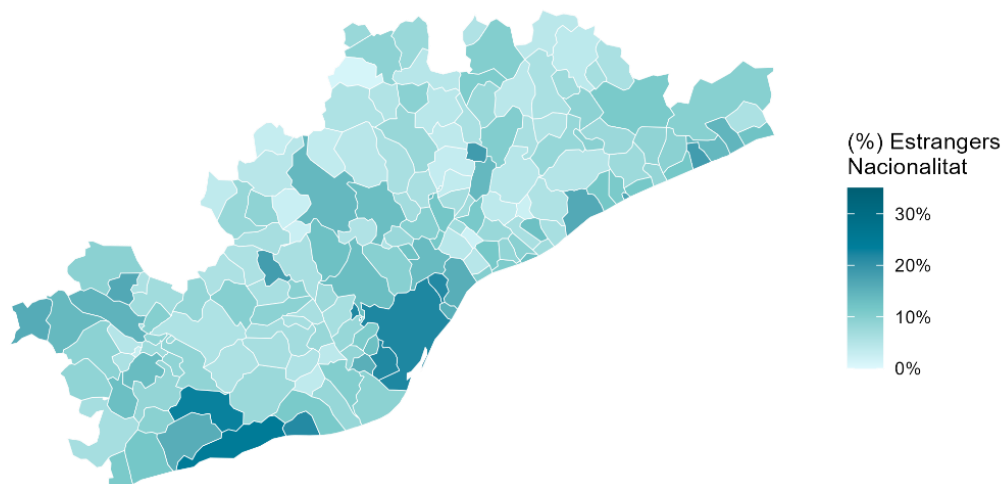
*Figura 9): Percentatge de població estrangera per municipi de la RMB (2022)

a) Per lloc de naixement

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

b) Amb nacionalitat estrangera

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

Els rànquings detallats dels deu municipis amb major proporció de població estrangera per lloc de naixement i nacionalitat es presenten a l'annex D3 i D4. En aquest rànquings, s'inclouen municipis petits amb presències significatives de població estrangera.

Tanmateix, l'anàlisi per regió d'origen evidencia una forta segmentació territorial a escala municipal:

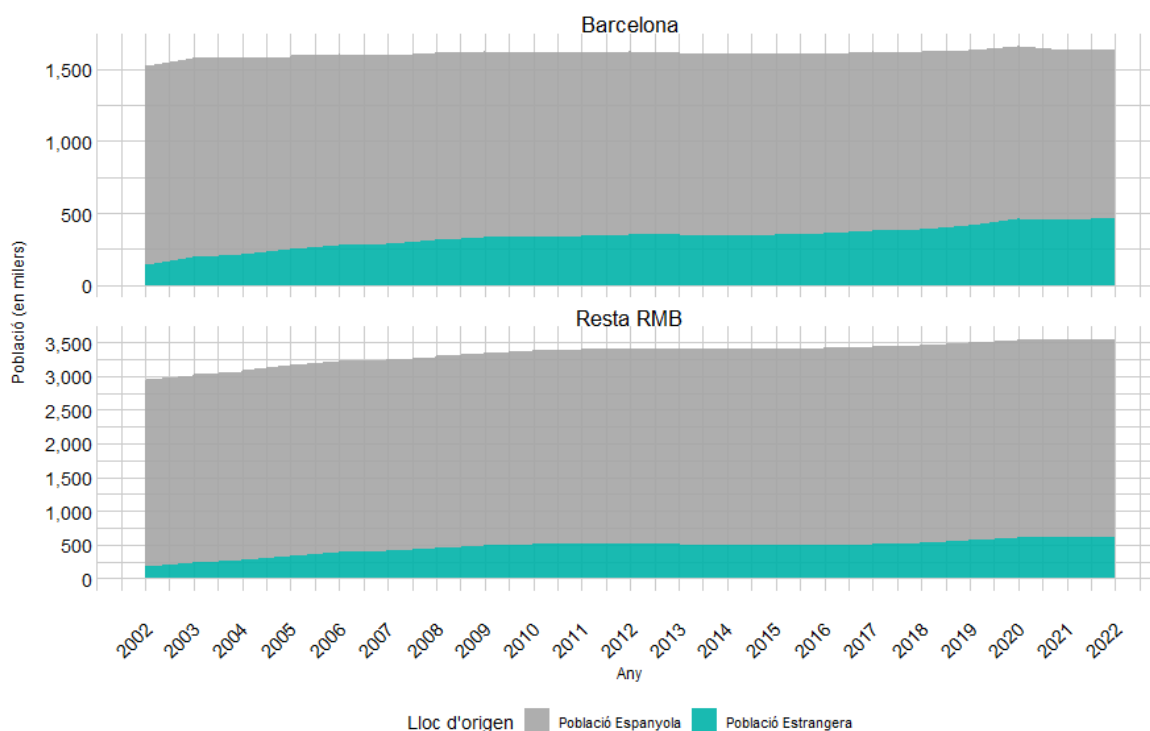
- La població nascuda a **Amèrica Llatina** és present a gairebé tot el territori, però assoleix els valors més alts a **Barcelona, L'Hospitalet, Castelldefels i Sitges**, on supera el **15%** del total, motivat pel seu dinamisme econòmic, les xarxes d'arrelament i alta connectivitat.
- La població d'**origen africà** mostra una presència destacada als municipis perifèrics del nord i oest metropolità. **Canovelles** acull 8.645 persones d'origen africà (el 29,2% de la població total), principalment **originàries del Marroc**. A **Martorell**, la població africana representa el **13,6%** (8.645 africans), dels quals 7.269 son marroquins.
- La població d'**origen asiàtic** presenta valors generals inferiors al 5% a la majoria de municipis. Com s'ha mencionat anteriorment destaca **Santa Coloma de Gramenet (8,8%)** amb comunitats especialment nombroses de **Pakistan (3.000 persones)** i **Xina (4.119 persones)**.

La distribució municipal per regió de procedència es pot consultar a l'annex D5.

3.2 Evolució de la població estrangera a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB (2002–2022)

Entre els anys 2002 i 2022, la ciutat de Barcelona ha experimentat una transformació demogràfica marcada per la pèrdua progressiva de població nascuda a Espanya i el creixement continuat de la població d'origen estranger. La població total de la ciutat ha augmentat lleugerament, passant d'**1.527.190 a 1.636.193 persones** (+7,1%), però aquest increment amaga una pèrdua acumulada de més de 226.000 persones nascudes a Espanya i una **triplicació de la població nascuda a l'estranger**, que ha passat de **142.267 a 477.724 persones**. Aquest patró s'ha concentrat en dues etapes clau: un fort creixement entre 2002 i 2010, i una nova onada migratòria a partir del 2017, després d'un període d'estancament, tal com s'observa a la Figura 10:

*Figura 10: Evolució de la població nascuda a Espanya i l'estranger. Ciutat de Barcelona i resta de municipis de la RMB (2002-2022)

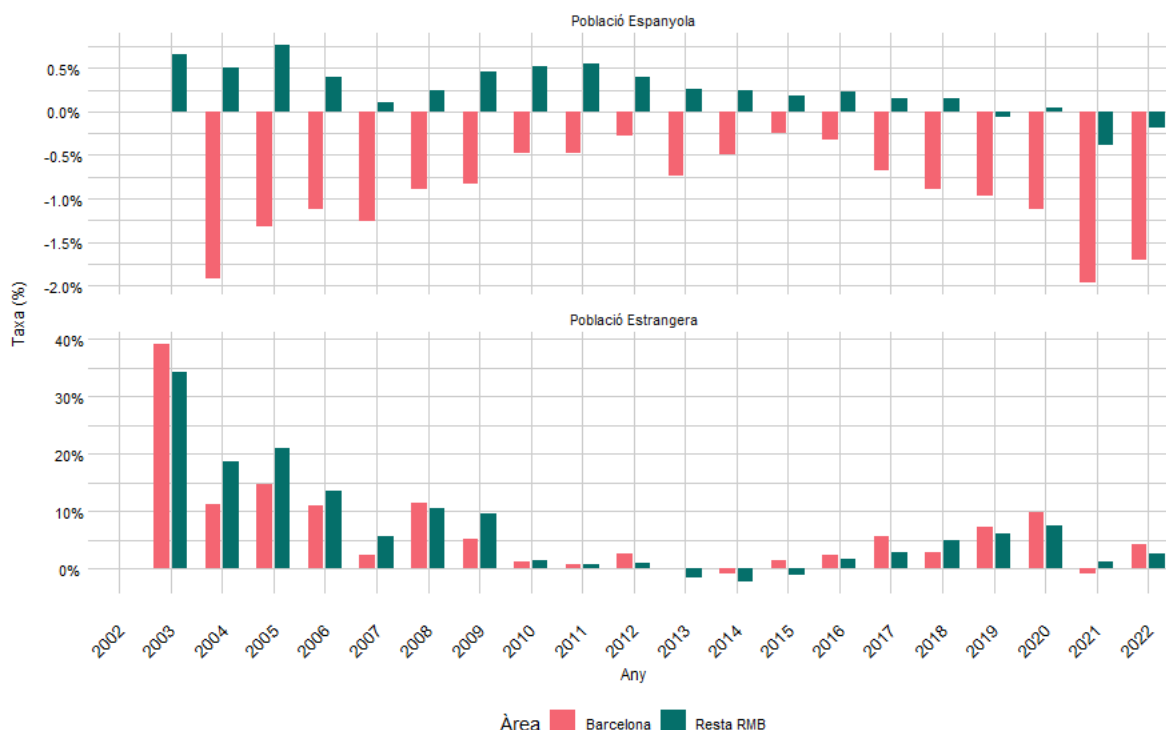

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022). Les dades absolutes i les variacions interanuals es poden consultar a l'Annex D6-D7.

Situant aquestes dades en el **conjunt metropolità**, s'observa que la població total de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) ha crescut de **4,48 milions a 5,20 milions de persones** entre 2002 i 2022, un increment del +16,2% clarament impulsat per la migració internacional. Aquest creixement supera amb escreix l'augment registrat a la ciutat de Barcelona (+7,1%) i reflecteix dinàmiques de redistribució interna i una expansió demogràfica més intensa a la perifèria. De fet, la resta de la RMB (és a dir, tota la regió excepte Barcelona) concentra el gruix d'aquest creixement, passant de 2,96 a 3,57 milions d'habitants (+20,8%), amb un augment molt notable de la població estrangera, que s'ha multiplicat per 3,5: de 179.736 a 641.420 persones.

Les dades de variació anual (Figura 11) confirmen aquestes tendències. Barcelona mostra una caiguda gairebé continuada de la població nascuda a Espanya, mentre que la resta de la RMB manté un creixement positiu fins a 2019. En ambdós territoris, la població estrangera creix de manera sostinguda, amb ritmes més intensos a Barcelona en determinats períodes:

*Figura 11: Comparatiu taxes de creixement interanuals. Barcelona i resta de la RMB (2002-2022)

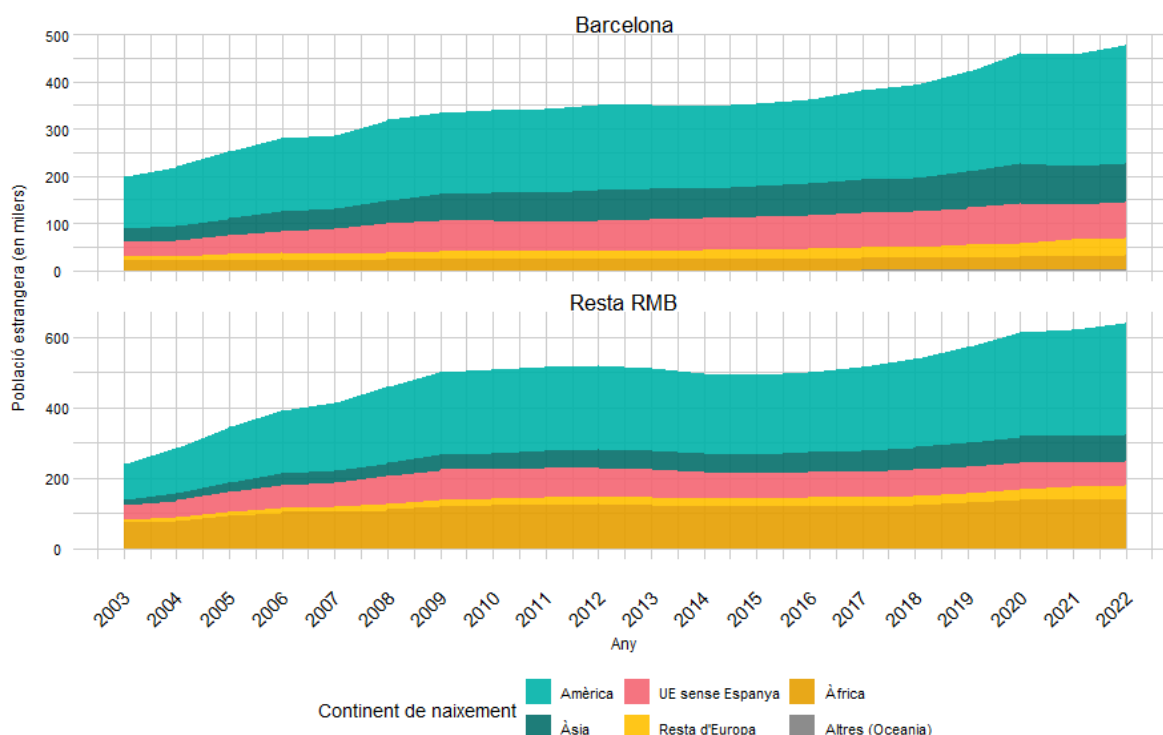

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

L'anàlisi per regions d'origen mostra també **diferències significatives** entre Barcelona i la resta de la RMB. A **Barcelona**, el grup més nombrós al llarg de tot el període és el de persones procedents d'**Amèrica**, que han passat de 109.576 el 2002 a 249.178 el 2022 (+127%). També destaquen els increments de la població de la UE sense Espanya (+148%), la població asiàtica (+192%), i especialment la de la Resta d'Europa (+336%). La població africana creix un +53%, assolint 31.483 persones el 2022. En conjunt, la ciutat presenta una diversificació sostinguda dels orígens migratoris.

A la **resta de la RMB**, la població americana també és majoritària, però l'increment ha estat encara més intens: de 109.000 a 315.000 persones (+188%). La població asiàtica s'ha multiplicat per cinc (+400%), i la població africana ha crescut un +91%. Els increments de la població de la UE (+65%) i de la Resta d'Europa (+362%) també són destacables. Aquesta dinàmica evidencia que la perifèria metropolitana ha esdevingut un espai de diversificació i assentament creixent de nous perfils migratoris.

*Figura 12: Evolució de la població nascuda a l'estranger per regió d'origen. Ciutat de Barcelona i resta de la RMB (2002-2022)

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022). Fins al 2020 Regne Unit s'inclou com població de la UE. Posteriorment, es classifica com "Resta d'Europa".

3.3 Contribució de la migració al creixement i l'estructura demogràfica a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB.

Les transformacions exposades fins ara evidencien una reconfiguració sostinguda de Barcelona i el mapa demogràfic metropolità: la població nascuda a l'estranger ha augmentat de manera continuada, mentre que el percentatge de població autòctona s'ha reduït o estancat, especialment a la capital. No obstant això, aquest creixement no informa per si sol de **quins components l'han generat**, ni tampoc amb **quina intensitat s'ha produït aquesta renovació poblacional**.

Aquesta secció analitza la contribució diferencial de la migració al creixement demogràfic de la ciutat de Barcelona i la resta de municipis de la RMB durant el període 2012–2022, posant especial èmfasi en dos aspectes: (1) els **components del creixement** (saldo natural i saldo migratori), i (2) la **capacitat de renovació poblacional**, a partir d'indicadors com el PTR, MST i NIST.

3.3.1 Components del creixement demogràfic a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB (2012–2022)

Com hem introduït abans, entre 2012 i 2022, el creixement demogràfic a la ciutat de Barcelona i la seva Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) ha estat impulsat gairebé exclusivament per la migració, especialment a la capital.

A la **ciutat de Barcelona**, el saldo natural acumulat—la diferència entre naixements i defuncions acumulades al període— ha estat clarament negatiu (–31.165 persones, amb un saldo natural per mil habitatats mitjà de –1,73‰), reflectint una natalitat baixa. Només el saldo migratori i administratiu, amb +70.344 persones (3,90‰ anual de mitjana), ha permès mantenir un creixement modest (2,17 habitatats per cada mil habitatats).

En canvi, els **municipis de la resta de la RMB** han compensat parcialment aquest descens natural amb un saldo natural lleugerament positiu (+33.005 persones, +0,88‰ anuals) i un creixement net més elevat (+4,80‰ anuals), sostingut per una aportació migratòria i un saldo administratiu a prop de 4 cada 1.000 habitatats,

*Figura 13. Components del creixement demogràfic acumulat a la ciutat de Barcelona i a la resta de la RMB (2012–2022)

Àrea	Saldo Natural acumulat*	Saldo migratori i administratiu Acumulat*	Creixement Total acumulat*	Saldo Natural per mil (mitjana)	Saldo migratori i administratiu per mil (mitjana)	Creixement Total per mil (mitjana)
Barcelona	-31.165	70.344	39.179	-1,73‰	3.90‰	2,17‰
Resta RMB	33.005	152.903	185.908	+0,88‰	3.91‰	4,80‰
Total RMB	1.840	223.247	225.087	-0,424‰	3.91‰	3,48‰

*Font: Elaboració pròpia a partir de l'Estadística de Naixements i Defuncions de l'IDESCAT, l'Estadística de Variacions Residencials (EVR), l'Estadística de Moviments Comunitaris Registrats (EMCR) i el Padró Continu de l'INE. Període 2012–2022.

*Notes 1-3

En conjunt, el creixement natural de la RMB ha estat pràcticament neutre, amb només +1.840 persones acumulades en una dècada, mentre que el saldo migratori i administratiu ha aportat més de **223.000** persones al període. Aquesta dada posa de manifest el paper central que exerceix la migració en el manteniment i creixement de la població metropolitana.

No obstant, les dinàmiques de creixement natural i els fluxos d'arribada i sortida presenten dinàmiques importants al llarg del temps. La Figura 24 mostra l'evolució per trams temporals (2012–2015, 2016–2019 i 2020–2022), que s'analitzen a continuació amb comparació directa entre **Barcelona** i la **resta de la regió**:

Nota 1. Les taxes per mil representen la mitjana aritmètica de les taxes anuals entre 2012 i 2022. Aquest càlcul permet identificar millor les tendències interanuals que l'ús de valors acumulats o estandarditzats.

Nota 2. El saldo migratori i administratiu inclou també les altes i baixes padronals per motius no estrictament migratoris.

Nota 3. Les dades utilitzades provenen d'una explotació pròpia dels fitxers de microdades del Padró Continu de l'INE, que constitueixen la font oficial de població municipal i permeten la comparabilitat interterritorial. Aquestes xifres poden diferir lleugerament de les lectures padronals internes d'alguns municipis, com el fet per l'Oficina de dades de la ciutat de Barcelona, les quals són utilitzades per l'Ajuntament per a informes anuals propis.

- **2012–2015:** A Barcelona, saldo natural de $-0,95\%$ i migració exterior de $+2,79\%$. A la resta de la RMB, destaca el Baix Llobregat Sud amb saldo natural de $+2,64\%$ i migració interior positiva, reflectint una recuperació inicial post-crisi amb desplaçaments cap a zones periurbanes.
- **2016–2019:** El saldo migratori exterior a Barcelona s'accelera fins a $+18,59\%$ el 2019. Al Vallès Occidental Oest, el creixement també es consolida amb saldo natural positiu i migració exterior de $+8,81\%$, mostrant una forta atracció cap a l'interior metropolità.
- **2020–2022:** La pandèmia intensifica les diferències. Barcelona registra el mínim saldo natural ($-3,34\%$) i una sortida neta de població cap a l'exterior (saldo interior: $-9,93\%$). En canvi, com al Maresme, el saldo migratori interior es manté positiu, reforçant el creixement de zones residencials perifèriques.

Podeu consultar els saldos específics per àmbit territorial i període al [apèndix D8](#).

*Figura 14: Components del creixement demogràfic per període a Barcelona i la resta de municipis de la RMB (%)

*Font: Elaboració pròpia a partir de l'Estadística de Naixements i Defuncions de l'IDESCAT, l'Estadística de Variacions Residencials (EVR), l'Estadística de Moviments Comunitaris Registrats (EMCR) i el Padró Continu de l'INE. Període 2012-2022. Les taxes per mil han estat calculades com a mitjanes anuals de cada component (saldo natural, saldo migratori interior i exterior) per a cada període temporal, utilitzant les dades anuals per calcular la mitjana dels tres anys de cada tram temporal (2012-2015, 2016-2019, 2020-2022).

3.3.2 Renovació demogràfica i contribució de la migració (2012–2022)

Més enllà del creixement net, la renovació demogràfica permet entendre *com canvia la població d'un territori*, ja sigui per naixements, defuncions o moviments migratoris, és a dir, mesura les entrades i sortides de població a nivell absolut. A la ciutat de Barcelona i la seva regió metropolitana, aquests canvis han estat cada vegada més intensos,, especialment a partir del 2016. Per analitzar aquesta dinàmica, es mesura la taxa de renovació demogràfica (PTR) i es distingeix quin percentatge del recanvi s'explica per migració o mobilitat intermunicipal (MST) i quin per dinàmica natural de naixements i defuncions (NIST).

L'anàlisi s'estructura en **tres trams temporals diferenciats**, que responen a contextos demogràfics i socioeconòmics específics:

- **2012–2015:** fase de reactivació migratòria post crisi
- **2016–2019:** etapa de consolidació econòmica i estabilització pre pandèmica
- **2020–2022:** impacte de la pandèmia i recuperació amb canvis territorials

2012-2015: RENOVACIÓ CONTINGUDA I DEPENDÈNCIA MIGRATÒRIA EN EL POST CRISI

Durant el període 2012–2015, la ciutat de **Barcelona** presenta una taxa de renovació demogràfica (PTR) de **127 cada 1.000 habitants** (127,2‰), una xifra lleugerament inferior a la mitjana metropolitana (130,4‰) i que reflecteix una rotació poblacional moderada en un context encara marcat pels efectes de la crisi econòmica. La renovació es produeix principalment a través de moviments migratoris, que compensen un saldo natural persistentment negatiu.

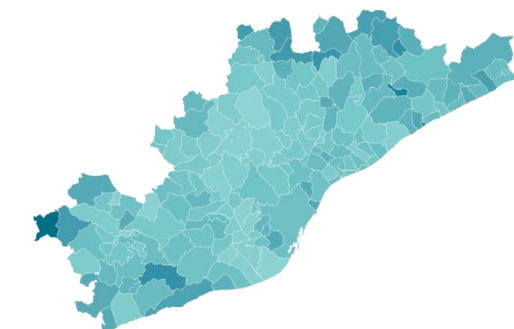
El **85,4%** dels canvis demogràfics registrats a Barcelona durant aquest període es deuen a la **migració**, mentre que només el 14,6% s'expliquen per naixements i defuncions. Aquesta distribució reflecteix el pes creixent de la mobilitat com a factor de recanvi i posa de manifest la limitada capacitat de regeneració natural en una ciutat amb una població envellida i baixa fecunditat.

A la **resta de la regió metropolitana**, la renovació poblacional era lleugerament superior: 130,5 nous habitants per cada 1.000. El percentatge de renovació atribuïble a la migració era molt similar al de Barcelona (86,5%). La **diferència principal** es deu a un **nombre més alt de naixements**, especialment en municipis com Sabadell, Sant Cugat del Vallès o Mataró, on la població és més jove i la natalitat més elevada que la mitjana metropolitana.

*Figura 15: Intensitat i composició de la renovació demogràfica a la RMB (2012-2015)

a) PTR (% tants per mil)

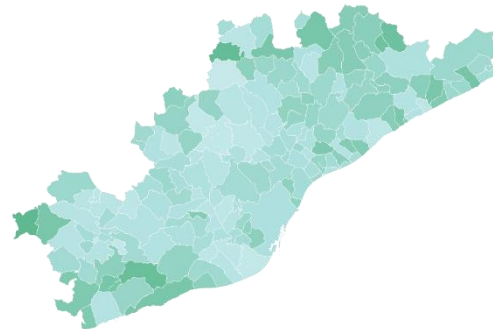
Ptrpermil per municipi (2012-2015)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continú

b) MST (%)

MST per municipi (2012-2015)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continú

Nota: Els valors del component natural (NIST) no es mostren explícitament, ja que són complementaris del MST ($NIST = 1 - MST$). Els valors desagregats per municipi es poden consultar a l'annex D9.

2016-2019: REACTIVACIÓ ECONÒMICA I AUGE DE LA RENOVACIÓ MIGRATÒRIA

Amb la recuperació econòmica, el **període 2016-2019** es caracteritza per una **acceleració de la renovació demogràfica** tant a la ciutat com a la regió metropolitana de Barcelona.

A **Barcelona**, la renovació poblacional se situa en **135,4 habitants per cada mil**, lleugerament per sobre de la mitjana metropolitana (134,6‰) . El pes de la migració en la renovació poblacional arriba al 86,6% (un punt percentual per sobre de la xifra del període anterior).

A la **resta de la RMB**, s'observa una intensificació dels fluxos migratoris (un 87% de la renovació), especialment cap a municipis amb millor accés a habitatge i bona connexió metropolitana. Municipis com **Sitges** (170‰), **Calella** (167,5‰) i **L'Hospitalet de Llobregat** (167‰) .presenten renovacions poblacionals superiors als 150 nous habitants per cada mil il·lustrant aquest fenomen. També destaquen municipis de menor grandària llindars de la RMB com Cubelles o Olivella amb renovacions poblacionals per sobre de 190‰ degudes en més del 90% al component migratori.

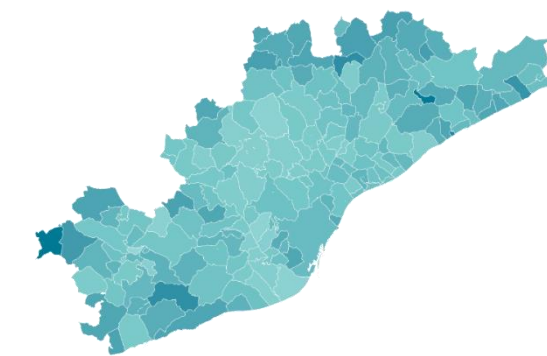
*Figura 16: Intensitat i composició de la renovació demogràfica a la RMB (2016-2019)

a) PTR (% tant per mil)

b) MST (%)

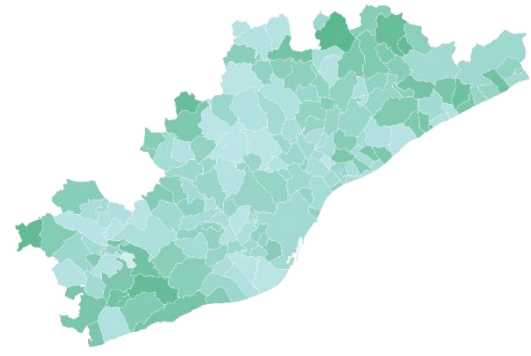
PTRpermil per municipi (2016–2019)

MST per municipi (2016–2019)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

PTR (%)
350%
300%
250%
200%
150%
100%
50%
0%

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

MST (%)
100%
90%
80%
70%

Nota: Els valors del component natural (NIST) no es mostren explícitament. Els valors desagregats es poden consultar a l'annex D8.

2020-2022: RECONFIGURACIÓ POST PANDÈMICA I CONSOLIDACIÓ DE LA RENOVACIÓ MIGRATÒRIA

El període **2020–2022** està marcat per l'impacte demogràfic de la pandèmia i la represa ràpida de la mobilitat a l'any 2021. La **renovació poblacional mitjana** puja fins als 139 habitants de cada mil (**138,8‰**), el valor més alt del període estudiat. Aquesta intensificació es produeix tant per la renovació poblacional de les defuncions, agreujat per l'envelliment i l'efecte de la COVID-19 com per les moviments migratoris interiors i internacionals post-pandèmia.

A **Barcelona**, la renovació poblacional és de **146** habitants per cada mil (deu habitants més per cada mil respecte al període 2016-2019). El component **migratori creix de forma sostinguda** explicant el 87,4% de la rotació poblacional.

A la **resta de la RMB**, la renovació també s'intensifica, **impulsada per un augment dels desplaçaments residencials**, en part associats a noves preferències sorgides arran de la pandèmia: teletreball, cerca d'espais oberts i zones amb menor densitat. En aquest context, el 88% de la renovació s'explica per la migració, i diversos municipis – com Sant Just Desvern o Sitges– registren PTRs superiors als 170‰, reflectint una redistribució parcial cap a entorns més residencials.

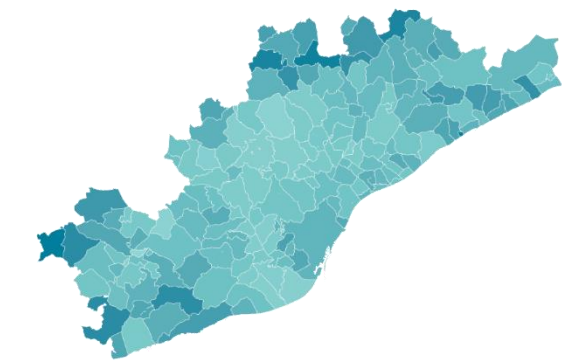
En alguns casos puntuals, com al Montseny, la renovació supera els 200%, tot i que aquests moviments tenen un pes estructural menor en el conjunt de la regió metropolitana.

*Figura 17): Intensitat i composició de la renovació demogràfica a la RMB (2020-2022)

a) PTR (% tant per mil)

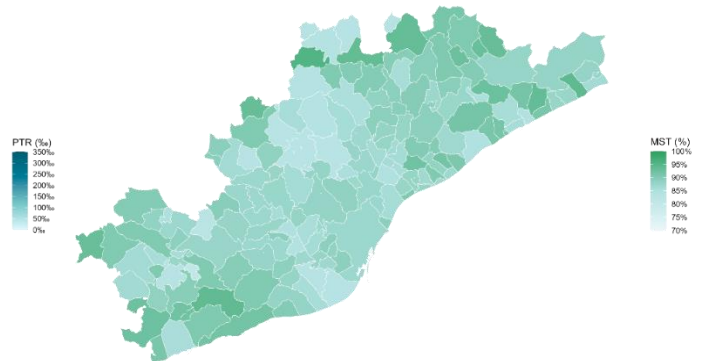
b) MST (%)

PTRpermil per municipi (2020–2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

MST per municipi (2020–2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

Nota: El component natural (NIST) és el complementari del MST i no es representa explícitament ($NIST = 1 - MST$). Els valors detallats per municipi es poden consultar a l'apèndix.

Conclusió

En aquest capítol, hem aprofundit en els canvis demogràfics que ha viscut la ciutat de Barcelona i la seva regió en les darreres dues dècades. La població nascuda a l'estranger ha crescut de manera sostinguda, els orígens s'han diversificat, i la renovació demogràfica s'ha accelerat progressivament, depenent cada cop més dels fluxos migratoris, tant interns com internacionals.

El capítol següent explora aquestes transformacions des d'una perspectiva territorial. S'hi analitza com s'ha distribuït la població d'origen estranger al llarg del temps i com han aparegut o evolucionat els patrons d'assentament, tant pel que fa a la concentració com a la diversitat.

4. Els enclavaments ètnics a la ciutat de Barcelona i a la resta de la RMB.

Aquest capítol mostra com es distribueix la població d'origen estranger a la ciutat de Barcelona i la seva regió metropolitana, posant el focus en els **enclavaments ètnics**, és a dir, àrees on es concentra un mateix grup de població migrada -nascuts a l'estranger independentment de la seva situació jurídica-. A partir de les dades disponibles, es descriu on es troben aquests espais, com han canviat en l'última dècada i quines diferències hi ha entre municipis.

Els resultats s'organitzen en tres blocs. El primer identifica i descriu els enclavaments ètnics existents a la RMB l'any 2022, indicant-ne els tipus, la distribució territorial i l'evolució. El segon se centra en els enclavaments dins de la ciutat de Barcelona, mentre que el tercer examina els situats a la resta de la regió metropolitana, amb l'objectiu d'entendre com s'han format i com ha arribat la població migrada en els darrers deu anys.

4.1 Identificació i evolució dels enclavaments ètnics.

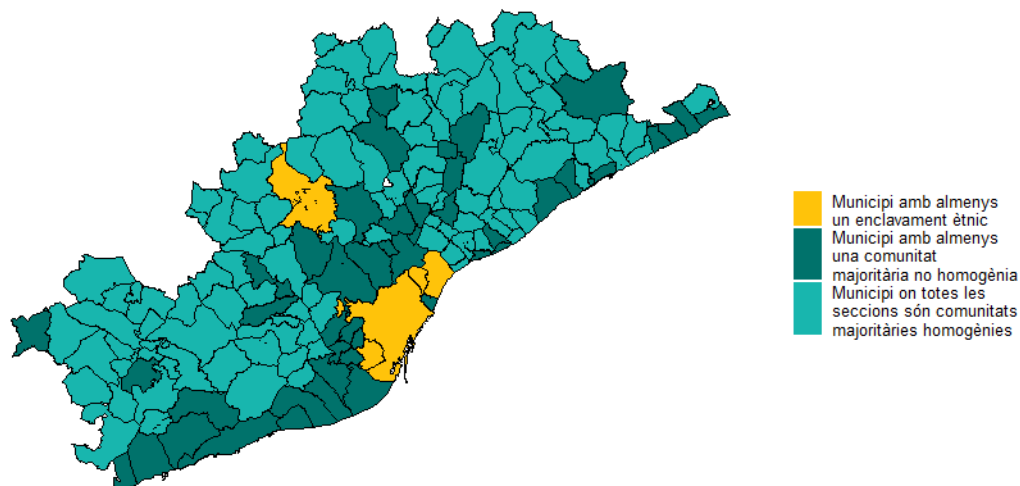
Tal com s'ha vist al capítol anterior, la població d'origen estranger ha crescut de manera sostinguda a la RMB en els últims anys, en un context de creixement natural molt limitat. El 2022, aquest creixement ja no es concentrava només a Barcelona, sinó també en municipis com l'Hospitalet de Llobregat (33,1%), Sitges (31,6%), Santa Coloma de Gramenet (27,7%) o Castelldefels (27,8%), amb percentatges que superen la mitjana metropolitana (vegeu Figura 9).

Ara bé, més enllà del volum, cal preguntar-se **com es distribueix aquesta població dins dels municipis**. Per respondre-hi, aquest apartat analitza els enclavaments ètnics: seccions censals on una mateixa comunitat migrada és majoritària.

LA DISTRIBUCIÓ I EVOLUCIÓ DELS ENCLAVAMENTS ÈTNICS A LA RMB (2012-2022)

Segons la definició adoptada en aquest estudi —seccions censals amb una població estrangera majoritària procedent d'una mateixa agrupació ètnica—, l'any 2022 es registraven **98 enclavaments ètnics** a la RMB. Aquesta xifra suposa un increment del **165%** respecte al 2012, quan només se'n comptabilitzaven 37. L'augment ha estat especialment marcat a Barcelona (de 23 a 63) i a L'Hospitalet de Llobregat (de 4 a 28), que concentren més del 90% dels enclavaments identificats el 2022.

*Figura 18: Classificació per tipus residencial per municipi de la RMB (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu 2022

La resta de municipis amb presència d'enclavaments presenta dinàmiques més moderades. A **Badalona**, s'ha passat d'un a dos enclavaments, localitzats al districte 09. A **Terrassa**, es manté un únic enclavament estable a Ca n'Anglada. En canvi, **Santa Coloma de Gramenet** mostra una lleugera reducció (de 6 a 4), mentre que municipis com **Mataró** o **Cornellà de Llobregat**, tot i mantenir altes taxes de població migrada (entre el 40% i el 50%), han deixat de reunir els criteris tècnics per ser considerats enclavaments, fruit d'una major diversificació interna.

*Figura 19: Evolució dels enclavaments ètnics a la RMB (2012-2022)

Municipi	Enclavaments 2012	Enclavaments 2022	% Creixement / Disminució
Ciutat de Barcelona	23	63	+174%
Badalona	1	2	+100%
Cornellà de Llobregat	1	0	-100%
L'Hospitalet de Llobregat	4	28	+600%
Mataró	1	0	-100%
Santa Coloma de Gramenet	6	4	-33%
Terrassa	1	1	0%
Total RMB	37	98	+165%

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

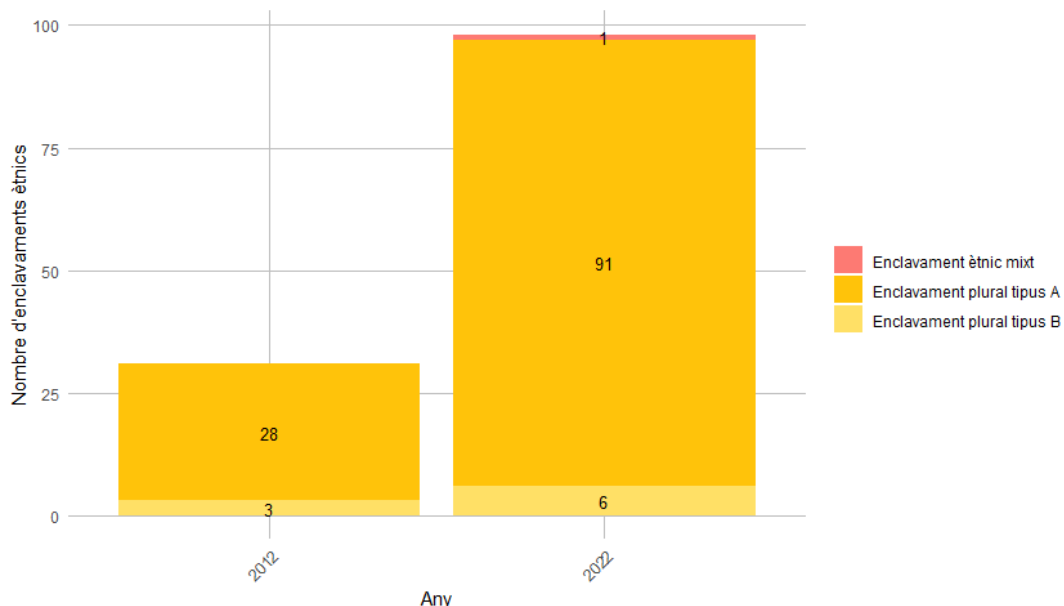
Aquestes transformacions evidencien un doble procés: d'una banda, l'expansió d'àrees amb elevada concentració migrada, principalment per l'augment d'habitatge assequible i la presència de xarxes comunitàries; de l'altra, la transició d'antics enclavaments cap a comunitats més diverses, on cap col·lectiu és clarament majoritari, tot i que la presència de població estrangera continua essent significativa.

TIPUS D'ENCLAVAMENTS ÈTNICS A LA RMB

El creixement dels enclavaments ha estat notable, però no uniforme. El 2012, la majoria d'aquests espais eren **enclavaments plurals de tipus A (34 de 37)**, on un grup migrat representa entre el 20% i el 60% de la població. El 2022, aquesta tipologia ha crescut fins a **91**, consolidant-se com el patró predominant (Figura 20). També han crescut els **enclavaments de tipus B**, més diversos, on **cap grup supera el 20%**. Aquest tipus ha passat de 3 a 6 en deu anys, apuntant a una **major pluralitat interna** en alguns barris.

Per primer cop, s'ha identificat un enclavament ètnic mixt a Barcelona, on conviuen diversos col·lectius sense que n'hi hagi cap de clarament dominant. Aquesta nova configuració reflecteix formes de convivència més compartides i complexes.

*Figura 20: Comparació enclavaments ètnics per tipus a la RMB (2012 i 2022)

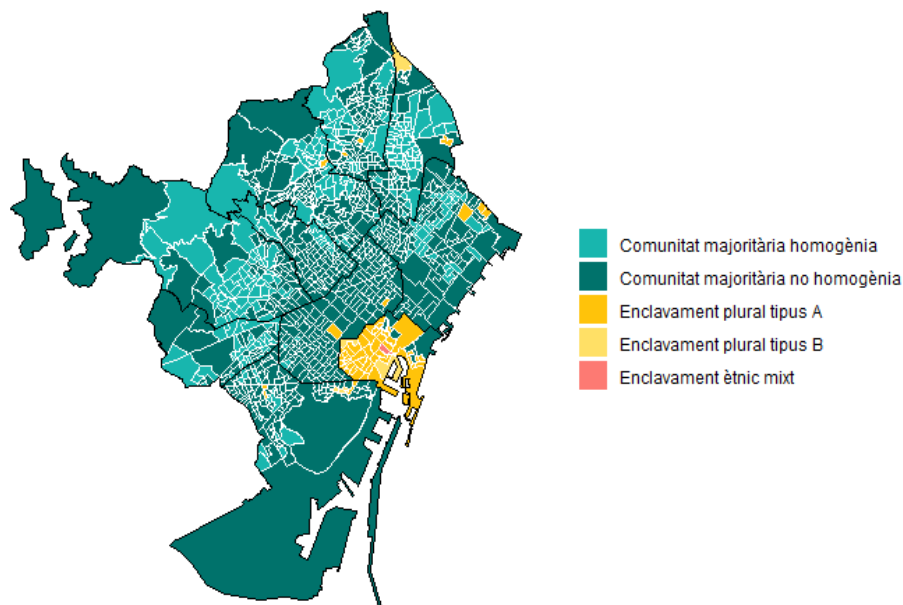

4.2 Els enclavaments ètnics a la ciutat de Barcelona

L'any 2022, Barcelona comptava amb **63 enclavaments ètnics distribuïts** entre les seves 1.068 seccions censals, el que representa gairebé dos terços del total identificat a la Regió Metropolitana de Barcelona (64%). Tot i això, la seva distribució dins la ciutat és molt desigual: **Ciutat Vella n'acull el 75% (47)**, mentre que la resta es reparteixen, de forma més dispersa, entre altres districtes.

Pel que fa a la **tipologia**, dominen clarament els enclavaments plurals de tipus A (55 casos), on un sol grup migrat representa entre el 20% i el 60% de la població. També s'han identificat 6 enclavaments de tipus B, amb una composició més diversa —cap grup supera el 20%, però la suma de col·lectius estrangers és superior al 50%—, i un enclavament mixt, ubicat a Ciutat Vella, amb més del 60% de població nascuda a l'estranger. La distribució d'aquests enclavaments es detalla a continuació:

*Figura 21: Classificació residencial per seccions i districtes censals a la ciutat de Barcelona (2022)

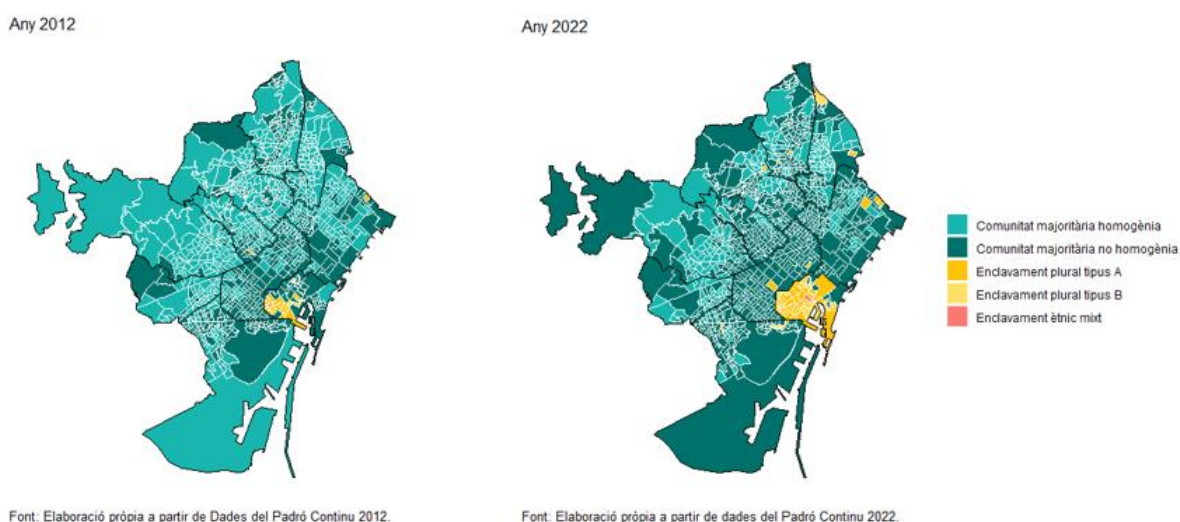

Font: Elaboració pròpia a partir de Dades del Padró Continu 2022.

En la darrera dècada, la proporció de població nascuda a l'estranger a Barcelona ha augmentat notablement, passant del 9,32% el 2012 al 29,2% el 2022 (Vegeu les xifres absolutes de població a l'apèndix taula D6). Aquest increment ha anat acompanyat d'un augment del nombre i la diversitat d'enclavaments ètnics, com es pot veure a la Figura 21.

En comparació amb el 2012, el nombre d'enclavaments gairebé s'ha triplicat (de 23 a 63), reflectint un **increment sostingut de la població d'origen estranger** (del 27,6% al 41,2%) i una redistribució progressiva de la diversitat ètnica cap a districtes perifèrics (Figures 22 a-b). A més, han disminuït les seccions amb **comunitats autòctones homogènies** (en verd clar), i han augmentat les comunitats no homogènies, mostrant una ciutat més plural i diversa:

*Figures 22 a)-b): Comparació enclavaments ètnics per tipus a la ciutat de Barcelona (2012 i 2022).

DISTRIBUCIÓ I ANÀLISI PER DISTRICTE

Tot i que 7 dels 10 districtes de Barcelona compten amb almenys un enclavament ètnic, la seva distribució és molt desigual. El **districte de Ciutat Vella concentra el 75% dels enclavaments** de la ciutat (47 de 63), mentre que a l'Eixample, Sants-Montjuïc, Nou Barris, Sant Andreu, Horta-Guinardó i Sant Martí el nombre d'enclavaments és molt menor (entre 1 i 6). Aquesta baixa incidència, en relació amb el total de seccions censals, suggereix una integració més dispersa de la població migrada en aquests territoris.

En canvi, districtes com Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia no registren cap enclavament, tot i la presència de comunitats majoritàries no homogènies, que apunten a formes de convivència més diverses però menys concentrades.

La Figura 23 mostra la classificació de totes les seccions censals segons el seu perfil residencial, i permet observar l'evolució entre 2012 i 2022, tant pel que fa als enclavaments com a les comunitats no homogènies:

*Figura 23: Classificació per tipus residencial als districtes censals a Barcelona (2012-2022)

Districte	Comunitats majoritària homogènia		Comunitats majoritària no homogènia		Enclavaments totals		Total seccions censals	
	2012	2022	2012	2022	2012	2022	2012	2022
Any								
Ciutat Vella (01)	1	0	33	7	21	47	55	54
Eixample (02)	52	4	121	167	0	2	173	173
Sants-Montjuïc (03)	47	14	67	97	0	6	114	117
Les Corts (04)	48	33	8	24	0	0	56	57
Sarrià-Sant Gervasi (05)	90	50	8	48	0	0	98	98
Gràcia (06)	54	12	33	75	1	0	88	87
Horta-Guinardó (07)	97	33	26	89	0	1	123	123
Nou Barris (08)	63	30	53	85	0	2	116	117
Sant Andreu (09)	75	47	20	46	0	2	95	95
Sant Martí (10)	88	38	54	106	1	3	143	147
Barcelona	615	261	423	744	23	63	1061	1068

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

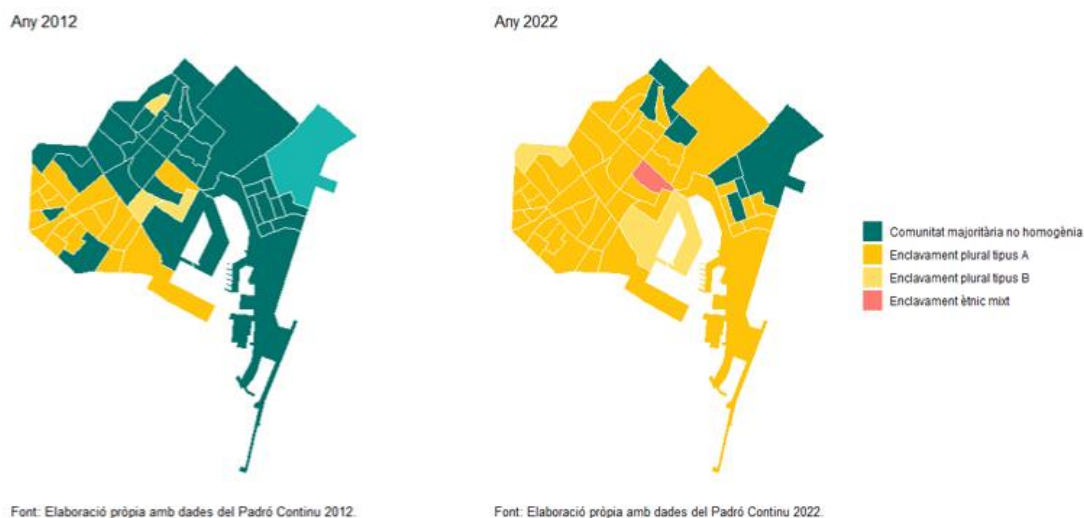
Aquestes dades posen de manifest una tendència clara cap a la redistribució de la diversitat ètnica cap altres districtes. Entre 2012 i 2022, s'han multiplicat els enclavaments a Sants-Montjuïc (de 0 a 6), Sant Martí (d'1 a 3), l'Eixample (de 0 a 2) i també n'han aparegut a Sant Andreu, Nou Barris i Horta-Guinardó. Paral·lelament, les comunitats majoritàries no homogènies han augmentat significativament a Gràcia (+525%), l'Eixample (+38%) i Sant Martí (+96%).

CIUTAT VELLA: EL PRINCIPAL FOCUS D'ENCLAVAMENTS ÈTNICS A BARCELONA

El districte de **Ciutat Vella** destaca clarament com l'epicentre dels enclavaments ètnics a Barcelona i a la RMB. Amb **47 de les 63 seccions censals classificades com a enclavaments a la ciutat** (un 75% del total barceloní), concentra gairebé la meitat dels identificats a tota la regió metropolitana. Aquests enclavaments es localitzen majoritàriament als barris del **Raval, el Gòtic, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera**, mentre que a la **Barceloneta**, tot i no registrar-se enclavaments estrictes, diverses seccions superen el 20% de població migrada.

Tipològicament, predominen els enclavaments **plurals de tipus A (44)**, on una comunitat d'origen migrat representa entre el 20% i el 60% de la població, però amb una composició diversa. També s'hi troben dos enclavaments de tipus B, més heterogenis, i un enclavament mixt, que reflecteix la convivència equilibrada de diverses comunitats sense cap dominància clara. Aquestes tendències queden recollides a les Figures 24a i 24b, que comparen l'estructura residencial del districte el 2012 i el 2022:

*Figures 24 a) -b): Comparació enclavaments ètnics al districte de Ciutat Vella (2012 i 2022)

Entre 2012 i 2022, la **població total del districte s'ha mantingut estable** (de 103.529 a 105.221 habitants), mentre que la proporció de població nascuda a l'estranger ha passat del 48% al 60%. En paral·lel, el nombre de seccions censals classificades com a enclavaments ha augmentat de 21 a 47, cobrint gairebé tot el territori del districte (tal com s'observa al mapa amb una expansió de (seccions censals en groc al gràfic anterior). Aquest increment s'ha produït tant per l'arribada de nova població migrada com per la reducció del pes de la població autòctona.

Aquest procés es pot associar a un canvi en l'**estructura demogràfica interna**, on el creixement dels col·lectius migrats s'ha combinat amb una disminució relativa de la població d'origen nacional. Aquest fenomen, conegut com a "**efecte substitució**", s'ha produït en un context de mobilitat residencial, pressió sobre l'habitatge i transformacions de l'ús del sòl a l'entorn del centre històric.

4.3 Els enclavaments ètnics a la resta de municipis de la RMB

Més enllà de la ciutat de Barcelona, s'identifiquen un total de **35 enclavaments ètnics** als municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona, xifra que representa el 36% del total registrat l'any 2022. Aquests enclavaments es concentren en **només quatre municipis**: L'Hospitalet de Llobregat, Badalona i Santa Coloma de Gramenet —tots tres situats a l'àmbit del Barcelonès— i Terrassa, al Vallès Occidental Oest.

A continuació, s'analitza la localització d'aquests enclavaments i les seves principals característiques territorials i demogràfiques, començant per L'Hospitalet de Llobregat, el municipi amb més concentració després de Barcelona.

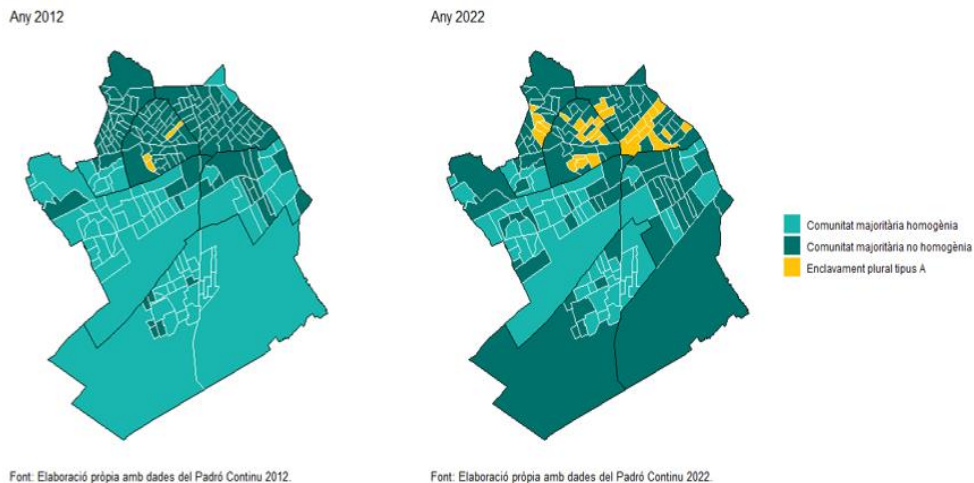
L' HOSPITALET DE LLOBREGAT

L'any 2022, L'Hospitalet de Llobregat comptava amb **28 enclavaments ètnics** repartits entre **195 seccions censals**, fet que representa prop del **29% del total identificat a la RMB**. Aquesta elevada incidència fa de L'Hospitalet el segon municipi metropolità amb més enclavaments després de Barcelona.

Tots els enclavaments detectats són de **tipus A**, caracteritzats per una proporció de població migrada entre el 20% i el 60% i una composició interna diversa. En aquestes seccions, destaca especialment la presència de col·lectius d'Amèrica Llatina, que superen el 30% de la població en la majoria de casos. També hi conviuen poblacions asiàtiques i magrebines, amb percentatges rellevants però més dispersos.

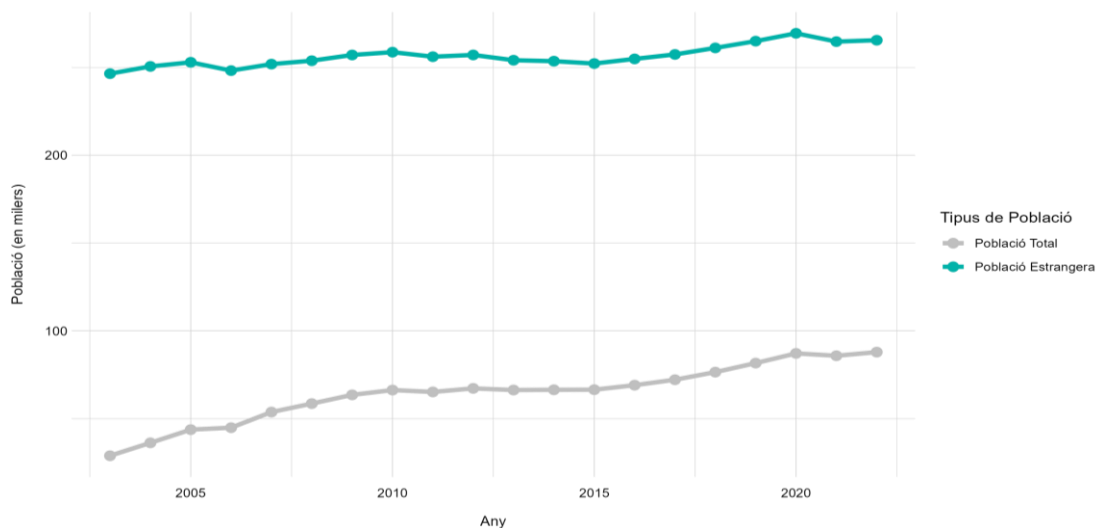
A nivell residencial, la ciutat presenta un teixit heterogeni amb predomini de comunitats no homogènies i enclavaments als barris del nord, mentre que la meitat sud manté una major estabilitat en termes de composició. Entre **2012 i 2022**, el nombre d'enclavaments a L'Hospitalet ha passat de **4 a 28**, multiplicant-se per set. Paral·lelament, les **comunitats autòctones homogènies** s'han reduït de **83 a 59 seccions censals**, i han crescut les **comunitats no homogènies** (de 139 a 108), tal com es mostra al següent gràfic:

*Figures 25 a)-b): Comparació enclavaments ètnics a l'Hospitalet de Llobregat (2012 i 2022)

Durant aquest període, la població total ha passat de 257.057 a 265.444 habitants, però aquest increment ha estat degut exclusivament al creixement de la població d'origen estranger, que ha augmentat del 26,2% al 33,1% (de 67.278 a 87.912 persones). Aquesta evolució evidencia un efecte substitució parcial, amb una transformació progressiva del teixit demogràfic urbà.

*Figura 26: Evolució de la població total i estrangera a l'Hospitalet de Llobregat (2002-2022)

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

ANÀLISI PER DISTRICTES I EVOLUCIÓ

Els enclavaments ètnics a **L'Hospitalet de Llobregat** es concentren principalment als **districtes del nord del municipi**. La **Torrassa i Collblanc (Districte 02)** és el que registra més enclavaments l'any 2022, amb un total de 12, seguit de La Florida i les Planes (Districte 04) amb 11 i Can Serra i Pubilla Cases (Districte 05) amb 5. Aquests **tres districtes concentren la totalitat dels enclavaments** del municipi i són també els que han experimentat una **transformació més significativa** respecte a l'any 2012. En tots **tres casos**, s'ha produït una reducció o desaparició de les **comunitats autòctones homogènies** i un augment notable tant de les comunitats no homogènies com dels enclavaments, en un context de creixement sostingut de la població estrangera, especialment, procedent de l'Amèrica Llatina.

Per contra, a districtes com **Santa Eulàlia i Gran Via Sud (03), Gornal i Bellvitge (06)** o **Centre, Sanfeliu i Sant Josep (01)**, no es detecta cap enclavament ètnic. Tot i això, aquests àmbits presenten una **presència significativa de comunitats no homogènies**, especialment al **districte 01**, on hi ha 15 seccions amb aquest perfil. Tal com es mostra a la Figura 27, la comparació entre 2012 i 2022 evidencia un **patró de canvi clarament concentrat al nord** del municipi, amb una forta substitució de les comunitats homogènies per formes més diverses de composició residencial:

*Figura 27: Classificació per tipus residencial de les seccions i districtes censals a L'Hospitalet de Llobregat (2012 i 2022)

Districte	Comunitats majoritària homogènia		Comunitats majoritària no homogènia		Enclavaments totals		Total seccions censals	
	2012	2022	2012	2022	2012	2022	2012	2022
Any								
Centre, Sanfeliu i Sant Josep (01)	35	26	5	15	0	0	40	41
La Torrassa i Collblanc (02)	2	0	47	25	0	12	49	37
Santa Eulàlia i Gran Via sud (03)	13	8	12	21	0	0	25	29
La Florida i les Planes (04)	0	0	38	20	4	11	42	31
Can Serra i Pubilla Cases (05)	7	5	31	20	0	5	38	30
Gornal i Bellvitge (06)	26	20	6	7	0	0	32	27
L'Hospitalet de Llobregat	83	59	139	108	4	28	226	195

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2012-2022)

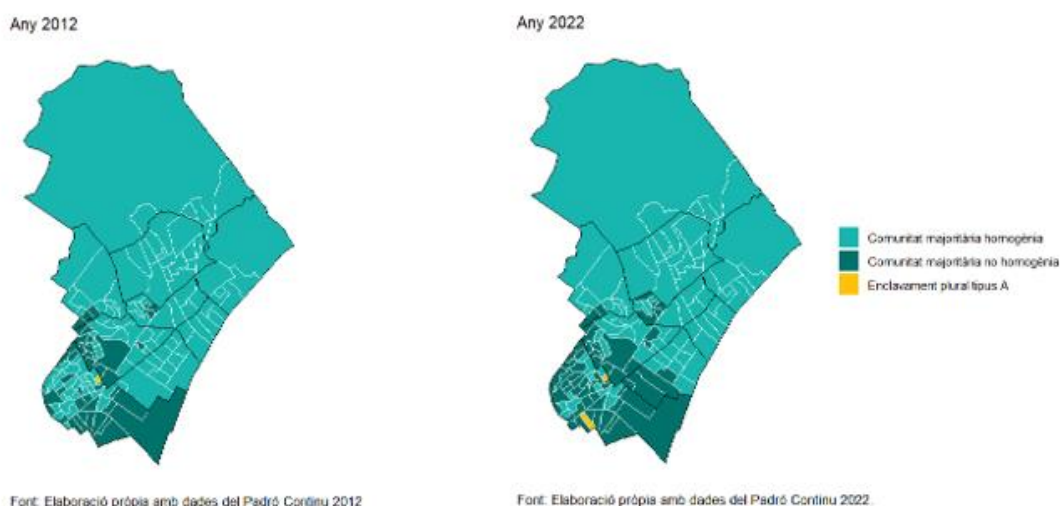
BADALONA

El cas de **Badalona** presenta una **presència moderada** d'enclavaments ètnics. Al districte 09, s'identifiquen dues seccions censals (la 37 i la 38), situades als barris de **La Salut** i **Artigas**, respectivament. L'any 2022, ambdós àmbits són classificats com a enclavaments, en contrast amb 2012, quan només La Salut (secció 37) reunia les condicions per ser considerada com a tal.

Aquests enclavaments es caracteritzen amb una presència de **població estrangera superior al 50%**, però es distribueix entre diversos orígens, la qual cosa configura **enclavaments plurals de tipus A**. La **comunitat asiàtica** és l'única que supera el 20% en ambdós casos, mentre que la resta de col·lectius —africans, americans i europeus— es mouen entre el 5% i el 17%. Aquestes proporcions apunten a una diversitat interna elevada, sense una dominància aclaparadora d'un sol grup.

Aquest patró de distribució indica una **concentració moderada i una convivència plural**, on diferents comunitats comparteixen espais residencials de manera menys segregada. A més, la comparació amb l'any 2012 suggereix una **diversificació de la presència migrada** al municipi, amb un **augment relatiu de les comunitats no homogènies** en seccions censals de zones limítrofes amb Barcelona.

*Figures 28 a) -b): Classificació residencial per seccions i districtes censals a Badalona (2012 i 2022)

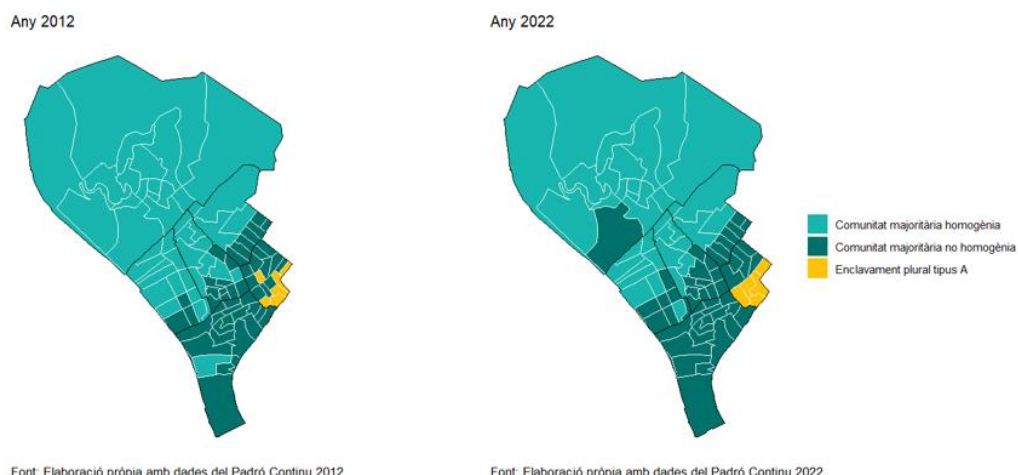

SANTA COLOMA DE GRAMENET

El municipi de Santa Coloma de Gramenet comptava amb **quatre enclavaments ètnics l'any 2022, tots localitzats al barri de Fondo**. Aquests representen un 4,5% del total de les 88 seccions censals del municipi. A diferència de la tendència general observada en altres municipis de la RMB, **Santa Coloma de Gramenet mostra una lleugera reducció del nombre d'enclavaments** (de 6 a 4 entre 2012 i 2022). Aquest descens s'ha produït en paral·lel a una **diversificació del teixit residencial** en altres zones del municipi, on creix el nombre de seccions amb comunitats majoritàries no homogènies (indicades en verd fosc als mapes). Aquest fenomen és especialment visible als barris de Santa Rosa, El Raval, Singuerlín o Llatí, zones properes a la frontera amb Barcelona.

Els enclavaments del barri de Fondo **presenten una elevada presència de població estrangera, per sobre del 50%**, i una clara diversitat d'orígens. Tot i això, destaca el pes específic de la comunitat asiàtica, que oscil·la entre el 24,5% i el 34% segons la secció censal, convertint-se en el grup predominant dins d'aquests espais. Aquesta configuració reflecteix un patró mixt: concentració elevada en un àmbit concret del municipi, però també dispersió creixent i convivència plural en altres zones urbanes, fet que apunta cap a una transició progressiva del model de concentració cap a formes més híbrides de presència migratòria.

*Figures 29 a)- b): Classificació residencial per seccions i districtes censals a Santa Coloma de Gramenet (2012 i 2022)

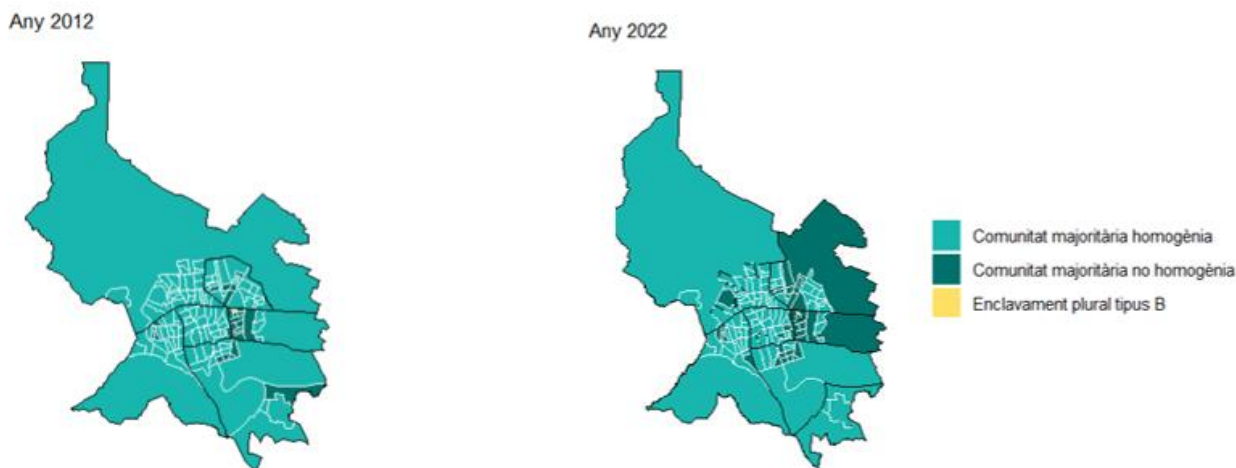
TERRASSA

L'any 2022, **Terrassa** manté **un únic enclavament ètnic plural de tipus B**, localitzat a la **secció censal 2 del districte 2**, corresponent al **barri de Ca n'Anglada**. En aquesta secció, amb 1.484 habitants, es registren 866 persones d'origen estranger, el 58% del total. Dins aquest col·lectiu, destaca la població d'origen africà, amb 766 persones (52% del total), principalment procedents del Marroc i de països subsaharians. La població d'origen llatinoamericà representa el 5%, mentre que la resta de col·lectius, com l'europeu o asiàtic, tenen una presència menor.

Aquest enclavament es manté **estable** respecte al 2012, tant pel que fa a la seva localització com a la seva composició. No s'identifiquen altres enclavaments al municipi segons els criteris definits.

Tot i això, els mapes de classificació residencial mostren un canvi en la distribució interna de la població entre 2012 i 2022. Destaca **l'augment de seccions censals amb comunitats majoritàries no homogènies**, especialment a la zona est i sud-est de la ciutat. Aquestes seccions han guanyat pes respecte a les comunitats autòctones homogènies, que eren majoritàries fa una dècada.

*Figures 30 a)-b): Classificació residencial per seccions i districtes censals a Terrassa (2012 i 2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu 2012

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu 2022

L'anàlisi dels enclavaments ètnics a la Regió Metropolitana de Barcelona ha permès identificar patrons de concentració territorial de la població d'origen estranger i la seva evolució durant l'última dècada. Tot i això, la dimensió territorial no es pot analitzar de manera aïllada. Per completar el diagnòstic, el següent capítol se centra en les característiques sociodemogràfiques de la població, amb l'objectiu d'identificar possibles formes d'**estratificació social** associades a l'origen, la renda, l'educació o l'activitat laboral.

5. Estratificació social i mercat de treball a la ciutat de Barcelona i la RMB.

Els capítols anteriors han mostrat com la població d'origen estranger es distribueix de manera desigual al territori metropolità, amb una concentració creixent en determinades àrees. Aquest capítol posa el focus en les condicions socials i laborals d'aquesta població, per entendre com es relaciona la seva situació amb el lloc on viuen.

L'anàlisi es divideix en **dues parts**. La primera ofereix una mirada general sobre l'estructura per edat, nivell educatiu, renda i ocupació de la **població migrada a la RMB**. La segona compara aquests mateixos indicadors entre els **enclavaments ètnics i la resta de comunitats**, per identificar possibles desigualtats i patrons de segregació socioeconòmica.

5.1 Estructura generacional i perfil sociodemogràfic de la població migrada

5.1.1 Estructura generacional segons edat, sexe i any d'arribada.

L'anàlisi de la composició poblacional per l'any d'arribada permet identificar les principals onades migratòries que han contribuït a composició poblacional de la ciutat de Barcelona i a la resta de la Regió Metropolitana. Aquesta mirada ofereix una primera aproximació a les dinàmiques de renovació poblacional i als perfils d'edat que nodreixen el mercat de treball.

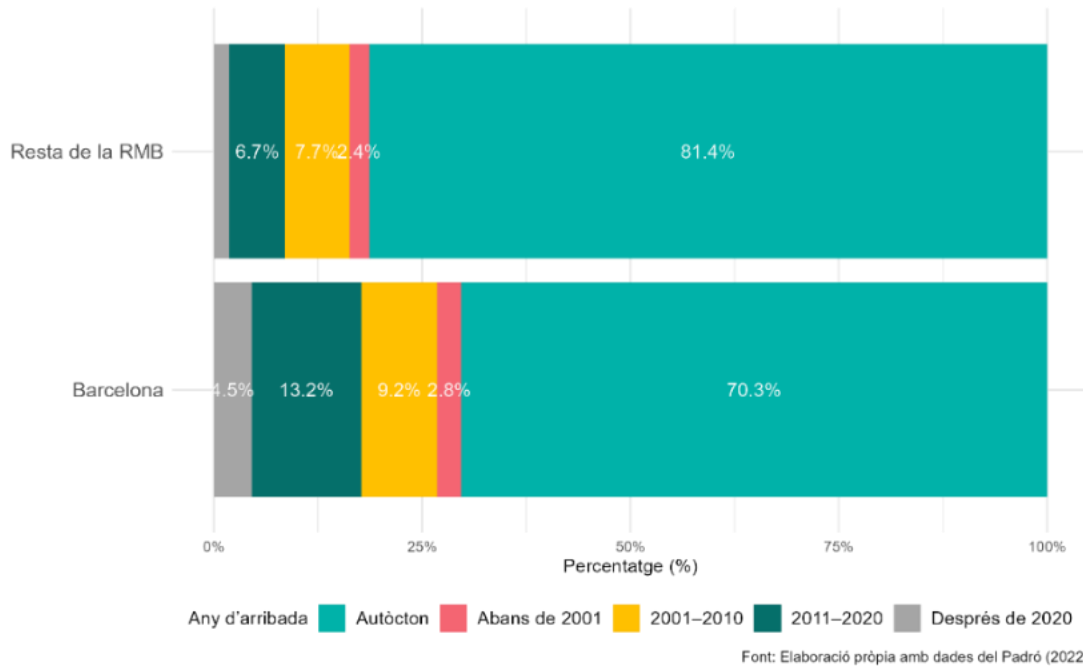
COMPOSICIÓ PER ANY D'ARRIBADA

Una part significativa de la població considerada avui autòctona a Barcelona i la resta de municipis de la RMB (arribada abans de 1981) prové de les migracions internes del segle XX, especialment durant les dècades d'industrialització. Aquest rerefons ajuda a explicar el perfil demogràfic més estabilitzat dels municipis metropolitans, que van rebre una immigració sostinguda procedent de la resta de l'Estat abans dels anys 80 amb una posterior desacceleració del ritme d'arribada.

En canvi, les **onades migratòries dels darrers vint anys** —tant nacionals com internacionals— han tingut una intensitat clarament superior a la ciutat de **Barcelona**, que concentra una proporció **més elevada de població nouvinguda en els períodes recents**: entre 2001 i 2010 hi va arribar el 13,2% de la població estrangera actual, entre

2011 i 2020 un 9,2%, i entre 2020 i 2022 un 4,5%. A la **resta de la RMB**, els percentatges corresponents són del 7,7%, 6,7% i 1,8%, respectivament.

*Figura 31: Distribució de la població per any d'arribada a la ciutat de Barcelona i la resta de la RMB (2022)

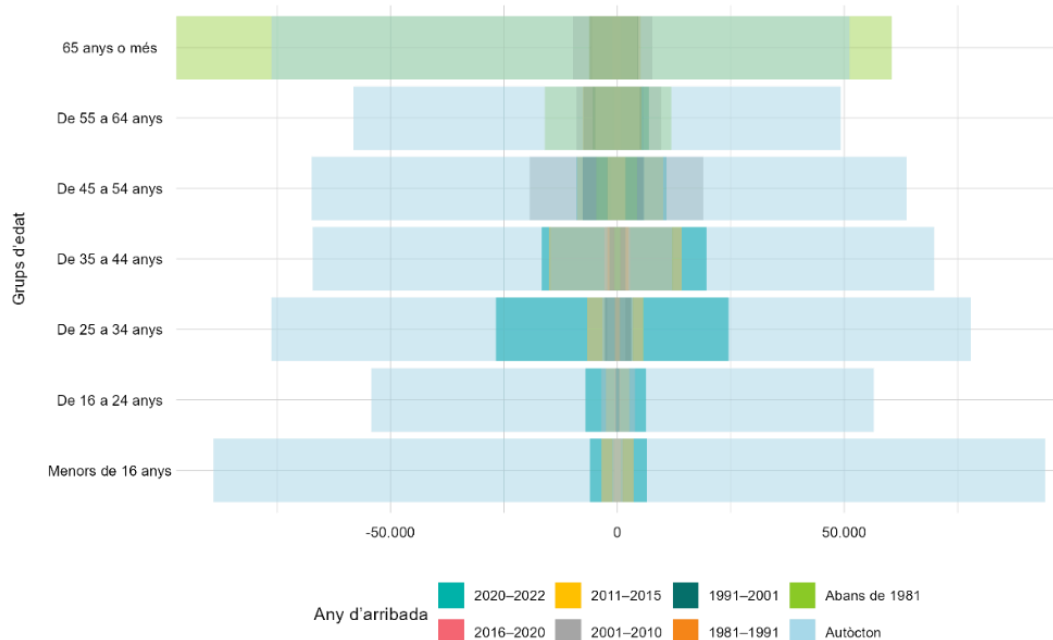

Aquesta distribució temporal de les arribades es reflecteix clarament en les **piràmides de població** per edat, sexe i any d'arribada, que permeten aprofundir en l'estructura generacional de la població migrada. A la infància i adolescència continua predominant la població autòctona, mentre que les persones nascudes a l'estranger es concentren sobretot en les franges d'edat potencialment activa (25–44 anys), especialment entre aquelles arribades des de 2011. Aquesta concentració és encara més acusada a Barcelona, on també s'observa una presència creixent de fluxos posteriors a 2020, visibles tant entre joves adults com entre infants.

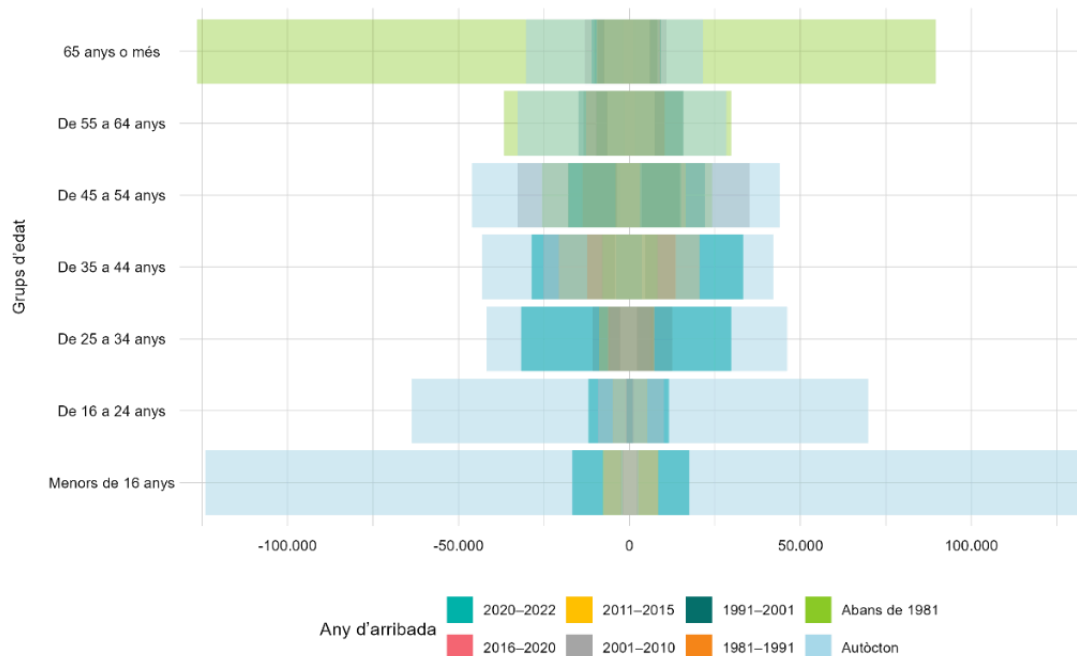
D'altra banda, les piràmides permeten identificar **cohorts d'arribada més antigues**, com les anteriors a 1981, que es localitzen principalment entre les persones majors de 55 anys. Aquestes trajectòries, **majoritàriament masculines** corresponen a fluxos migratoris previs a les grans onades del segle XXI i es troben tant a la ciutat de Barcelona com als municipis industrials de la RMB amb més de 50.000 habitants, on aquest perfil migratori històric també té una presència consolidada com part del procés d'industrialització de les àrees del Vallès Oriental, Vallès Occidental i el Baix Llobregat (Nord i Sud).

*Figures 32 a)-b): Piràmide de població per any d'arribada: Homes i Dones (2022).

a) Ciutat de Barcelona

b) Municipis de la resta de la RMB amb més de 50.000 habitants.

Nota: Homes al costat esquerre (valors negatius), dones al dret (positius). Categories temporals agrupades per facilitar la comparació.

COMPOSICIÓ PER SEXE I RÀTIO DE MASCULINITAT

El rati de masculinitat indica *el nombre d'homes per cada 100 dones en una població determinada*. Aplicada a la població migrada, aquesta mesura permet identificar **desequilibris de gènere** associats a les diferents onades migratòries i a les posteriors trajectòries d'arrelament.

L'any 2022, les cohorts d'arribada més recents (2020–2022) mostren una **composició gairebé paritària a Barcelona** (100,8 homes per cada 100 dones). En canvi, a la resta de municipis de la RMB amb més de 50.000 habitants, el mateix període reflecteix una major presència masculina (103,9 homes per cada 100 dones).

Les **cohorts arribades** entre **2016 i 2020** evidencien un lleuger desequilibri a favor de **les dones a Barcelona** (96,0 homes per cada 100 dones), mentre que a la **resta de municipis** de mida mitjana-gran de la RMB el rati continua sent lleugerament **favorable als homes** (103,4). Aquest patró es manté en cohorts anteriors: a mesura que retrocedim en el temps, el perfil de la població arrelada a Barcelona tendeix a ser més femení, mentre que a la resta de la RMB predominen ràtios més masculinitzades, especialment en els períodes d'arribada més recents.

*Figura 33: Rati de masculinitat per any d'arribada i cohort de edat, RMB i resta de municipis amb més de 50.000 habitants a la RMB (2022).

Any d'arribada al municipi	Barcelona			Resta municipis (>50.000 habitants)		
	Homes	Dones	Rati	Homes	Dones	Rati
2020–2022	77.994	77.340	100,8	132.710	127.684	103,9
2016–2020	9.727	10.136	96,0	17.314	16.747	103,4
2011–2015	45.607	47.259	96,5	71.067	70.254	101,2
2001–2010	56.756	60.779	93,4	100.929	102.025	98,9
1991–2001	22.509	25.934	86,8	57.440	58.687	97,9
1981–1991	15.368	18.871	81,4	42.913	44.840	95,7
Abans de 1981	77.396	118.369	65,4	151.783	196.813	77,1
Autòcton	462.652	488.427	94,7	383.472	381.362	100,6

*Nota: Elaboració pròpia a partir del Cens Anual de població publicat per l'INE (2022)

Aquestes diferències apunten a un **patró migratori diferencial segons territori**: als municipis **metropolitans amb tradició industrial**, els primers fluxos han estat **principalment masculins**, sovint vinculats a projectes laborals o processos

d'instal·lació inicial. Amb el temps, aquests moviments han estat seguits per processos de reagrupament familiar i estabilització residencial que han afavorit una feminització progressiva. A Barcelona, en canvi, les ràtios més equilibrades en les arribades recents podrien reflectir perfils migratoris més diversos, amb una presència destacada de dones tant en sectors de cures com en ocupacions qualificades.

Tant a Barcelona com a la resta de la RMB, les **cohorts més antigues** mostren un clar **desequilibri a favor de les dones**. Les persones arribades abans de 1981 presenten una ràtio de només **65,4 homes per cada 100 dones a Barcelona i 77,1 a la resta de municipis mitjans-grans de RMB**, un fet atribuïble tant a la major longevitat femenina.

5.1.2 El Perfil educatiu de la població estrangera

L'anàlisi del nivell educatiu posa de manifest una **estratificació interna dins del col·lectiu estranger** i clares diferències territorials entre Barcelona i la resta de la RMB:

*Figures 34 a)- b): Nivell educatiu assolit de la població autòctona -nascuts a Espanya-⁴ i estrangera a la ciutat de Barcelona i a la resta de municipis de la RMB (2022)

⁴ Seguint Galeano, Domingo i Sabater (2014), es considera població autòctona aquella nascuda a Espanya, d'acord amb la definició utilitzada per a la delimitació dels enclavaments ètnics. En conseqüència, es defineix com a població estrangera totes les persones nascudes fora d'Espanya, amb independència de la seva nacionalitat actual. Veure Secció 2 de la metodologia per més detall.

El nivell màxim educatiu s'agrupa com estudis primaris complets o inferiors (CNED-2014 dígits 0-1, Secundària de primera etapa (dígít 2), educació secundària de segona etapa o educació post secundària no superior (3-4) i educació superior (5-8).

A la ciutat de Barcelona, **gairebé la meitat dels estrangers (49,2%) té estudis superiors o terciaris**, superant fins i tot la població autòctona o espanyola (46,4%). Per contra, a **la resta de municipis de la RMB**, només el 28,7% dels estrangers han completat estudis superiors, quatre punts percentuals per sota de la població espanyola.

Als nivells formatius més baixos, també hi ha diferències notables entre la ciutat i la resta de la RMB. Només l'11,3% dels estrangers residents a Barcelona té com a màxim estudis primaris, mentre que aquest percentatge **s'enfila fins al 18,4% a la resta de la RMB**. Entre la població autòctona o espanyola, la tendència es repeteix: el 13,3% dels residents fora de Barcelona presenta un nivell educatiu baix, davant de l'11,7% dels barcelonins.

Aquest patró territorial reforça la hipòtesi d'una atracció diferencial de perfils: Barcelona actua com a pol d'atracció de talent internacional altament qualificat, mentre que els municipis del seu entorn acullen un volum més elevat de població amb nivells formatius més diversos, sovint vinculats a processos migratoris més vulnerables.

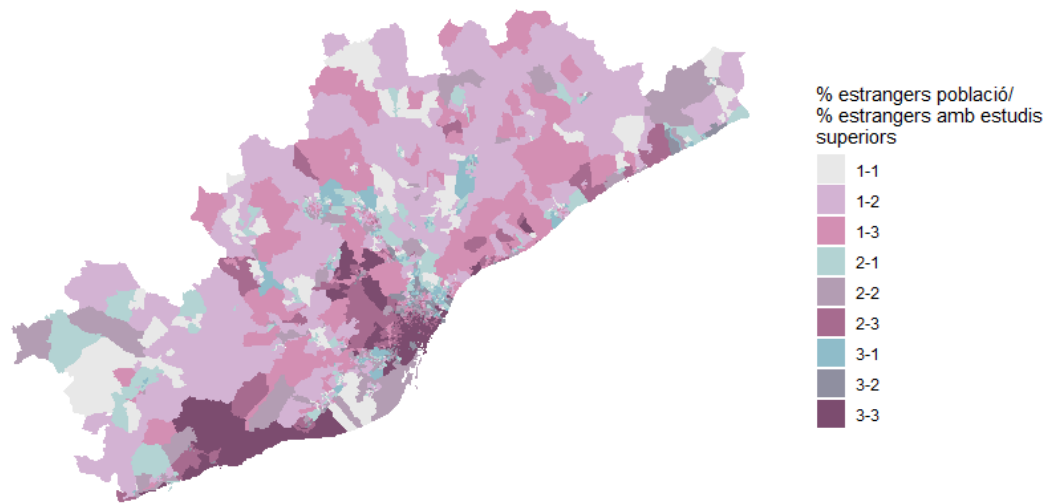
LA DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA AMB ESTUDIS SUPERIORS

El mapa bivariant (Figura 35) mostra la distribució per secció censal del percentatge de població estrangera i el percentatge d'estrangers i estrangeres amb estudis superiors. La combinació d'ambdues dimensions permet identificar diferents perfils al territori.

Les seccions en to fosc (categoria 3-3) indiquen zones amb **alta presència d'estrangers i alta qualificació**, com diversos barris de l'eix central de Barcelona i municipis com **Castelldefels, Sitges o Sant Cugat del Vallès**. En canvi, les àrees amb tons clars (categoria 1-1) mostren baixa presència estrangera i baixos nivells educatius, i solen correspondre a barris perifèrics o municipis menys densos.

També es detecten zones amb **alta presència d'estrangers però baixos nivells d'estudis superiors** (categoria 3-1), com algunes seccions de **Mataró** (més del 50% d'estrangers i menys del 6% amb educació superior), **Terrassa** (68% d'estrangers i 7% amb estudis superiors), **Santa Coloma de Gramenet i Canovelles**.

*Figura 35: Mapa bivariant de presència de població estrangera i població estrangera amb estudis superiors a la RMB (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Educació 2022

Aquest patró territorial reflecteix la diversitat interna del col·lectiu estranger i la seva distribució desigual, amb àrees associades a perfils professionals més qualificats i d'altres més vinculades a processos d'instal·lació recent o accés a habitatge assequible.

5.1.3 La distribució de la renda de la població estrangera

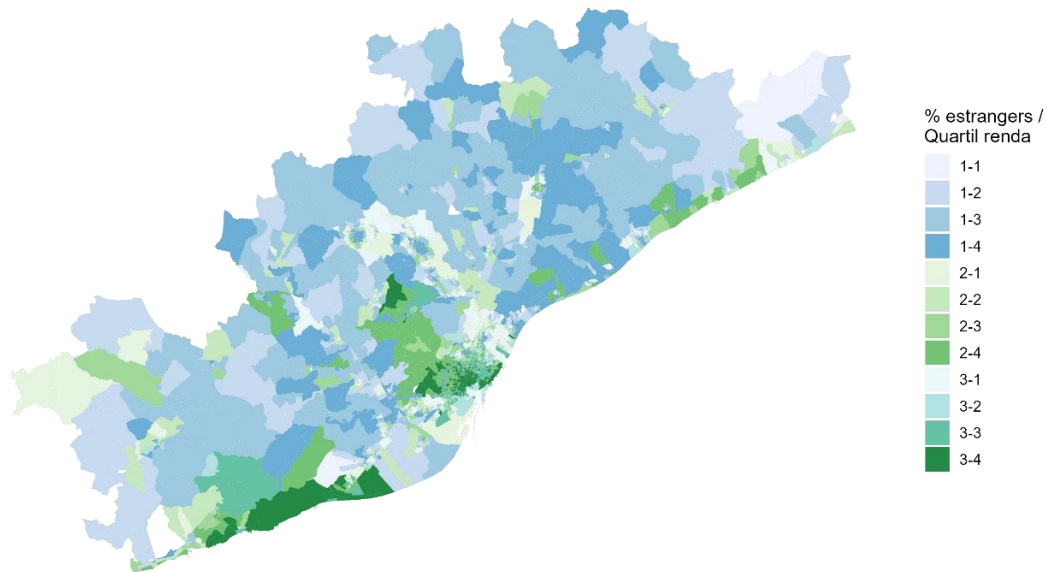
Tot i que les fonts oficials no proporcionen dades de renda a nivell individual o per persona, els mapes bivariants a escala de secció censal ofereixen una eina valuosa per detectar patrons territorials i correlacions entre aquestes dimensions socials.

En aquest cas, la combinació entre la **renda mitjana per unitat de consum** (classificada en quartils) i el **percentatge de població estrangera** -nascuts fora d'Espanya- permet identificar espais urbans amb perfils clarament diferenciats en el marc de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB). La **renda mitjana per unitat de consum s'ha dividit en quartils**, utilitzant com a referència totes les seccions censals de la RMB amb dades disponibles:

- **Quartil 1** (Q1 – baixa renda): fins a 19.620€ per U/C.
- **Quartil 2** (Q2 – renda mitjana-baixa): de 19.620€ a 23.250€ per U/C.
- **Quartil 3** (Q3 – renda mitjana-alta): de 23.250 € a 27.250€ per U/C.
- **Quartil 4** (Q4 – alta renda): superior a 27.250 € per U/C.

D'altra banda, El percentatge d'estrangers també s'ha agrupat en tres nivells: baix, mitjà i alt. La Figura 36 mostra aquesta distribució creuada:

*Figura 36: Mapa bivariant de presència de població estrangera i renda mitjana distribuïda per quartils a la RMB (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró i Atles de Renda

Els resultats evidencien l'estratificació social del territori metropolità, amb realitats molt contrastades. Les seccions amb **alta presència d'estrangers i renda baixa** (classe 3-1) es localitzen a barris com el Raval, el Besòs, Maresme (Barcelona), La Florida i Can Serra (L'Hospitalet), Ca n'Anglada (Terrassa) o el Fondo (Santa Coloma), zones també associades a baixos nivells educatius. En canvi, les seccions amb **alta presència estrangera i altes rendes** (classe 3-4) es concentren a la Vila Olímpica, Diagonal Mar, parts de l'Eixample i municipis com Sant Cugat, Sitges o Castelldefels. En aquestes àrees, la immigració prové principalment de països europeus i es caracteritza per alts nivells educatius i professionals..

5.1.4 Perfil de qualificació i distribució de la població estrangera

Els mapes bivariants de la Figura 37 permeten analitzar com es distribueixen territorialment els **diferents perfils ocupacionals de la població estrangera** a la ciutat de Barcelona i la regió metropolitana, així com la seva associació amb el nivell educatiu i les condicions socioeconòmiques del territori.

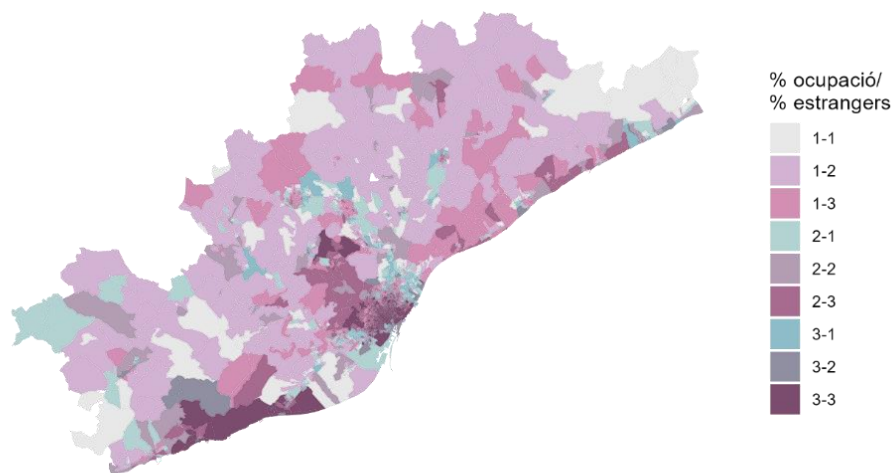
L'ús de la CNO-11 agregada a 1 dígit, tal com la proporciona el propi INE, permet identificar tres grans perfils de qualificació: directius i tècnics (CNO 1–4), treballadors qualificats i operaris (CNO 5–8) i ocupacions elementals (CNO 9). Aquesta classificació

garanteix la comparabilitat entre seccions censals, tot i que no permet vincular formació i ocupació individualment.

Els resultats mostren una associació territorial clara entre el tipus d'ocupació i la presència de població estrangera (Figures 37 a-c):

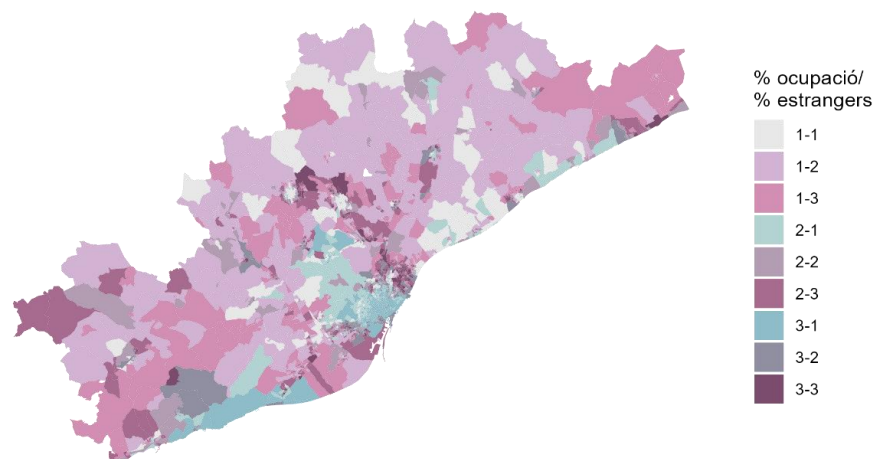
*Figures 37: Mapa bivariant de presència de població estrangera i percentatge per perfil de qualificació a la RMB (2022)

a) Directors/es, gerents/es i personal tècnic mitjà o alt.

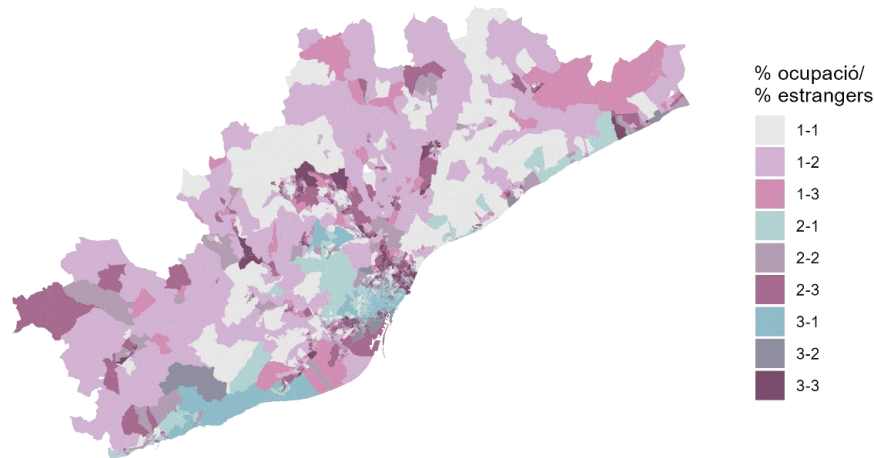
Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

b) Treballadors qualificats i operaris de nivell baix.

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

c) Ocupacions elementals

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

*Les dades d'ocupació analitzades provenen del fitxer censal publicat pel INE amb la classificació ja reagrupada en grans grups ocupacionals, d'acord amb la CNO-11 a 1 dígit.

Els **directius i tècnics estrangers** es concentren en zones de **renda mitjana-alta i alta**, amb una presència destacada de persones amb estudis superiors, com l'Eixample, Vila Olímpica o Diagonal Mar, i municipis com Sant Cugat, Sitges o Castelldefels.

Els **perfils intermedis** —com operaris, tècnics de suport o oficis industrials— tenen una distribució més **dispersa i heterogènia**. Són comuns a barris amb teixit productiu consolidat i zones industrials de la **segona corona metropolitana**, com Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Montcada o Ripollet, sense associació clara amb el nivell de renda.

Les **ocupacions elementals** es concentren en seccions amb **alta presència d'immigració i baix nivell educatiu**, com el Raval, el Besòs, Can Serra o el Fondo, i municipis com Santa Coloma de Gramenet, L'Hospitalet o Mataró, destacats en rosa fosc a la Figura 37 c.

Conclusió

Les desigualtats observades en la distribució de la formació, l'ocupació i la renda mostren una **segmentació clara del mercat laboral migratori**, tot i que no impliquin una relació causal directa. Per entendre millor com aquestes desigualtats es tradueixen en termes espacials, el següent capítol analitza les condicions demogràfiques i socioeconòmiques de les persones que resideixen en enclavaments ètnics de la RMB, tant d'origen estranger com autòcton. Això permet avaluar fins a quin punt aquestes

concentracions residencials reforcen patrons de vulnerabilitat o reflecteixen altres dinàmiques d'organització urbana.

5.2 Estructura generacional i perfil sociodemogràfic als enclavaments ètnics.

LA POBLACIÓ QUE RESIDEIX ALS ENCLAVAMENTS: BARCELONA I LA RMB

L'any 2022, a la ciutat de Barcelona, **68.053 persones residien en enclavaments ètnics**, xifra que representa un **4,2% de la població total**. La resta de la població es distribuïa entre comunitats majoritàriament autòctones (845.232 persones) i comunitats majoritàriament no homogènies (722.908 persones), que inclouen àrees més diverses en termes d'origen.

En comparació amb l'any 2012, s'observa un lleuger increment en la proporció de població que viu en enclavaments ètnics, que ha passat del 3,2% al 4,2% (+15.500 persones). Aquest augment s'emmarca dins un procés més ampli de relocalització poblacional, en què també destaca l'increment de la població resident en comunitats no homogènies, que ha crescut un 5,5% (+37.000 persones), indicant una major pluralitat residencial. En canvi, el nombre de persones que resideixen en comunitats majoritàriament homogènies ha disminuït un 4,3%, passant de 882.837 a 845.232 residents.

*Figura 38: Distribució de la població total per classificació residencial a la ciutat de Barcelona (2012-2022)

Classificació residencial	Població total 2012	% 2012	Població total 2022	% 2022	Variació (12-22)
Comunitats majoritàriament homogènies	882.837	54,46%	845.232	51,66%	-4,26%
Comunitats majoritàriament no homogènies	685.560	42,29%	722.908	44,18%	5,45%
Enclavament ètnic	52.546	3,24 %	68.053	4,16%	29,51%
Total	1.620.943	100%	1.636.193	100%	0,94%

Aquestes dades mostren una **lleugera tendència a la diversificació de les comunitats residencials a la capital**, amb un increment relatiu de les àrees més mixtes i dels enclavaments ètnics. Ara bé, si ens fixem específicament en la composició per lloc d'origen, la població estrangera resident a Barcelona s'ha concentrat territorialment, amb una presència cada cop més concentrada en els enclavaments ètnics.

En només deu anys, el nombre de persones estrangeres que hi resideixen ha crescut un 35,5%, passant de gairebé 30.000 a més de 40.000. Aquest augment contrasta amb el creixement molt més moderat del conjunt de la població estrangera a la ciutat (+2,4%) i amb la davallada registrada en les comunitats majoritàriament autòctones, on el nombre de residents estrangers ha disminuït un 8,6%.

*Figura 39: Distribució de la població espanyola i amb nacionalitat estrangera per classificació residencial a la ciutat de Barcelona (2012-2022)

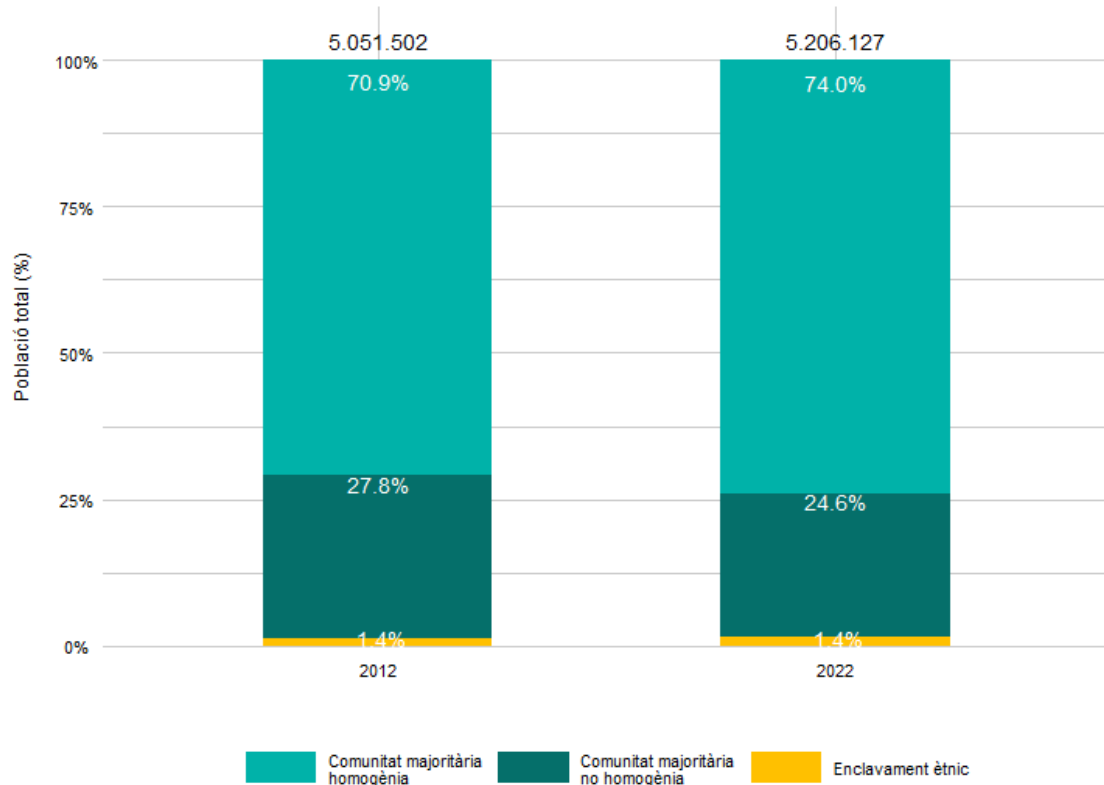
Classificació residencial	Població total 2012		Població total 2022		Variació població estrangera
	Espanyol	Estranger	Espanyol	Estranger	
Comunitats majoritàriament homogènies	752.014	130.823	725.638	119.594	-8,58%
Comunitats majoritàriament no homogènies	495.189	190.371	523.382	199.526	4,81%
Enclavament ètnic	22.754	29.792	27.693	40.360	35,47%
Total	1.269.957	350.986	1.276.713	359.480	2,42%

EL CONJUNT DE LA RMB

Pel que fa al conjunt de la RMB, només un **1,4% de la població total (73.193 persones)** residia en **enclavaments ètnics** a l'any 2022, mentre que la majoria vivia en **comunitats majoritàries homogènies** (74,01%; 3,8 milions) i la resta en comunitats majoritàriament espanyoles **no homogènies** (24,6%; 1,2 milions).

En comparació amb el 2012, la proporció de població que habita a enclavaments ètnics s'ha mantingut estable en nivell relatiu (1,4% de persones hi habiten), mentre que el nombre de persones que habiten en comunitats majoritàriament homogènies ha incrementat de forma lleugera (70,9% a 74,0%), a diferència de a la ciutat de Barcelona on aquesta proporció s'ha reduït.

*Figura 40: Distribució de la població total per classificació residencial a la RMB (2012-2022)

Dins la **població nascuda a l'estranger** a la RMB (1.119.144 persones), **38.310 persones** estrangeres viuen en enclavaments ètnics, fet que representa aproximadament un 4% del total de persones estrangeres i gairebé la meitat de les persones que resideixen en enclavaments. En comparació amb l'any 2012, el percentatge de persones estrangeres que habiten en enclavaments ètnics s'ha reduït lleugerament, passant del 4,4% el 2012 al 4% el 2022 en el conjunt de la RMB. El nombre de persones estrangeres (tant per lloc de naixement com per nacionalitat) que resideixen en comunitats no homogènies ha augmentat, tot i que en menor mesura que a la ciutat de Barcelona.

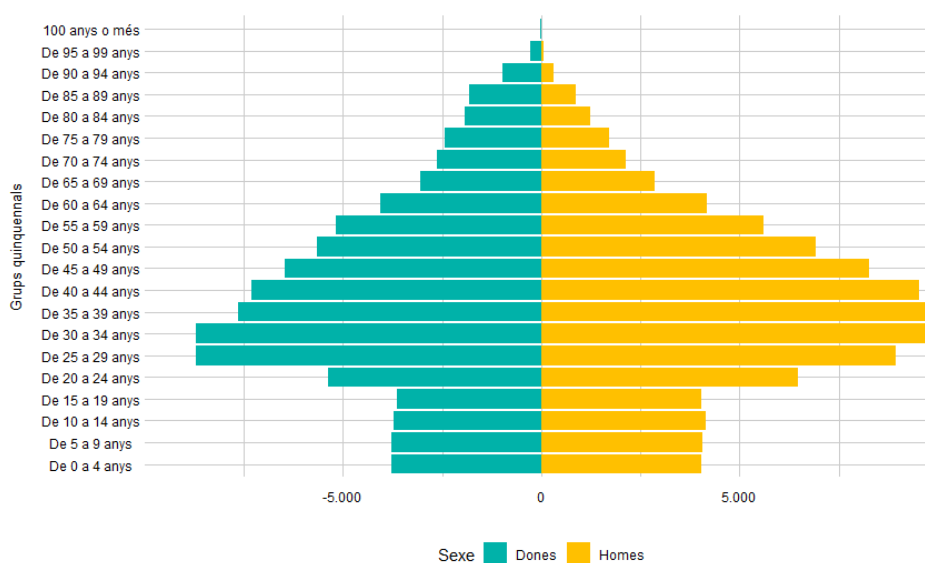
A continuació, es presenta una comparativa en detall entre les persones que resideixen en enclavaments ètnics i en altres tipus de classificacions residencials, posant el focus en aspectes com l'edat, el nivell educatiu, la renda, la desigualtat i la situació laboral. L'objectiu és entendre si els patrons residencial influeixen en les condicions socials i econòmiques, i si viure en un enclavament pot suposar una desavantatge addicional — tant per a les persones nascudes a l'estranger com per a les nascudes a Espanya.

5.2.1 Comparativa demogràfica entre enclavaments ètnics i comunitats autòctones

Les piràmides de població (Figures 41a i 41b) mostren dues estructures molt diferents. Mentre els **enclavaments ètnics** concentren una **població jove i en edat de treballar**, les comunitats autòctones presenten una població envellida, amb moltes persones de més de 65 anys.

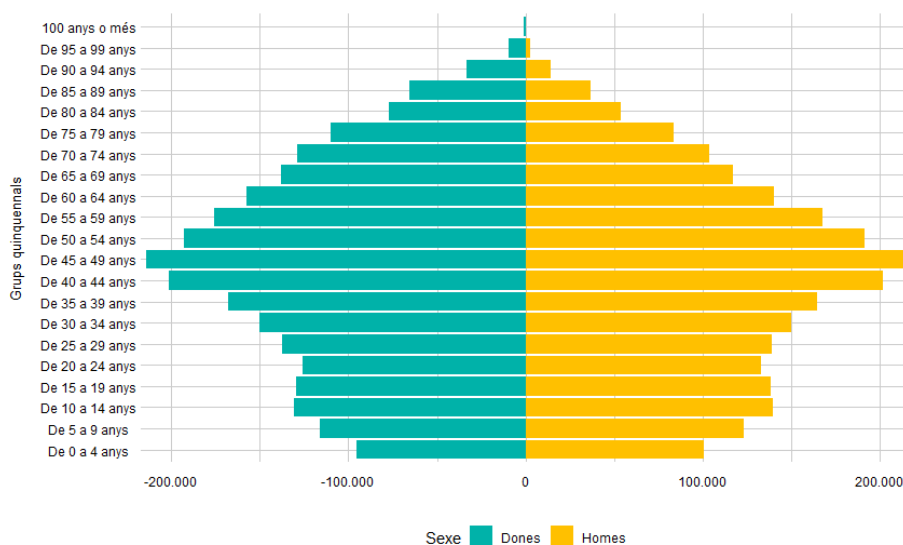
*Figures 41 a) i b): Piràmides demogràfiques per sexe i grups quinquennals a la RMB (2022):

a) Enclavaments ètnics

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

b) Comunitats majoritàriament autòctones

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

A partir d'aquesta comparativa, es poden destacar **quatre** diferències principals:

i. Estructura d'edat i envelliment.

Als enclavaments ètnics, la població es concentra en edats de treball, especialment entre els 30 i 50 anys, com a resultat de dinàmiques migratòries recents. En canvi, les comunitats autòctones presenten una estructura més envellida, amb gran presència de persones en edat de jubilació.

ii. Transicions per edat

Una diferència destacada és l'augment sobtat del nombre de joves entre els 15–19 i els 20–24 anys en els enclavaments ètnics. Aquest patró pot atribuir-se a l'arribada de joves en edat activa, però també al fet que molts fills de persones migrades, ja nascuts aquí, són computats fora dels enclavaments, cosa que minva la presència aparent de menors en aquests espais.

iii. Diferències en la distribució per sexe.

En els enclavaments s'observa un cert desequilibri amb sobre representació masculina entre els 30 i 44 anys, típic de molts processos migratoris on els homes migren primer i les dones s'hi reagrupen posteriorment⁵, especialment en contextos industrials. En canvi, en les comunitats autòctones, les dones són clarament majoritàries a les edats avançades, a causa de l'esperança de vida més alta⁶

iv. Retorn migratori i absència de població gran

La baixa presència de persones majors de 65 anys en els enclavaments pot explicar-se pel retorn al país d'origen un cop finalitzada la vida laboral o per processos de reagrupament familiar⁷. Per contra, la població gran autòctona tendeix a romandre al territori, contribuint a l'envelliment estructural.

⁵ Boyd, M. & Grieco, E. (2003). *Women and migration: Incorporating gender into international migration theory*. Migration Information Source. Els autors expliquen que molts fluxos migratoris segueixen patrons inicialment masculins, amb processos posteriors de reagrupament familiar que incorporen les dones i els fills en contextos industrials

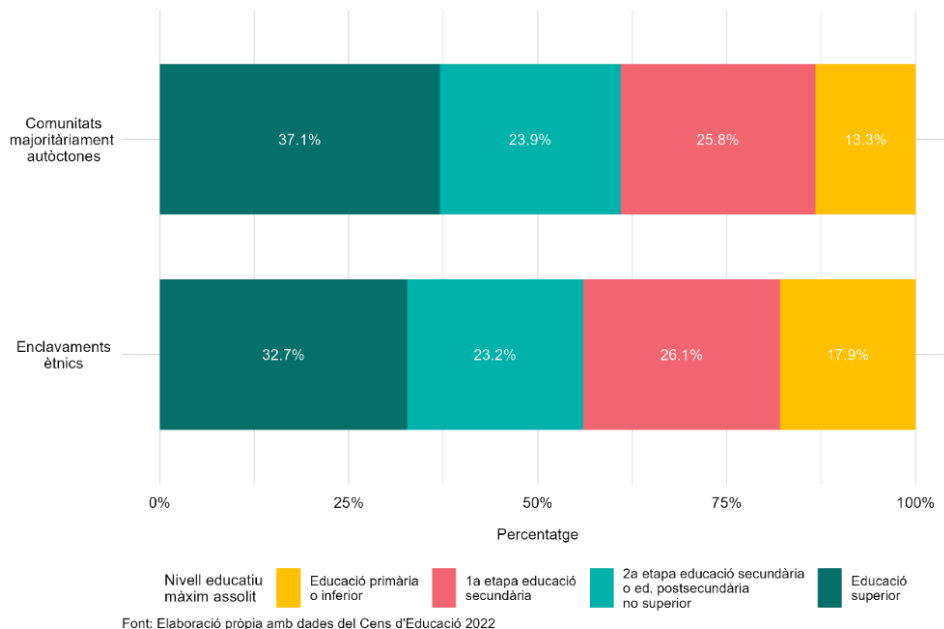
⁶ Instituto Nacional de Estadística (INE, 2024). *Esperanza de vida a los 65 años*, per sexe. Les dones a Espanya viuen, de mitjana, 5 anys més que els homes.

⁷ King, R. (2000). Generalizations from the history of return migration. El retorn a l'origen després de la jubilació és freqüent en contextos migratoris del sud d'Europa, associat a la recepció de població amb un fort arrelament amb el país d'origen (Amèrica Llatina i el Carib).

5.2.2 El perfil educatiu dels residents als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones

L'anàlisi del **nivell educatiu màxim assolit** (Figura 42) mostra diferències clares entre **enclavaments ètnics i comunitats majoritàriament autòctones**. Mentre que més del 37% de la població en aquestes darreres té estudis terciaris, als enclavaments la xifra baixa al 32,7%. A més, el 17,9% dels residents en enclavaments només té estudis primaris o inferiors, davant del 13,4% a les comunitats majoritàries. Aquests resultats posen de manifest diferències en els perfils educatius segons el context residencial, que podrien reflectir diversos factors socials i territorials.

*Figura 42: Distribució de la població segons el nivell d'educació màxim assolit en enclavaments ètnics i comunitats majoritàriament autòctones (2022)

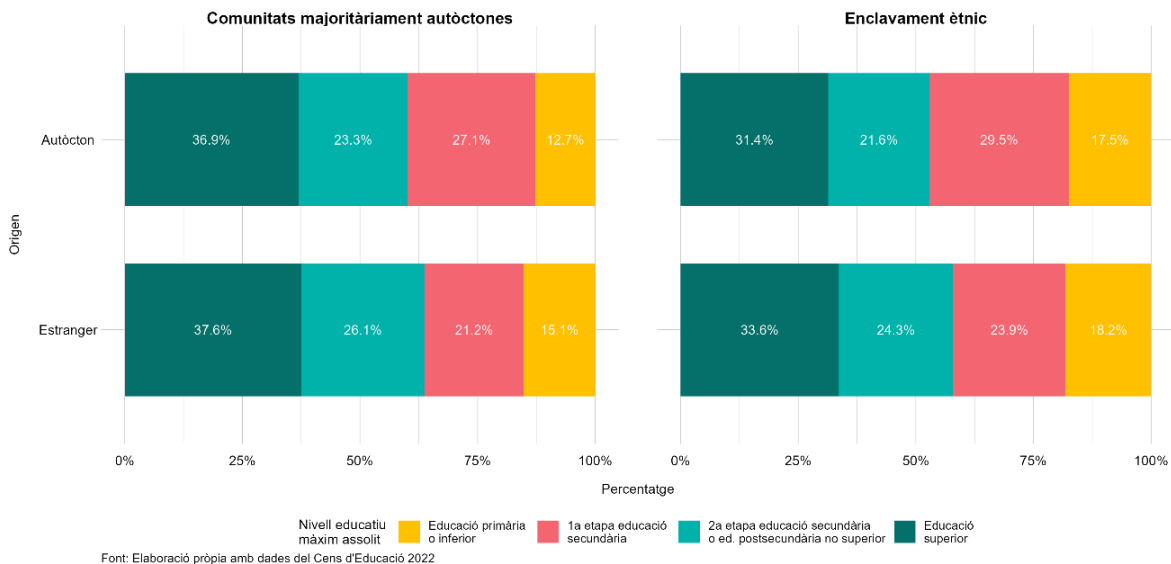

En aquest context, resulta rellevant aprofundir en la composició interna dels enclavaments ètnics per analitzar si aquestes diferències educatives s'expliquen per l'**origen** o l'**estructura residencial**. La Figura 43 examina com es distribueix el nivell educatiu màxim assolit dins dels enclavaments, distingint entre població nascuda a Espanya i població nascuda a l'estranger.

Tant en la població nascuda a Espanya com en la nascuda a l'estranger, els nivells educatius són més baixos dins dels enclavaments. Per exemple, només el 31,4% de la població autòctona en enclavaments té estudis superiors, mentre que fora d'aquests arriba gairebé al 37%. En el cas de la població estrangera, els percentatges també són lleugerament inferiors (33,6% dins dels enclavaments, 37,6% fora).

A més, **les proporcions amb només estudis primaris són més elevades** dins dels enclavaments, tant per a població autòctona com estrangera.

*Figura 43: Distribució de la població autòctona i estrangera segons el nivell d'educació màxim assolit en enclavaments ètnics i comunitats majoritàriament autòctones (2022)

Conclusió

En conclusió, les dades indiquen que el context residencial influeix de manera rellevant en els perfils educatius: majoritàriament viure en un enclavament ètnic s'associa amb un nivell de formació mitjana inferior, independentment de l'origen de les persones que hi viuen. Això no contradiu el fet que s'hagin detectat perfils educatius molt elevats dins de la població migrada que és distribueix pels municipis, tal com s'ha mostrat a la secció 5.1.2 Els resultats apunten a que la concentració residencial dels nascuts fora d'Espanya pot limitar la continuïtat educativa, especialment en contextos de vulnerabilitat socioeconòmica.

5.2.3 La distribució de la renda de les famílies que habiten als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones

En aquest apartat es compara la renda mitjana per unitat de consum entre les seccions censals classificades com a enclavaments ètnics i aquelles amb predomini de població autòctona a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB). També s'analitza el percentatge de llars amb rendes molt baixes, per sota dels 5.000 euros anuals per unitat

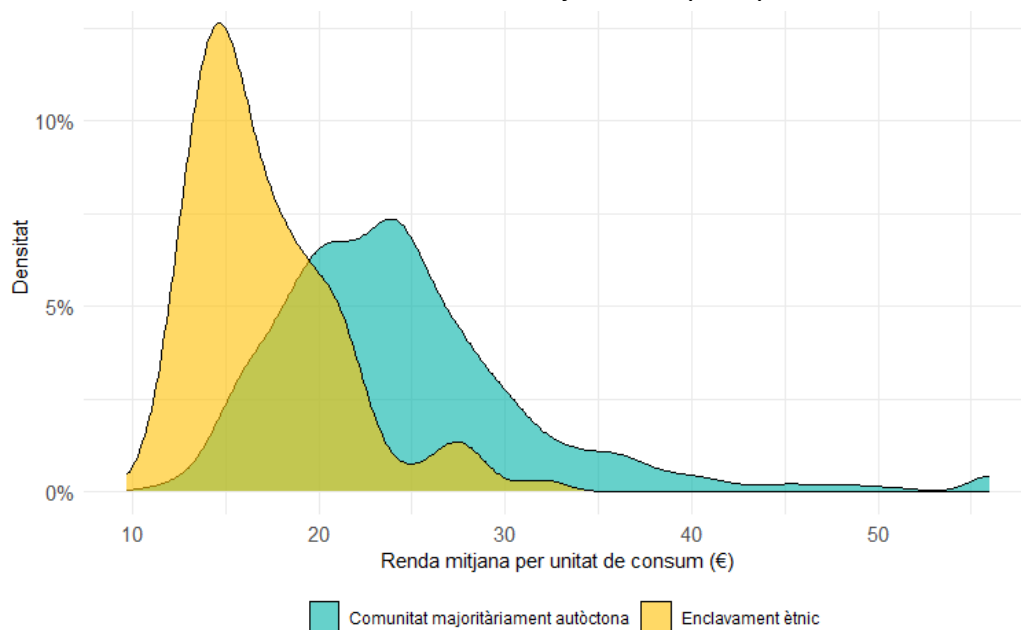
de consum, com a mesura de vulnerabilitat econòmica severa com aproximació de les condicions socioeconòmiques de cada tipus residencial.

RENDA MITJANA PER UNITAT DE CONSUM A LA LLAR

Les dades mostren que, de mitjana, les famílies que viuen en **comunitats majoritàriament autòctones** disposen de **24.553 euros per unitat de consum**, mentre que als **enclavaments ètnics** aquesta xifra és de **17.135 euros**, una diferència del 30% que és estadísticament significativa.⁸

A més, la variabilitat interna també és diferent: a les comunitats autòctones la renda és més desigual i dispersa, mentre que als enclavaments hi ha menys variació entre seccions censals (7,2 vs. 4,0 desviacions estàndard respectivament), com es mostra a la següent figura:

*Figura 44: Distribució de la renda mitjana per unitat de consum per les persones que habiten a enclavaments ètnics i comunitats majoritàries (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Atlas de Renda 2022

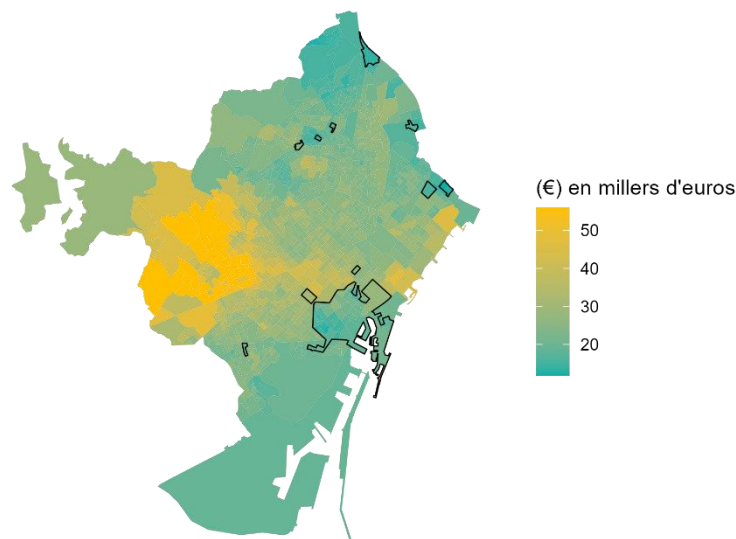
*Nota: Comparació de la funció de densitat ajustada a la distribució de la renda observada. El paràmetre “bandwidth” o finestra d’estimació és per defecte i s'utilitza una distribució gaussiana per a l'estimació de la densitat.

⁸ La diferència en el nivell de renda entre els enclavaments ètnics i la resta del territori és estadísticament significativa al 5%.

Els mapes municipals confirmen la tendència observada a escala metropolitana: **la major part dels enclavaments ètnics presenten rendes mitjanes més baixes que les zones veïnes**. Aquest patró és especialment visible als enclavaments ètnics de la ciutat Vella de Barcelona (Figura 45); i en diversos barris llindars a la capital (Figures 46 a–d).

A **Barcelona**, cap enclavament supera la **mitjana de ciutat (27.189 €)**, tot i que alguns, com els de l'Eixample o Sant Pere i Santa Caterina, se situen per sobre dels 22.500 €, molt per damunt de la mitjana dels enclavaments (17.135 €). A **Ciutat Vella**, però, la **renda mitjana cau fins als 18.543 €**, un terç per sota del valor mitjà de la ciutat, tal com s'indica al mapa en verd fosc.

*Figura 45: Renda mitjana per unitat de consum per unitat censal a la ciutat de Barcelona (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Atles de Renda

*Nota: Cada secció censal s'acoloreix la renda mitjana per unitat de consum a la llar (en milers d'euros). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

A la **resta de la RMB**, les diferències són encara més marcades. A l'**Hospitalet de Llobregat**, per exemple, la mitjana municipal és de **18.835 €**, mentre que als enclavaments baixa fins a **11.000–11.500 €**. A **Santa Coloma de Gramenet**, els enclavaments es situen entorn dels **11.900 €**, també per sota de la mitjana local (17.848 euros).

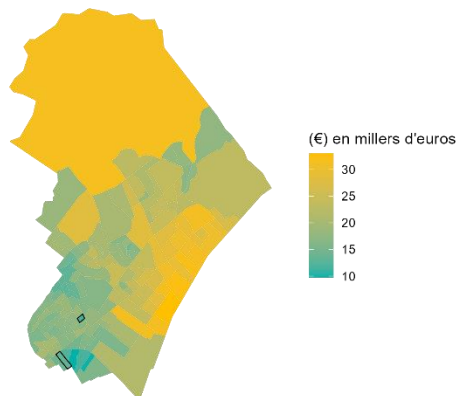
Un cas destacat és el barri de **Ca n'Anglada a Terrassa**, on les últimes dades disponibles (2021) situen la **renda per càpita en 6.891 €** i la **renda per unitat de**

consum en 12.115 €, gairebé la meitat dels valors mitjans del municipi (13.875 € i 20.969 €, respectivament). Aquest cas reflecteix una vulnerabilitat socioeconòmica consolidada. A l'any 2022, no n'hi ha dades disponibles per aquest enclavament, tot i que les comunitats no homogènies del centre i l'est de la ciutat mostren aquest patró: a més percentatge de població estrangera

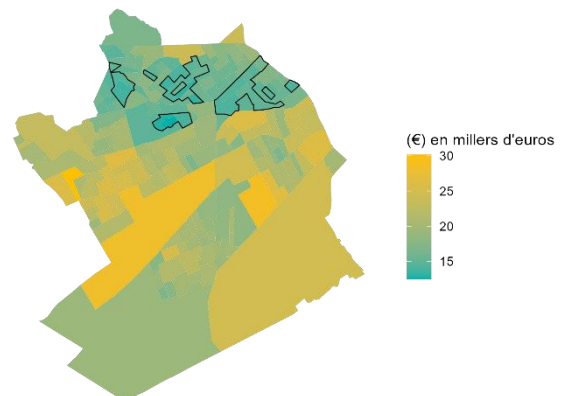
*Figures 46 a)–d). Renda mitjana per unitat de consum als municipis de la RMB amb enclavaments ètnics (2022):

a) Badalona · b) L'Hospitalet de Llobregat · c) Santa Coloma de Gramenet · d) Terrassa

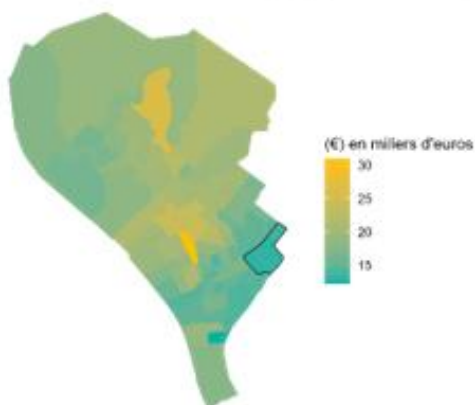
Badalona - Renda mitjana per unitat de consum(2022)

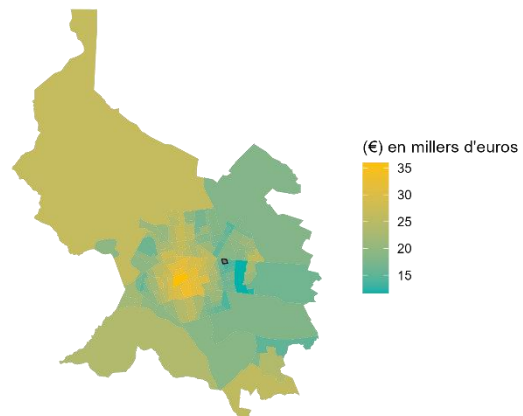
L'Hospitalet de Llobregat - Renda mitjana per unitat de consum(2022)

Santa Coloma de Gramenet - Renda mitjana per unitat de consum(2022)

Terrassa - Renda mitjana per unitat de consum(2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Atles de Renda

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Atles de Renda

***Nota:** la

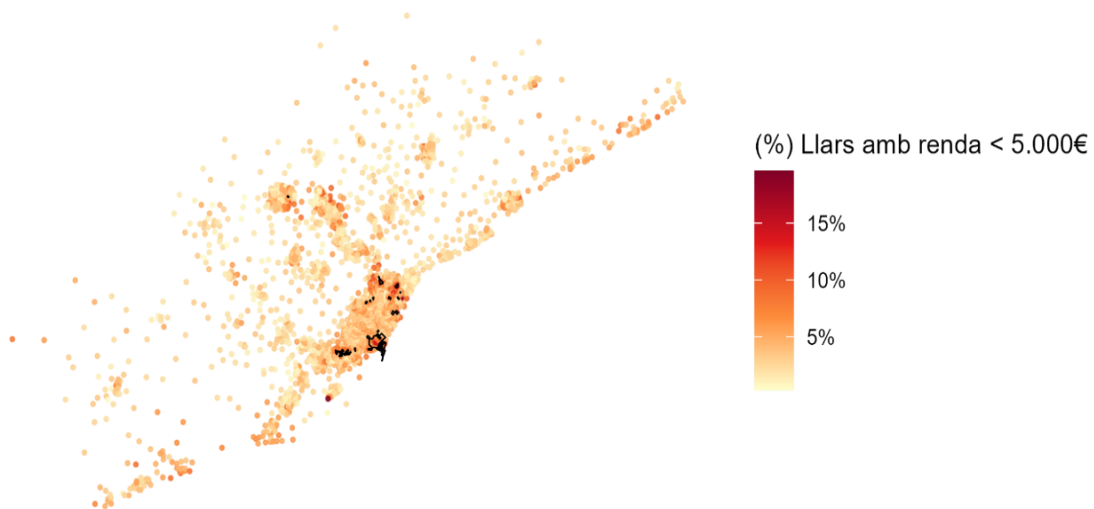
secció censal s'acoloreix la renda mitjana per unitat de consum a la llar (en milers d'euros). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

FAMÍLIES SOTA EL LLINDAR DE 5.000 EUROS ANUALS PER UNITAT DE CONSUM

Tot i que la renda mitjana és un bon punt de partida per entendre les diferències territorials, pot ocultar situacions de vulnerabilitat quan es considera de forma agregada. Per això, resulta útil analitzar també el percentatge de llars amb ingressos molt baixos. En aquest cas, es pren com a referència el llindar dels **5.000 euros anuals per unitat de consum**, indicador habitual de **pobresa econòmica severa**.

La Figura 47 mostra aquesta realitat a la ciutat de Barcelona i la seva regió metropolitana, destacant el percentatge de llars per sota d'aquest llindar en cada secció censal. Els **tons més foscos** indiquen valors més alts de pobresa severa i, en la majoria dels casos, **coincideixen amb seccions delimitades amb contorn negre**, que corresponen a **enclavaments ètnics** (zones amb elevada presència de població nascuda a l'estranger).

*Figura 47: Distribució territorial de la pobresa severa (<5.000€/UC) a la RMB (2022). Centroides per secció censal.

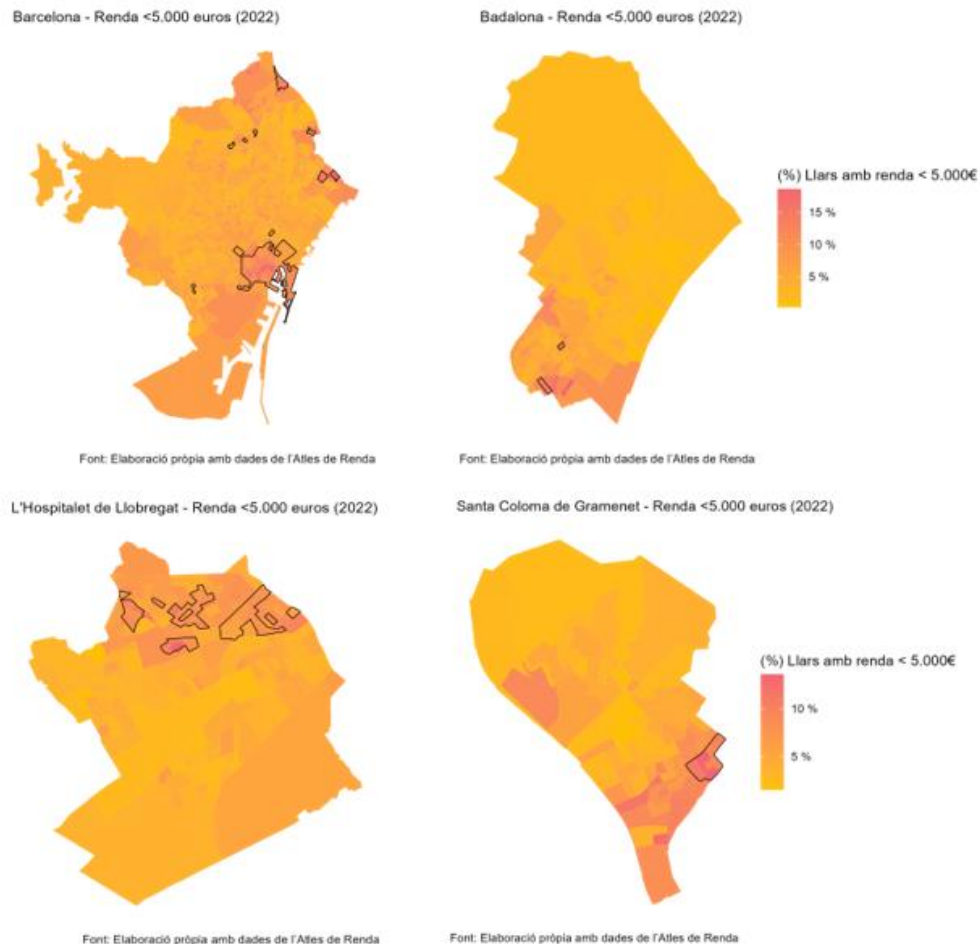
Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Atlas de Renda 2022

*Nota: Cada secció censal s'acoloreix segons el percentatge de llars amb ingressos per unitat de consum inferiors al llindar de 5.000 euros (%). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

Les Figures 48 a–d permeten observar aquesta realitat en detall per la ciutat de Barcelona i dels principals municipis amb més enclavaments ètnics a l'any 2022: Badalona, L'Hospitalet i Santa Coloma de Gramenet.

*Figures 48 a)–d) Percentatge de la població que viu en situació de pobresa severa (<5.000€/UC)

a) Barcelona, b) Badalona, c) L'Hospitalet de Llobregat i d) Santa Coloma de Gramenet.

*Nota: Cada secció censal s'acolorix segons els llars amb ingressos per unitat de consum inferiors al llindar de 5.000 euros (%). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

L'anàlisi territorial revela que aquests enclavaments tendeixen a concentrar una **proporció més alta de llars amb ingressos molt baixos**. En molts d'aquests espais, **més del 10% de les llars es troben per sota del llindar dels 5.000 euros**, una xifra que gairebé duplica la registrada a les comunitats majoritàries (entre el 4% i el 6%). Aquest patró és especialment visible a barris com **el Raval, el Gòtic Sud, Llefià, Sant Roc o el Fondo**.

Ara bé, aquest patró no és uniforme. Alguns enclavaments mostren nivells de vulnerabilitat més reduïts. És el cas de certes seccions censals de Sants o l'Eixample Dreta, amb més del 60% de població estrangera però amb menys del 4% de llars per sota del llindar. Aquests exemples suggereixen que **la concentració de població migrada no implica necessàriament pobresa severa**, i que factors com l'accés a l'ocupació, la localització urbana o les xarxes socials poden afavorir una inserció econòmica més estable.

També es constaten casos de **vulnerabilitat persistent**, com **Ca n'Anglada (Terrassa)**, on, segons dades de 2021, el **4,8% de les llars es trobaven sota el llindar dels 5.000 euros**, i el **17,2% per sota dels 10.000 euros**, valors clarament inferiors a la mitjana municipal.

En definitiva, tot i que la major part de la població migrada no viu en situació de pobresa severa, les dades suggereixen que el risc de vulnerabilitat econòmica és més elevat quan es resideix en un enclavament. Aquesta associació apunta al **rol del context residencial com a factor addicional de risc**.

Conclusió

Les dades analitzades mostren que els enclavaments ètnics, tant a la ciutat de Barcelona com a la resta de la RMB, es caracteritzen per rendes mitjanes significativament més baixes que les comunitats majoritàriament autòctones, així com per una major concentració de llars en situació de vulnerabilitat econòmica. Tot i que aquest patró no és del tot homogeni —i existeixen alguns enclavaments amb nivells de renda relativament més elevats—, viure en un enclavament comporta, de mitjana, un risc més alt de situar-se per sota del llindar de pobresa severa – llars amb menys de 5.000 euros per unitat de consum-.

Concretament, a la ciutat de Barcelona, el 92,1% dels enclavaments ètnics presenten un percentatge de llars en pobresa severa superior a la mitjana municipal: només 5 de 63 enclavaments es troben per sota o igual a aquesta mitjana. A la resta de la RMB, la situació és encara més clara: tots els enclavaments dels quals es disposa de dades per al 2022 mostren nivells de pobresa severa superiors a la mitjana de la resta del territori metropolità.⁹

⁹ El percentatge de llars sota el llindar de la pobresa severa a Barcelona va situar-se al 4,4% (INE Atles de Renda, 2022). Per la resta de municipis de la RMB, s'ha computat el percentatge de llars sota aquest llindar a partir de les dades municipals de la regió metropolitana, sense

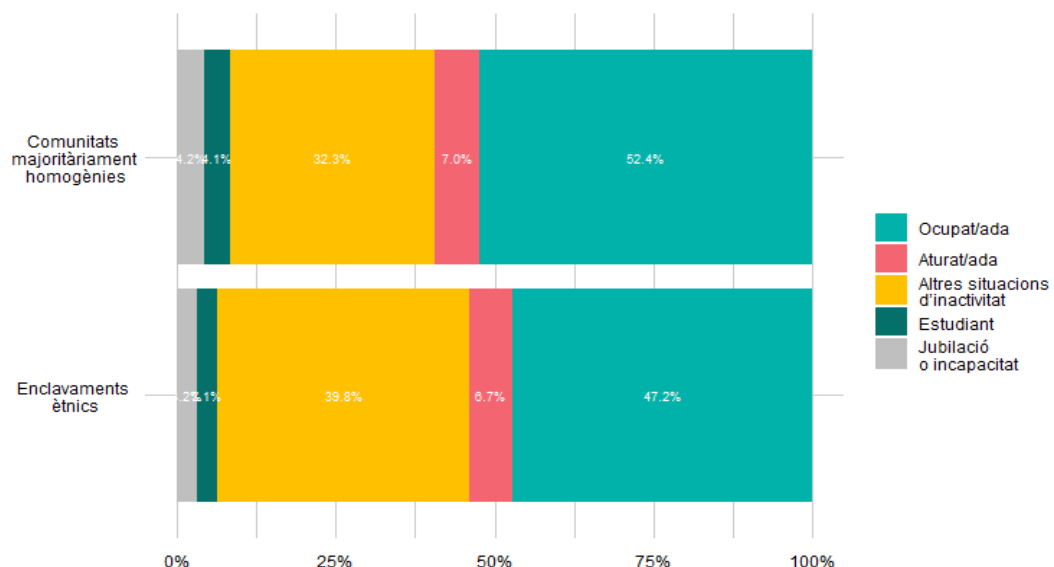
Aquesta associació entre localització residencial i renda posa en relleu el pes del context territorial com a factor clau de desigualtat, més enllà de les característiques individuals. En aquest sentit, qualsevol anàlisi de l'estratificació social a Barcelona i a la seva regió metropolitana ha de tenir en compte la dimensió espacial de la pobresa, reconeixent que la concentració de desavantatges socioeconòmics pot afectar tant a la població migrada com a l'autòctona.

5.2.4 Situació laboral de les persones que habiten als enclavaments ètnics i les comunitats majoritàriament autòctones

SITUACIÓ LABORAL

L'anàlisi de la situació laboral revela diferències importants entre els residents dels enclavaments ètnics i els de les comunitats majoritàriament autòctones, tal com s'observa al següent gràfic:

*Figura 49: Distribució de la població que resideix a enclavament ètnics i comunitats majoritàriament autòctones segons la seva situació laboral (2022)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

incloure la ciutat de Barcelona (2,94%). En tot cas, tots els enclavaments de la resta de la RMB superen amb escreix aquests dos llindars de referència.

Tot i que la taxa d'ocupació als enclavaments de tota la regió metropolitana (47,2%) és lleugerament inferior a la registrada fora d'aquests (52,4%), la diferència és molt més significativa quan es considera la situació d'inactivitat no vinculada a atur o jubilació. Un **39,8%** de les **persones que viuen en enclavaments** es troba en “**altres situacions d'inactivitat**”, -que inclouen situacions diverses de desvinculació del mercat laboral, situació administrativa irregular, treball de cures o voluntariat, entre d'altres- davant d'un **32,3% fora dels enclavaments**.

També es detecta una menor proporció de persones amb prestacions de jubilació o amb incapacitat (3,2% als enclavaments vs. 4,2% fora), el que suggereix trajectòries laborals més precàries o fragmentades als enclavaments. D'altra banda, part d'aquesta diferència ve explicada per l'estructura d'edat: als enclavaments predomina la població en edat potencialment activa, mentre que la presència de persones en edats avançades és molt reduïda.

A més de les diferències generals entre enclavaments i comunitats autòctones, resulta rellevant analitzar la situació laboral segons l'origen de la població i el sexe segons el tipus de context residencial. En el cas de la població nascuda a l'estranger, s'observa una certa estabilitat en els índexs d'ocupació entre els dos tipus d'entorns: el **47,2%** de les persones estrangeres que viuen en **enclavaments estan ocupades**, enfront del **52,0%** de les que resideixen en **comunitats majoritàriament autòctones**.

En canvi, l'índex d'ocupació és significativament més baix entre la **població nascuda a Espanya** que resideix en enclavaments ètnics. En aquest grup, **només el 43,0% es troba ocupat**, mentre que una part important —**fins al 28,4%**— rep prestacions per jubilació, prejubilació o incapacitat. A més, les situacions d'inactivitat i d'atur també són més freqüents entre la població autòctona que viu en enclavaments. Aquesta combinació de baixos nivells d'ocupació i alts nivells d'inactivitat posa de manifest que la precarietat laboral dins dels enclavaments no es vincula únicament amb la condició d'estranger/a, sinó que també impacta de manera notable el col·lectiu autòcton que hi resideix, tal com s'observa a la Figura 50a.

Pel que fa al sexe, observem que la bretxa de gènere a la taxa d'ocupació és compartida tan a les comunitats majoritàriament autòctones com als enclavaments, tot i que la diferència es menor en aquest últim tipus residencial. La taxa d'ocupació de les dones és 7 punts percentuals més baixa que la de les homes a les comunitats majoritàriament autòctones (48,1% dones, 55,23% homes), mentre que a les enclavaments ètnics aquesta bretxa es redueix a 5 punts percentuals (42,8% dones, 48,1% homes), tot i que a nivell absolut, la participació laboral és més baixa en aquest tipus residencial.

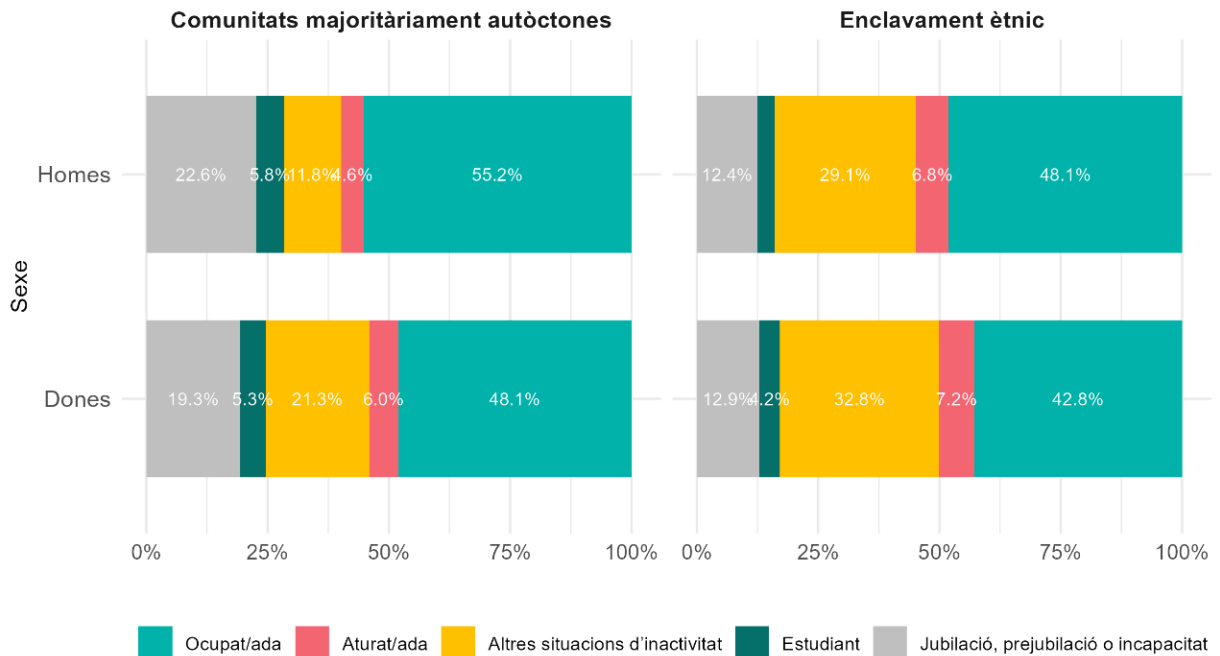
Les taxes d'atur i inactivitat durant la edat potencialment activa mostren un comportament similar: tot i que la mitjana de ambdues és més alta als enclavaments ètnics mostrant major desvinculació amb el món laboral per tota la població, en general i homes i dones, en particular, les bretxes de gènere són menys notables als enclavaments. De fet, el percentatge de dones que es troba en situació de atur (7,2%) o inactivitat (32,8%) és 0.5 i 3.6 punts percentuals més elevat que les homes als enclavaments ètnics, en comparació a 1,3 (a la taxa d'atur) i 10 punts percentuals (d'inactivitat) entre les dones (Figura 50b).

*Figura 50: Distribució dels residents als enclavaments ètnics i a les comunitats majoritàriament autòctones segons la seva situació laboral (2022)

a) Per origen: població autòctona i estrangera

b) Per sexe: homes i dones

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'ocupació 2022

Com hem vist al capítol 4, la majoria d'enclavaments ètnics es concentren a la ciutat de Barcelona. Aquesta distribució territorial té implicacions importants per a la lectura agregada de les dades: sovint, les dinàmiques específiques de la capital poden predominar sobre les dinàmiques pròpies del tipus residencial.

SITUACIÓ LABORAL ALS ENCLAVEMENTS DE BARCELONA I LA RESTA DE LA RMB

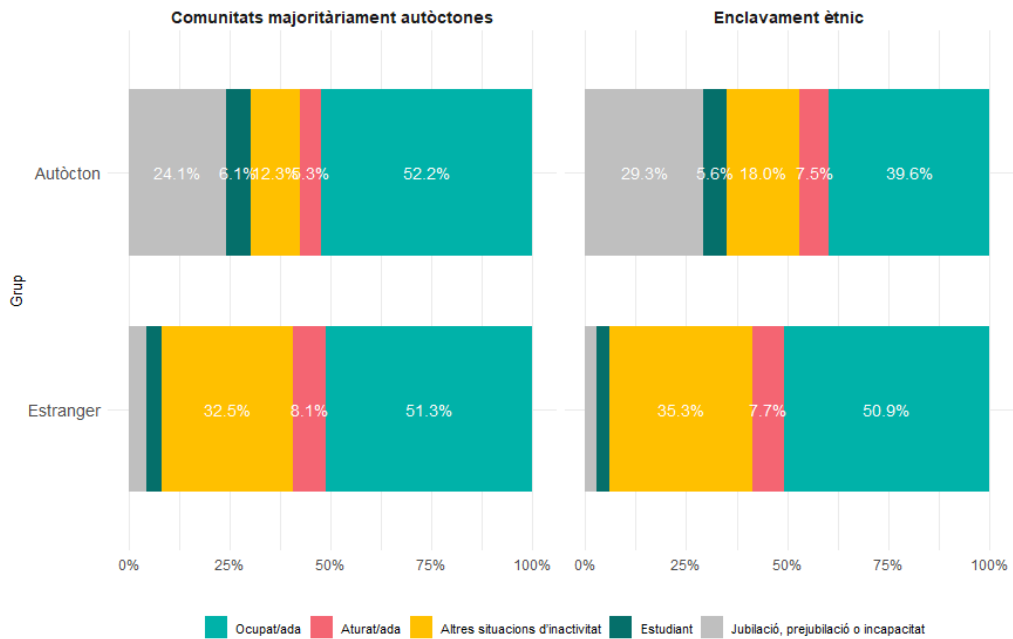
A continuació, se exposa l'anàlisi per tipus residencial tant a la ciutat com a la resta de la seva regió metropolitana, en aquest sentit s'explora la influència del tipus residencial en les trajectòries de les persones migrades i d'homes i dones de forma diferenciada:

*Figura 51 a) i b): Distribució de la població autòctona i estrangera que resideix a enclavament ètnics i comunitats majoritàriament autòctones segons la seva situació laboral (2022)

a) Ciutat de Barcelona

b) Resta de municipis de la RMB (sense Barcelona)

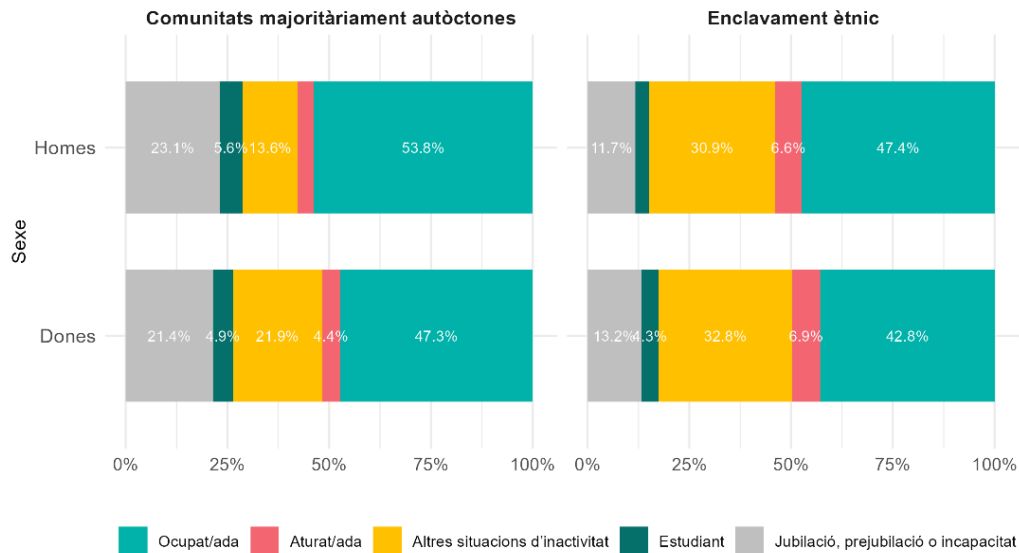

- A **Barcelona**, la població estrangera presenta **una taxa d'ocupació superior a la de la població autòctona** tan dins dels **enclavaments (45,8% vs. 44,4%)** com, sobretot, a les comunitats majoritàriament autòctones (54,2% vs. 48,8%). A més, la població autòctona que resideix en enclavaments registra percentatges més elevats de percepció de prestacions per jubilació (28%) i d'atur (7,4%), així com un 15,1% en altres situacions d'inactivitat. Aquesta combinació apunta a una presència significativa de persones en edats avançades o desvinculades del mercat laboral dins dels enclavaments barcelonins, mentre que la població estrangera manté una inserció laboral notable. Tot i això, gran part dels estrangers en edat potencialment activa que habiten a enclavaments s'identifiquen com inactius (41%), suggerint situacions de baixa intensitat del treball o treball no remunerat com el de cures.
- En canvi, a la **resta de la RMB**, les diferències per origen són encara més marcades als enclavaments ètnics. Els **estrangers treballen més que els autòctons** dins dels enclavaments (**50,9% vs. 39,6%**). Els enclavaments metropolitans també mostren una vinculació molt més feble amb el mercat de treball que la resta de tipus residencials, concentrant un alt percentatge de població estrangera en altres situacions d'inactivitat (fins a un 35,3%), fet que reflecteix formes de desvinculació diverses amb el mercat de treball (baixa intensitat del treball, cures no remunerades, entre d'altres) i un percentatge elevat de perceptors d'ajuts de jubilació i incapacitat (29,3% i 18%).

Així, el territori marca diferències clares: mentre a Barcelona les condicions laborals entre grups són més properes, en altres municipis de la RMB s'observa una bretxa més acusada entre la població autòctona i estrangera dins dels enclavaments.

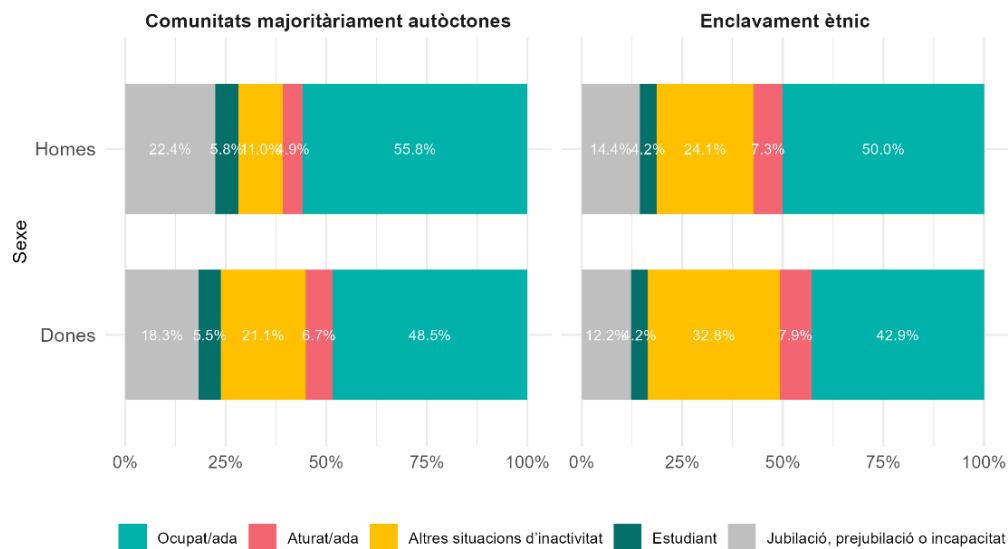
*Figura 52 a) i b): Distribució de la homes i dones que resideixin a enclavament ètnics i comunitats majoritàriament autòctones segons la seva situació laboral (2022)

a) Ciutat de Barcelona

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'ocupació 2022

b) Resta de municipis de la RMB (sense Barcelona)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'ocupació 2022

- A **Barcelona**, la bretxa de gènere a la **taxa d'ocupació** del 2022 era de 6,1 punts percentuals (47% dones, 53,2% homes). En línia amb la tendència observada al conjunt dels enclavaments de la RMB, aquest tipus residencial presenta taxes d'ocupació més baixes tant per als homes (47,4%) com per a les dones (42,8%), amb una diferència de 4,5 i 6,4 punts percentuals, respectivament, en comparació amb les comunitats majoritàriament autòctones. Tot i això, les bretxes de gènere es redueixen lleugerament dins dels enclavaments: la diferència en la taxa d'atur entre homes i dones és de 4,6 punts als enclavaments, mentre que s'amplia fins als 6,4 punts a les comunitats amb majoria de població nascuda a Espanya.
- A la **resta de municipis de la RMB**, la bretxa de gènere és encara més acusada: la taxa d'ocupació es 7,4 punts percentuals superior (48,4% dones i 55,7% homes). El nivell d'ocupació és igualment més baix pels homes i dones que habiten als enclavaments (46,4%, vs. 52,1% a la resta de tipus residencial, però la bretxa de gènere es manté similar en tots els tipus residencials.

Les taxes d'inactivitat són lleugerament més elevades a Barcelona que a la mitjana de la resta de municipis de la RMB, tan per homes com per dones. Com a principal diferència destaca la participació laboral activa dels homes als enclavaments dels municipis de la RMB (50%), notablement per sobre dels registrats a Barcelona per aquest tipus residencial (47,4%). En canvi, la taxa d'ocupació es manté al voltant del 42,8% per les dones que viuen a enclavaments, independentment de la seva localització geogràfica.

TAXA D'OCUPACIÓ

Les diferències laborals també tenen una dimensió territorial. El mapa de la taxa d'ocupació per secció censal (Figura 53) mostra una **concentració de valors baixos en enclavaments situats a la segona corona metropolitana** —com Santa Coloma, Badalona i L'Hospitalet— i als barris del Raval i el Gòtic Sud de Barcelona. En canvi, **altres zones amb alta presència de població estrangera** —com l'Eixample o la Barceloneta— **mostren taxes d'ocupació relativament altes**. Aquesta variabilitat territorial indica que la relació entre enclavaments i ocupació no és directa, i està condicionada per factors com l'estructura productiva local, l'accessibilitat al transport públic, entre d'altres.

*Figura 53: Distribució territorial de la taxa d'ocupació per secció censal a la RMB (2022)
Cada punt representa una secció censal, acolorida segons la taxa d'ocupació (%)

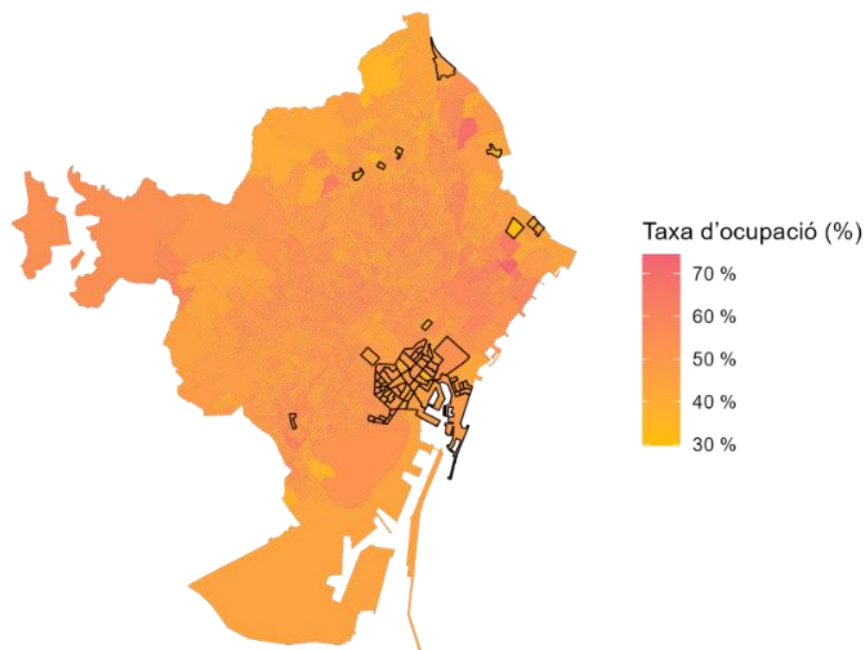
Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

*Nota: Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

A continuació, es presenten les taxes d'ocupació per secció censal en detall, per la ciutat de Barcelona i la resta de municipis de la RMB amb presència d'enclavaments (Figures 54 i 55):

A **Barcelona**, moltes seccions del districte de Ciutat Vella presenten nivells d'ocupació molt inferiors a la mitjana municipal, especialment als barris del **Raval o el Gòtic Sud**. No obstant això, també s'identifiquen enclavaments ubicats en zones amb ocupació moderada o fins i tot relativament elevada, com és el cas de la Barceloneta, els enclavaments de l'Eixample Esquerra i el situat al barri de Sants.

*Figura 54. Taxa d'ocupació per secció censal i enclavaments ètnics a Barcelona (2022)

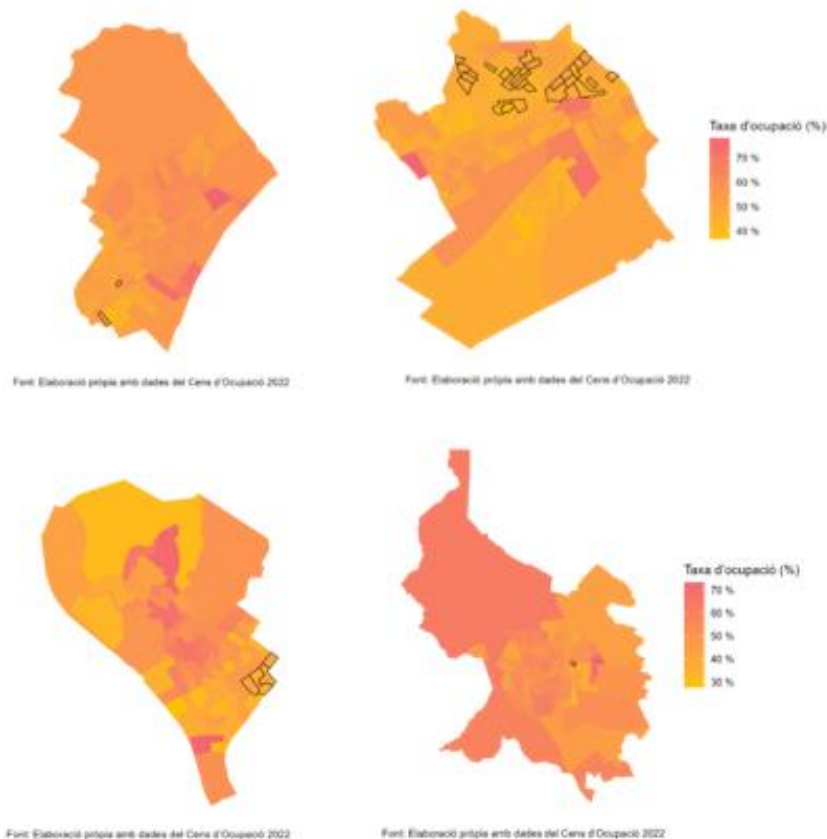
Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens d'Ocupació 2022

*Nota: Cada secció censal s'acolorix segons la seva taxa d'ocupació (%). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

- A la segona corona metropolitana, municipis com **Santa Coloma de Gramenet, Badalona i L'Hospitalet de Llobregat mostren patrons compartits** en la relació entre enclavaments ètnics i participació laboral. En els tres casos, els enclavaments se situen principalment en barris densament poblats amb **ocupació mitjana o baixa**, on la presència de població migrada és elevada. Ara bé, també es detecta **variabilitat interna**: alguns enclavaments es troben en zones amb ocupació moderada, tal com s'indica en taronja més intens. Per exemple, alguns enclavaments situats al sud de Badalona (barri de Llefià) o a l'entorn de Sant Adrià.
- El municipi de **Terrassa** presenta un únic enclavament ètnic, localitzat al barri de Ca n'Anglada (Figura 55d), una zona amb una llarga trajectòria migratòria i indicadors socioeconòmics desfavorits. Tot i això, aquest enclavament mostra una taxa d'ocupació relativament elevada.

*Figures 55 a)-d). Taxa d'ocupació per secció censal als municipis de la RMB amb enclavaments ètnics (2022)

a) Badalona, b) L'Hospitalet de Llobregat, c) Santa Coloma de Gramenet i d) Terrassa.

*Nota: Cada secció censal s'acoloreix segons la seva taxa d'ocupació (%). Els contorns negres indiquen les seccions classificades com a enclavaments ètnics.

Conclusió

La situació laboral als enclavaments revela desigualtats marcades segons l'origen, el sexe i el territori. A Barcelona, la taxa d'ocupació de la població estrangera és superior a la de l'autòctona tant dins dels enclavaments com fora, però tots dos col·lectius mostren nivells d'ocupació relativament similars. En canvi, a la resta de la RMB, **les diferències s'accentuen**: dins dels enclavaments, els estrangers treballen més que els autòctons (50,9% vs. 39,6%), mentre que fora la tendència s'inverteix. En tots els tipus residencials, entre la població autòctona hi ha un volum important de perceptors de pensions de jubilació, prejubilació e incapacitat, reflectint trajectòries laborals més

formals i l'estructural poblacional més envellida. En general, no existeix un patró sistemàtic entre taxa d'ocupació i el tipus residencial, hi existeixin enclavaments amb altes taxes d'ocupació, especialment, entre població estrangera com el barri de la Barceloneta o l'enclavament de Sants.

6. Recapitulacions finals i conclusions

Aquest informe ha analitzat els principals patrons de la **migració internacional**, la formació d'**enclavaments ètnics** i les **patrons d'estratificació social** a la ciutat de Barcelona i a la seva regió metropolitana. Els resultats obtinguts posen de manifest una realitat metropolitana diversa, marcada per una elevada **diversitat demogràfica**, una distribució territorial desigual de la població migrada i amb pautes d'assentament vinculades tant a les característiques individuals com al context socioeconòmic.

FLUXOS MIGRATORIS I TRANSFORMACIÓ DEMOGRÀFICA

La **migració internacional** ha esdevingut el **principal motor del creixement poblacional net** a la ciutat de Barcelona i als grans municipis de la RMB durant les darreres dues dècades. El 21,5 % de la població havia nascut a l'estranger l'any 2022, amb una presència especialment elevada a Barcelona (29,2 %) i a municipis com L'Hospitalet de Llobregat, Badalona i Santa Coloma de Gramenet.

L'**origen de la població migrada** mostra un **patró diversificat**: mentre els col·lectius llatinoamericans són predominants a Barcelona, altres municipis de la RMB concentren població africana (Vallès Oriental o Baix Llobregat) o asiàtica (Barcelonès), i la població europea, sovint amb perfils altament qualificats, es localitza a zones com Sitges, Castelldefels i la Vila Olímpica.

Entre 2012 i 2022, la ciutat de Barcelona ha experimentat una **renovació demogràfica intensa** i sostinguda, marcada per l'envelliment estructural de la seva població i una creixent dependència del component migratori. Al llarg del període, la taxa de renovació poblacional (PTR) ha passat de 127,2‰ el 2012–2015 a 146,0‰ el 2020–2022, amb un creixement acumulat de gairebé 19 nous habitants per cada mil. Aquesta evolució reflecteix l'augment progressiu dels moviments migratoris, que han compensat la persistència d'un saldo natural negatiu (–1,73‰ de mitjana anual al conjunt del període). El **component migratori** ha estat clau per sostenir el recanvi demogràfic: entre el **85% i el 87%** de la renovació a Barcelona s'explica per la migració, tant nacional com internacional, mentre que el pes del component natural ha estat residual i decreixent.

Aquest patró s'emmarca dins una tendència metropolitana més àmplia. En el conjunt de la RMB, el 99% del creixement net de població durant la darrera dècada s'explica per la

migració. Tot i que el saldo natural ha estat negatiu a Barcelona i gairebé neutral a la resta de la regió, la taxa de renovació demogràfica s'ha accelerat fins a assolir els 138,8‰, amb un 90% atribuït al component migratori, tan interior com exterior. Paral·lelament, s'observa una redistribució progressiva de la població de la ciutat de Barcelona cap a la perifèria metropolitana, amb increments destacats en municipis del Vallès Oriental i del Garraf-Penedès, on la població nascuda a l'estranger s'ha multiplicat per quatre en dues dècades.

ENCLAVAMENTS ÈTNICS I CONCENTRACIÓ RESIDENCIAL

Aquesta dinàmica migratòria també es reflecteix en una **distribució desigual** dins del territori metropolità. L'any **2022** es van identificar **98 enclavaments ètnics** a tota la regió metropolitana, repartits exclusivament entre Barcelona (63), L'Hospitalet (28), Santa Coloma (4), Badalona (2) i Terrassa (1). Els enclavaments concentren el **1,4 %** de la població total i un 4% de la població estrangera, evidenciant un patró de concentració geogràfica.

El nombre d'enclavaments s'ha **gairebé triplicat entre 2012 i 2022**, principalment a Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat. La majoria són **plurals**, amb diversitat d'orígens i sense una nacionalitat predominant, tot i que també es detecten casos amb presència majoritària de col·lectius com el marroquí a La Florida o el pakistanès al Raval. Aquests espais es localitzen habitualment en barris densos, amb escassetat d'habitatge assequible i alta rotació residencial.

ESTRATIFICACIÓ SOCIAL

La població migrada presenta una estructura d'edat **més jove** que l'autòctona. Als **enclavaments ètnics** predominen les franges de **25 a 44 anys (edat potencialment activa)** i és baixa la presència de persones de més de 65 anys. A **Barcelona**, el **4,5 %** dels residents han arribat després de **2020**, més del doble que a la resta de la RMB (**1,9 %**).

En l'àmbit **educatiu**, es constata una **forta polarització** dins la població estrangera: el 37,8 % té estudis superiors, mentre que el 15,4 % té estudis primaris o inferiors. Els nivells de **formació i qualificació** són diversos entre la població migrada: existeixen perfils qualificats i amb rendes elevades que es concentren a la Vila Olímpica, Sitges o Castelldefels, mentre que barris com el Raval, La Florida o Ca n'Anglada presenten un predomini de nivells educatius baixos i ocupacions elementals. Als enclavaments ètnics, el 32,7 % de la població té estudis superiors i el 17,9 % té estudis primaris o inferiors, enfront del 37,1% i el 13,4 %, respectivament a la resta de tipus residencials). Aquesta diferència es manté tant en la població estrangera com autòctona, suggerint un desavantatge educatiu associat al context residencial, més enllà de l'origen. De fet, el

17,5% de la població autòctona -nacionals nascuts a Espanya- que viu a enclavaments ètnics només ha completat estudis primaris o inferiors (5 punts per sobre del percentatge registrat en les comunitats on majoritàriament resideixen persones nascudes a Espanya).

La **renda mitjana** als enclavaments és de **17.135 €**, un **30 % inferior** a la de les comunitats majoritàries (24.553 €), i en molts dels, **més del 10 % de les llars** hi viuen amb **menys de 5.000 € anuals**. La taxa d'ocupació és del 47,2 %, inferior al 52,4 % d'altres zones, amb una **major incidència d'inactivitat no protegida (39,8 %)** i un accés més reduït a prestacions per jubilació (3,2 %).

MERCAT DE TREBALL

La **situació laboral** als enclavaments mostra desigualtats marcades segons l'origen -o lloc de naixement- i el territori. De mitjana, les **taxes d'ocupació** són més baixes als enclavaments ètnics que a las comunitats majoritàries de la **ciutat de Barcelona (45,3% vs. 50,3%)** i el **conjunt la RMB (47,2% vs. 52,4%)**, però això no s'explica directament pel percentatge de població estrangera. De fet, en la majoria de casos, la població nascuda a l'estranger presenta millors dades d'ocupació que la població nascuda a Espanya, fet que s'explica en gran part per un perfil més jove. La diferència entre nascuts a Espanya ocupats i estrangers és especialment significativa als enclavaments ètnics de fora de la capital: un 50,9% dels estrangers estan ocupats, vint punts percentuals per sobre dels nascuts a Espanya.

Les **desigualtats de gènere** també són significatives, però **les bretxes són lleugerament més estretes dins dels enclavaments**. A les comunitats majoritàriament autòctones, la taxa d'ocupació de les dones és del 48,1%, mentre que la dels homes és del 55,2% (una bretxa de **7,1 punts**). En canvi, als enclavaments, les taxes d'ocupació són més baixes per a tots dos sexes (42,8% dones i 48,1% homes), però la **diferència entre sexes es redueix a 5,3 punts percentuals**. Aquesta menor bretxa s'observa també en les taxes d'atur i inactivitat: entre les dones dels enclavaments, l'atur se situa en el 7,2% (vs. 6% fora) i la inactivitat en el 32,8%, només 3,6 punts per sobre de la taxa masculina, mentre que fora dels enclavaments aquesta bretxa arriba als 10 punts.

Des del punt de vista territorial, **les desigualtats per origen dins dels enclavaments varien segons la ubicació**. A la **ciutat de Barcelona**, les diferències entre població autòctona i estrangera són **relativament reduïdes**: dins dels enclavaments, la taxa d'ocupació és del 45,8% per a la població estrangera i del 44,4% per a la població autòctona. En canvi, a la **resta de la RMB**, les diferències són molt més marcades: dins dels enclavaments, els **estrangers tenen una taxa d'ocupació del 50,9%**, mentre que entre els autòctons només arriba al **39,6%**.

Aquestes desigualtats laborals es combinen amb **nivells elevats d'inactivitat**, especialment entre la **població nascuda a l'estranger** (fins al 41,5% a Barcelona) i amb una forta **dependència de prestacions** (jubilació, incapacitat) entre la **població autòctona** dins dels enclavaments, que pot arribar al 28% a la ciutat i fins al 29,3% en alguns municipis de la RMB.

Pel que fa a la **perspectiva de gènere en clau territorial**, s'observen matisos rellevants entre Barcelona i la resta de la RMB. A Barcelona, la bretxa de gènere en la taxa d'ocupació és de 6,1 punts percentuals (47,0% dones vs. 53,2% homes), mentre que als municipis de la resta de la RMB, aquesta diferència és encara més acusada, arribant als 7,4 punts (48,4% dones vs. 55,7% homes). Aquesta desigualtat es manté dins dels enclavaments, però **la ocupació femenina és especialment baixa en tots els contextos residencials**, estabilitzant-se al voltant del 42,8% tant a Barcelona com a la resta de municipis. En canvi, els homes mostren una participació més alta als enclavaments de la RMB (50%) que als de la capital (47,4%). Això suggereix que les dones en contextos de concentració residencial de població migrada es veuen afectades de manera transversal, mentre que els homes presenten comportaments més sensibles al territori.

Tot plegat indica que el tipus d'espai residencial té un paper clau: les característiques individuals, com l'edat, el sexe i l'origen, són determinants rellevants en la vinculació al mercat de treball, però també hi incideixen els processos de concentració i segregació residencial, que afecten tant a població migrada com no migrada.

En conjunt, les dades exposades evidencien com la migració ha esdevingut un element central en l'evolució demogràfica, social i econòmica de la ciutat de Barcelona i la seva regió metropolitana. La seva contribució al creixement poblacional, a la renovació de la força de treball i a la cobertura de perfils de qualificació diversa, així com els reptes socials que suposen la seva segregació residencial per les persones migrades i no migrades.

7. Referències

Agencia Tributaria & Instituto Nacional de Estadística. (2022). *Atlas de distribución de renta de los hogares* (2020) [Base de datos geoespacial].
https://ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177088&menu=resultados&idp=1254735976608

Bayona-i-Carrasco, J., i Domingo, A. (2022). Immigració i acceleració demogràfica a l'àrea metropolitana de Barcelona. *Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans*.

Billari, F. C. (2022). *The pace of demographic change: Rapid demographic change and its implications*.

Boyd, M., & Grieco, E. (2003). Women and migration: Incorporating gender into international migration theory. *Migration Information Source*.

Damoun, A. (2025). *The Geography of Demographic Turnover in Spain*. MIG Working Paper 2025_05.

Galeano, J., Sabater, A., i Domingo, A. (2014). Formació i evolució dels enclavaments ètnics a Catalunya abans i durant la crisi econòmica. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 60(2), 261-288.

Instituto Nacional de Estadística. (2023). Estadística de Variaciones Residenciales (EVR), año 2002-2021 [Base de datos]. INEbase.
https://ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177013&menu=resultados&idp=1254734710990

Instituto Nacional de Estadística. (2022a). Padrón continuo. Datos a 1 de enero de 2002-2023 [Base de datos]. INEbase.
https://ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177011&menu=resultados&idp=1254734710990

Instituto Nacional de Estadística. (2022b). Censo anual de población (Educación y Relación con la actividad) 2021-2022 [Base de datos]. INEbase.
<https://ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=10607&capsel=10607>

Instituto Nacional de Estadística. (2022d). Estadística de Variaciones Residenciales (EVR), año 2002-2021 [Base de datos]. INEbase.
https://ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177013&menu=resultados&idp=1254734710990

King, R. (2000). Generalizations from the history of return migration. In B. Ghosh (Ed.), *Return migration: Journey of hope or despair?* (pp. 7-55). International Organization for Migration.

Sabater, A., Domingo, A., i Bayona, J. (2013). Enclavaments ètnics: Una aproximació sociodemogràfica a les concentracions ètniques a les ciutats espanyoles. *Migraciones*, 34, 113-136.

8. Apèndix

A. FORMULACIÓ TÈCNICA DELS INDICADORS

Aquest estudi utilitza el marc conceptual de la renovació poblacional per analitzar la intensitat dels canvis demogràfics a la Regió Metropolitana de Barcelona (Billari, 2022; Damoun, 2025). S'han calculat tres indicadors principals per al període 2012–2022:

- La Taxa de Renovació Poblacional (Population Turnover Rate, PTR), definida com el volum total de moviments poblacionals (naixements, defuncions, immigracions i emigracions) respecte a la població mitjana del territori en un període determinat. La PTR s'ha calculat com s'indica a continuació:

$$PTR_j(0, t) = n_j(0, t) + m_j(0, t) + i_j(0, t) + e_j(0, t) \quad \circ \quad (1)$$

- Per a un municipi “j” en un període “t”, la PTR es calcula com la suma de la taxa bruta de natalitat n_j , la taxa bruta de mortalitat m_j , la taxa bruta d'immigració i_j -tant internacional com nacional intermunicipal-; i la taxa bruta d'emigració e_j -tant internacionals com intermunicipals -.
- La Proporció de Migració en la Renovació (Migration Share of Turnover, MST), tal com hem introduït anteriorment, aquesta proporció quantifica el pes específic dels moviments migratoris en el conjunt del canvi demogràfic d'un territori. Es calcula mitjançant la fórmula següent:

$$MST_j(0, t) = \frac{i_j + e_j}{PTR_j} \quad \circ \quad (2)$$

- Per un municipi “j” i_j representa la taxa d'altres padronals (immigració exterior i moviments d'entrada intermunicipal) i e_j representa la taxa de baixes padronals (emigració). La PTR_j és la Taxa de Renovació Poblacional, que recull la magnitud total dels canvis demogràfics i es calcula seguint l'expressió (1).
- D'altra banda, el pes del creixement natural en la renovació (Natural Increase Share of Turnover, NIST) es calcula de forma anàloga, però considerant únicament els processos vitals. Aquesta taxa reflecteix la contribució relativa dels naixements (n_j) i defuncions (m_j) respecte al total de renovació poblacional:

$$NIST_j(0, t) = \frac{n_j + m_j}{PTR_j} \quad (3)$$

B. LIMITACIONS I DECISIONS TÈCNIQUES

Aquest estudi adopta la metodologia de Galeano, Sabater i Domingo (2014), que defineix els enclavaments ètnics com àrees residencials amb una elevada concentració de població nascuda a l'estranger. Aquesta classificació permet captar tant la intensitat com la diversitat de la presència migrada i es basa en la composició poblacional de cada secció censal i el grau de concentració ètnica dins del municipi.

B1. DEFINICIÓ DE POBLACIÓ ESTRANGERA PER LA LOCALITZACIÓ D'ENCLAVAMENTS ÈTNICS

La definició de població estrangera es realitza en base al lloc de naixement en comptes d'emprar la nacionalitat, amb l'objectiu de donar visibilitat a la presència de persones que, al llarg de l'última dècada, han adquirit la nacionalitat espanyola (Galeano, Sabater i Domingo, 2014). Aquesta elecció incrementa significativament el nombre d'enclavaments detectats a l'any 2022: a l'Hospitalet de Llobregat, per exemple, se'n detecten 28 si es considera el lloc de naixement, i cap si només es considera la nacionalitat.

Tot i ser més ajustada a la realitat demogràfica, aquesta aproximació presenta limitacions: pot agrupar persones amb situacions administratives molt diferents (des de ciutadans nacionalitzats fins a persones en situació irregular) i exclou col·lectius rellevants, com els fills d'immigrants nascuts a Espanya o les persones no empadronades.

B2. AGRUPACIÓ DE REGIONS D'ORIGEN.

Per garantir la comparabilitat amb estudis previs, l'anàlisi dels enclavaments ètnics segueix la classificació per regions d'origen utilitzada per Galeano, Sabater i Domingo (2014) i Sabater, Domingo i Bayona (2013). S'han definit sis grans grups: Amèrica Llatina (Amèrica del Sud, Amèrica Central i el Carib), Europa Occidental (països de la UE i altres de la regió), Europa Oriental (Romania, Bulgària, Polònia, Ucraïna, etc.), Àfrica (Magrib i Àfrica subsahariana), Àsia (Xina, Pakistan, Índia, Bangla Desh, Filipines) i altres regions (Amèrica del Nord i Oceania). Aquesta agrupació permet capturar dinàmiques migratòries i d'assentament segons proximitat cultural, legislació i mercat laboral.

Aquesta classificació facilita la detecció d'enclavaments, però pot ocultar diferències internes importants. Per aquest motiu, mentre les agrupacions s'utilitzen per a la identificació territorial, l'anàlisi de les persones que hi resideixen es fa a nivell de país d'origen, per obtenir una caracterització socioeconòmica més precisa.

B3. LIMITACIONS TÈCNIQUES DE L'ESCALA CENSAL

L'anàlisi es realitza a escala de secció censal, la unitat amb major nivell de desagregació disponible. Tanmateix, això implica tres limitacions:

- Els límits censals poden variar amb el temps, dificultant comparacions entre períodes.
- Les seccions no sempre reflecteixen divisions territorials reals, fet que pot provocar que un mateix enclavament quedi fragmentat o barrejat amb àrees amb dinàmiques diferents.

Per mitigar-ho, l'estudi combina l'anàlisi censal amb eines cartogràfiques i dades a escala inframunicipal que permeten interpretar millor la distribució i concentració de la població migrada.

C. RELACIÓ TERRITORIAL

*Figura C1: Municipis i àmbits funcionals de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB)

Àmbits funcionals	Municipis
Ciutat de Barcelona	Barcelona
Baix Llobregat Nord	Abrera, Castellbisbal, Castellví de Rosanes, Cervelló, Collbató, Esparreguera, Martorell, Olesa de Montserrat, Pallejà, Sant Andreu de la Barca, Sant Esteve Sesrovires
Baix Llobregat Sud	Begues, Castelldefels, Corbera de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Molins de Rei, Olesa de Bonesvalls, Palma de Cervelló, La, Papiol, El, Prat de Llobregat, el, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló, Torrelles de Llobregat, Vallirana, Viladecans
Barcelonès	Badalona, Hospitalet de Llobregat, L', Sant Adrià de Besós, Santa Coloma de Gramenet
Garraf-Penedès	Avinyonet del Penedès, Cabanyes, Les, Canyelles, Castellet i la Gornal, Castellví de la Marca, Cubelles, Font-rubí, Gelida, Granada, La, Mediona, Olivella, Olèrdola, Pacs del Penedès, Pla del Penedès, el, Pontons, Puigdàlber, Sant Cugat Sesgarrigues, Sant Llorenç d'Hortons, Sant Martí- Sarroca, Sant Pere de Ribes, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Quintí- de Mediona, Sant Sadurní- d'Anoia, Santa Fe del Penedès, Santa Margarida i els Monjos, Sitges, Subirats, Torrelavit, Torrelles de Foix, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, Vilobí- del Penedès
Maresme	Alella, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera de Mar, Cabriels, Caldes d'Estrac, Calella, Canet de Mar, Dosrius, Malgrat de Mar, Masnou, El, Mataró, Montgat, Palafolls, Pineda de Mar, Premià de Dalt, Premià de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta, Sant Pol de Mar, Sant Vicenç de Montalt, Santa Susanna, Teià, Tiana, Tordera, Vilassar de Dalt, Vilassar de Mar, Òrrius
Vallès Occidental Est	Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Castellar del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Gallifa, Matadepera, Montcada i Reixac, Palau-Solità i Plegamans, Polinyà, Rellinars, Ripollet, Sabadell, Sant Llorenç Savall, Sant Quirze del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Sentmenat, Ullastrell, Vacarisses, Viladecavalls

Vallès Occidental Oest	Rubí, Sant Cugat del Vallès, Terrassa
Vallès Oriental	Aiguafreda, Ametlla del Vallès, L', Bigues i Riells del Fai, Caldes de Montbui, Campins, Canovelles, Cardedeu, Castellcir, Castellterçol, Cànoves i Samalús, Figaró-Montmany, Fogars de Montclús, Franqueses del Vallès, Les, Garriga, La, Granera, Granollers, Gualba, Llagosta, La, Llinars del Vallès, Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall, Martorelles, Mollet del Vallès, Montmeló, Montornès del Vallès, Montseny, Parets del Vallès, Roca del Vallès, La, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni, Sant Esteve de Palautordera, Sant Feliu de Codines, Sant Fost de Campsentelles, Sant Pere de Vilamajor, Sant Quirze Safaja, Santa Eulàlia de Ronçana, Santa Maria de Martorelles, Santa Maria de Palautordera, Tagamanent, Vallgorguina, Vallromanes, Vilalba Sasserra, Vilanova del Vallès

D. ALTRES RESULTATS

*Figura D1: Taula síntesis dels indicadors percentatge de població estrangera segons regió d'origen. Ciutat de Barcelona i resta de municipis de la RMB (2022)

Àrea	Total nascuts a l'estranger	(% nascuts l'estranger)	Total nacionalitat estrangera	(% nacionalitat estrangera)	Principals nacionalitats (>15% total estrangers)
Barcelona	477.724	29,2%	359.480	22,0%	Amèrica, Àsia, UE-27
Resta RMB	641.420	18,0%	459.780	12,9%	Amèrica, Àfrica
Total RMB	1.119.144	21,5%	819.260	15,7%	Amèrica, Àsia, Àfrica

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

*Figura D2: Total població nascuda a la regió indicada i percentatge sobre la població nascuda a l'estranger. Detall per àmbit funcional (2022)

Àmbit funcional	Àfrica	Amèrica	Àsia	UE-27	Resta Europa	Altres regions	Total estrangers
Baix Llobregat Nord	8.984 (40,0%)	8.529 (38,0%)	1.555 (6,9%)	2,539 (11,3%)	855 (3,8%)	8 (0%)	22,470 (100%)
Baix Llobregat Sud	18,812 (16,7%)	59,793 (53,1%)	10,174 (9,0%)	15,905 (14,1%)	7,843 (7,0%)	100 (0,1%)	112,627 (100%)
Barcelona	31,483 (6,6%)	249,178 (52,2%)	82,100 (17,2%)	76,304 (16,0%)	37,785 (7,9%)	874 (0,2%)	477,724 (100%)
Barcelonès	22,629 (13,1%)	93,997 (54,5%)	38,797 (22,5%)	9,093 (5,3%)	7,845 (4,5%)	56 (0,0%)	172,417 (100%)
Garraf-Penedès	11,032 (22,9%)	19,866 (41,3%)	2,792 (5,8%)	9,330 (19,4%)	5,047 (10,5%)	120 (0,3%)	48,187 (100%)
Maresme	23.776 (31,6%)	28.714 (38,2%)	6,230 (8,3%)	10,224 (13,6%)	6,108 (8,1%)	102 (0,1%)	75.146 (100%)
Vallès Occidental Est	15,990 (21,3%)	39,327 (52,5%)	7,060 (9,4%)	8,400 (11,2%)	4,107 (5,5%)	45 (0,1%)	74,929 (100%)
Vallès Occidental Oest	20,111 (27,0%)	37,662 (50,5%)	4,951 (6,6%)	8,054 (10,8%)	3,674 (4,9%)	80 (0,1%)	74,532 (100%)
Vallès Oriental	19,207 (31,4%)	27,150 (44,4%)	3,968 (6,5%)	7,375 (12,1%)	3,346 (5,5%)	66 (0,1%)	61,112 (100%)

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

*Figura D3: Els deu municipis amb major proporció de població nascuda a l'estranger de la RMB (2022).

Rànquing	Municipi	Total estrangers	Percentatge estrangers
1	L'Hospitalet de Llobregat	87.912	33.1%
2	Sitges	9.865	31.6%
3	Barcelona	477.724	29.2%
4	Castelldefels	18.733	27.8%
5	Santa Coloma de Gramenet	32.721	27.7%
6	Olivella	1.189	27.4%
7	Canovelles	4.533	27.0%
8	Calella	4.904	25.3%
9	Martorell	6.876	24.0%
10	Cornellà de Llobregat	20.241	22.7%

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

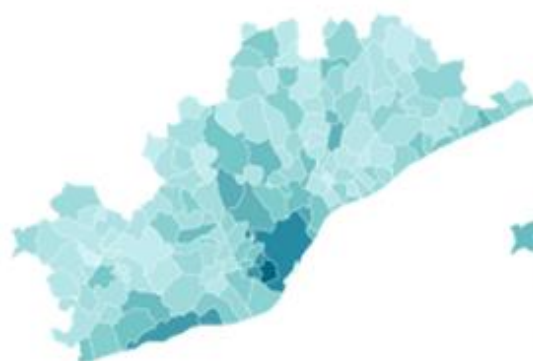
*Figura D4: Els deu municipis amb major proporció de població amb nacionalitat estrangera a la RMB (2022)

Rànquing	Municipi	Total nacionalitat estrangera	Percentatge nacionalitat estrangera
1	Sitges	7.722	24.7%
2	Olivella	999	23.0%
3	Barcelona	359.48	22.0%
4	L'Hospitalet de Llobregat	58.037	21.9%
5	Santa Coloma de Gramenet	25.47	21.6%
6	Castelldefels	14.474	21.5%
7	Canovelles	3.151	18.8%
8	Calella	3.588	18.5%
9	Martorell	5.283	18.4%
10	Caldes d'Estrac	534	17.0%

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

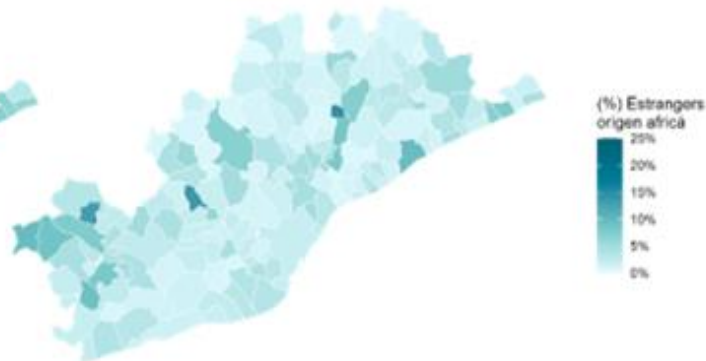
*Figura D5: Percentatge de població nascuda a les regions següents (2022):

a) Amèrica

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

b) Àfrica

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

c) UE-27

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).
Origen: Altres (Oceania)

e) Àsia

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).
Origen: Resta d'Europa

d) Altres (Oceania)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

e) Resta d'Europa.

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022).

*Figura D6: Evolució de la població nascuda a Espanya i l'estranger. Ciutat de Barcelona. Total i variació interanual (2002-2022).

Any	Població espanyola	% Variació interanual	Població estrangera	% Variació interanual	Població total	% Variació interanual
2002	1,384,923		142,267		1,527,190	
2003	1,384,815	-0.01%	197,923	39.12%	1,582,738	3.64%
2004	1,358,272	-1.92%	220,274	11.29%	1,578,546	-0.26%
2005	1,340,386	-1.32%	252,689	14.72%	1,593,075	0.92%
2006	1,325,249	-1.13%	280,353	10.95%	1,605,602	0.79%
2007	1,308,454	-1.27%	286,656	2.25%	1,595,110	-0.65%
2008	1,296,748	-0.89%	319,160	11.34%	1,615,908	1.30%
2009	1,285,885	-0.84%	335,652	5.17%	1,621,537	0.35%
2010	1,279,809	-0.47%	339,528	1.15%	1,619,337	-0.14%
2011	1,273,594	-0.49%	341,854	0.69%	1,615,448	-0.24%
2012	1,269,957	-0.29%	350,986	2.67%	1,620,943	0.34%
2013	1,260,629	-0.73%	351,193	0.06%	1,611,822	-0.56%
2014	1,254,497	-0.49%	347,889	-0.94%	1,602,386	-0.59%
2015	1,251,316	-0.25%	353,239	1.54%	1,604,555	0.14%
2016	1,247,166	-0.33%	361,580	2.36%	1,608,746	0.26%
2017	1,238,710	-0.68%	382,099	5.67%	1,620,809	0.75%
2018	1,227,613	-0.90%	392,730	2.78%	1,620,343	-0.03%
2019	1,215,807	-0.96%	420,955	7.19%	1,636,762	1.01%
2020	1,202,222	-1.12%	461,960	9.74%	1,664,182	1.68%
2021	1,178,518	-1.97%	458,214	-0.81%	1,636,732	-1.65%
2022	1,158,469	-1.70%	477,724	4.26%	1,636,193	-0.03%

*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

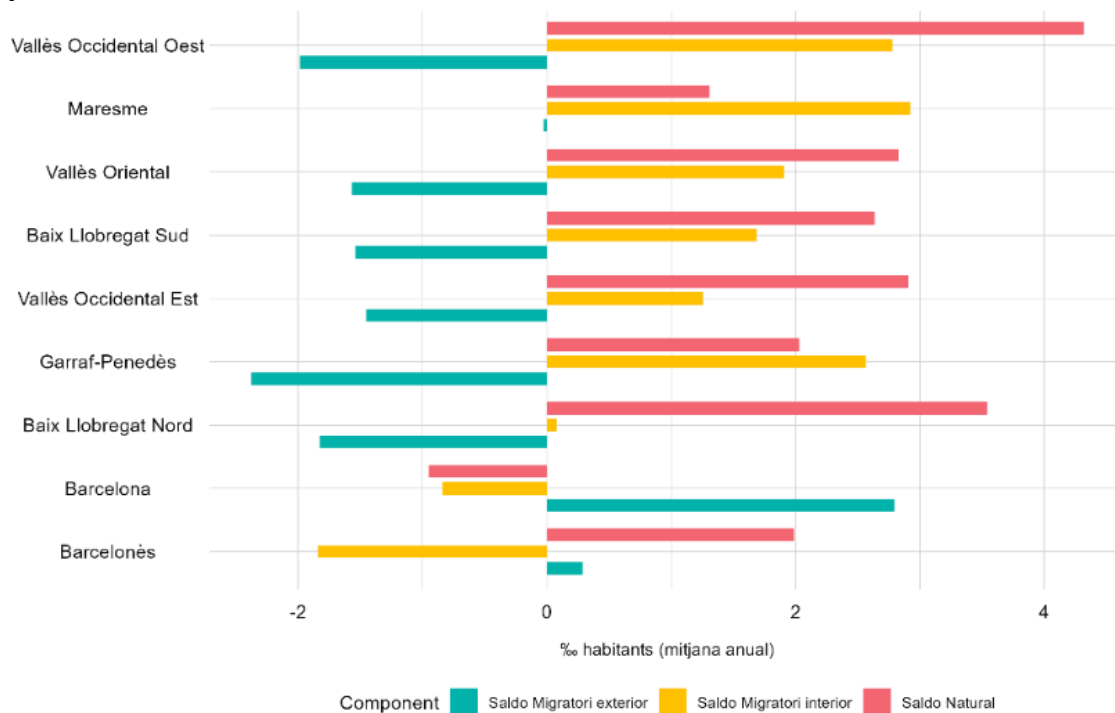
*Figura D7: Evolució de la població nascuda a Espanya i l'estranger. Municipis de la RMB sense la ciutat de Barcelona. Total i variació interanual (2002-2022).

Any	Població espanyola	% Variació interanual	Població estrangera	% Variació interanual	Població total	% Variació interanual
2002	2.775.697		179.736		2.955.433	
2003	2.794.113	0,66%	241.406	25,55%	3.035.519	2,64%
2004	2.808.677	0,52%	286.425	15,72%	3.095.102	1,93%
2005	2.830.679	0,78%	346.426	17,32%	3.177.105	2,58%
2006	2.842.414	0,41%	393.349	11,93%	3.235.763	1,81%
2007	2.845.802	0,12%	415.667	5,37%	3.261.469	0,79%
2008	2.853.265	0,26%	459.679	9,57%	3.312.944	1,55%
2009	2.866.873	0,47%	503.783	8,75%	3.370.656	1,71%
2010	2.882.188	0,53%	511.436	1,50%	3.393.624	0,68%
2011	2.898.057	0,55%	515.676	0,82%	3.413.733	0,59%
2012	2.909.713	0,40%	520.846	0,99%	3.430.559	0,49%
2013	2.917.415	0,26%	512.036	-1,72%	3.429.451	-0,03%
2014	2.924.649	0,25%	499.674	-2,47%	3.424.323	-0,15%
2015	2.929.850	0,18%	493.853	-1,18%	3.423.703	-0,02%
2016	2.936.312	0,22%	501.685	1,56%	3.437.997	0,42%
2017	2.941.016	0,16%	515.970	2,77%	3.456.986	0,55%
2018	2.945.484	0,15%	541.089	4,64%	3.486.573	0,85%
2019	2.943.912	-0,05%	574.500	5,82%	3.518.412	0,90%
2020	2.945.255	0,05%	616.945	6,88%	3.562.200	1,23%
2021	2.934.001	-0,38%	624.948	1,28%	3.558.949	-0,09%
2022	2.928.514	-0,19%	641.420	2,57%	3.569.934	0,31%

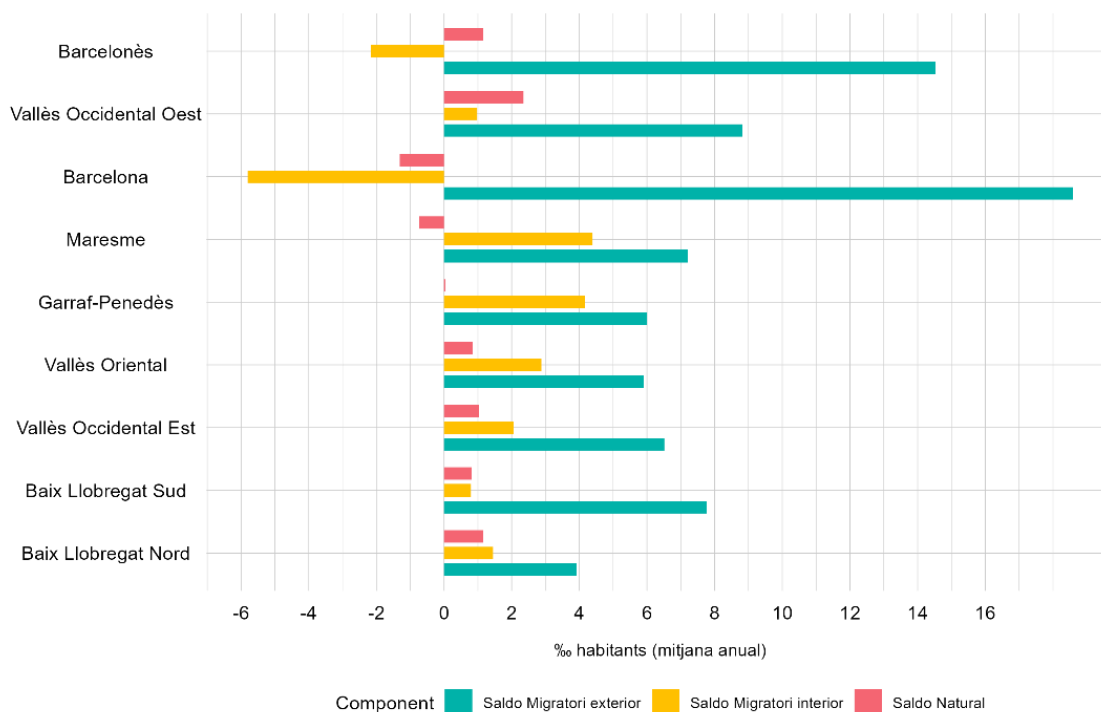
*Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu (2022)

*Figura D8: Saldo natural, migratori exterior i interior per àmbit de la RMB:

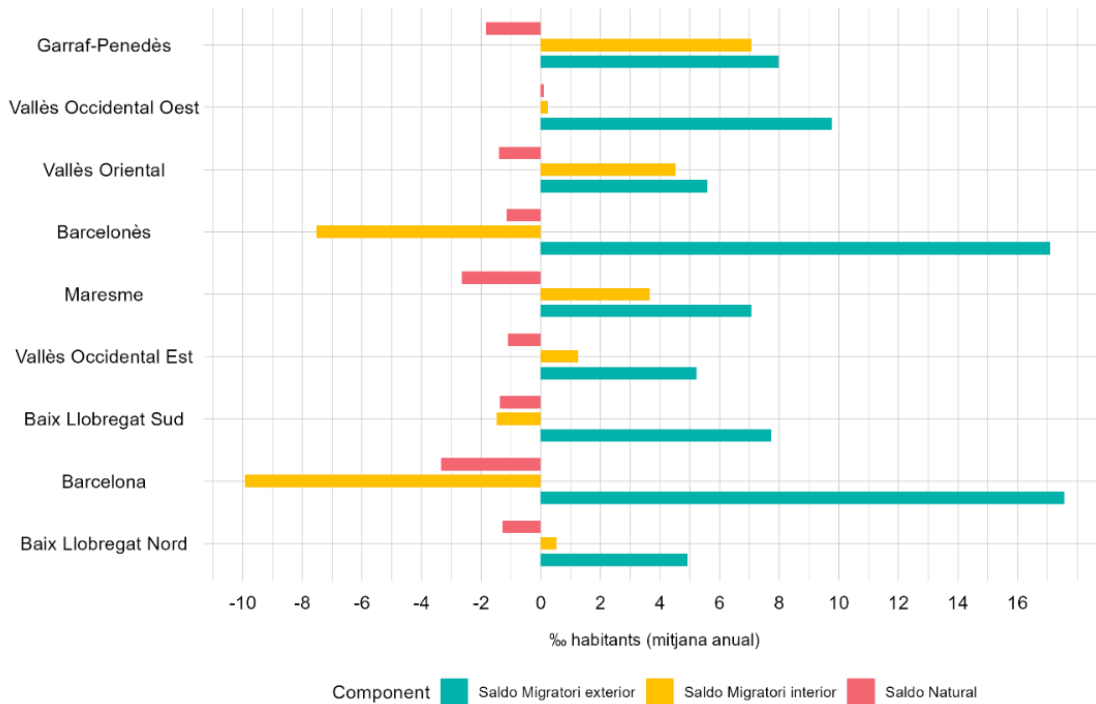
a) 2012-2015

b) 2016-2019

c) 2020-2022

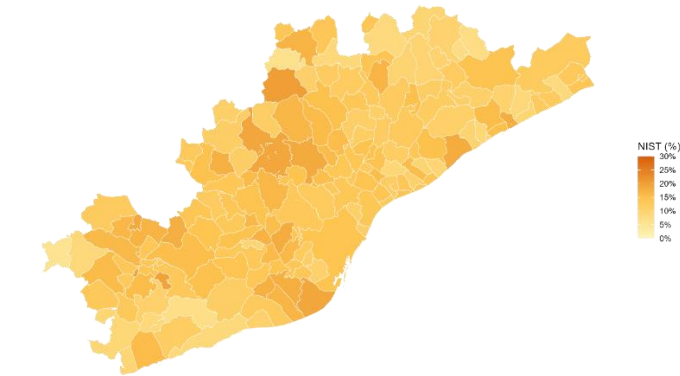

*Font: Elaboració pròpia a partir de l'Estadística de Naixements i Defuncions de l'IDESCAT, l'Estadística de Variacions Residencials (EVR), l'Estadística de Moviments Comunitaris Registrats (EMCR) i el Padró Continu de l'INE. Període 2012–2022. Les taxes per mil han estat calculades com a mitjanes anuals de cada component (saldo natural, saldo migratori interior i exterior) per a cada període temporal, utilitzant les dades anuals per calcular la mitjana dels tres anys de cada tram temporal (2012–2015, 2016–2019, 2020–2022).

*Figura D9: Pes del creixement natural sobre la renovació poblacional a la RMB (NIST):

a) 2012-2015

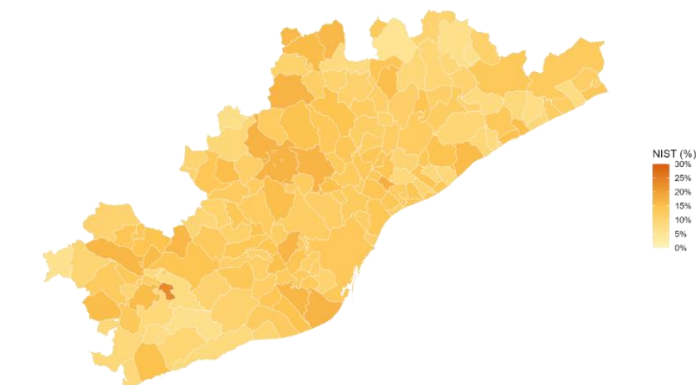
NIST per municipi (2012-2015)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

b) 2016-2019

NIST per municipi (2016-2019)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Continu

c) 2020- 2022

